

TURISTICKÉ NOVINY

1. číslo 2019 | zdarma

Sbalte si batohy a připravte se na cestu po pohraničí dvou zemí – Polska a České republiky. Následujte naše putování po stopách minulosti, přírody, sportovišť i událostí.

Na minulost bychom neměli zapomínat, už jenom z toho důvodu, že máme doslova na dosah ruky takové nádherné a unikátní dědictví. Památky, z nichž ona historie přímo dýchá. Vydejte se s námi po stopách hradů, zámků, muzeí nebo staveb, které třeba ještě nedávno ony dějiny psaly.

Příroda dokáže dělat skutečné divy a zázraky. Polsko-české pohraničí se nachází v samotném srdci Evropy a díky tomu oplývá jedinečnou faunou a flórou, jakou jinde jen stěží najdete. Výlety po skal-

ních městech, překrásných jezerech, nebo tajuplných jeskyních se vám budou určitě zamlouvat.

V posledních letech enormně přibýlo míst, které můžete navštívit, zasportovat si tam, odpočinout si a ještě se třeba pobavit. Cyklostezky rostou jako houby po dešti, běžecké trasy jdou do stovek kilometrů. K tomu připočtete nové areály a zajímavosti pro celou rodinu a nemůžete se tady nudit!

Věhlasné události, za kterými k nám cestují lidé i ze zahraničí. Rozmanitost akcí konaných v našich oblastech je skutečně pestrá. Určitě ale najdete takové, o kterých jste neměli ani tušení. Na své si tak přijdou milovníci historie, různých hudebních žánrů, umění, ale i třeba květin nebo Inu.

JESENÍKY A RYCHLEBSKÉ HORY V SEDLE KOLA – HORY, CO JEDOU

Přesvědčte se sami, že Jeseníky společně se sousedním Králickým Sněžníkem a Rychlebskými horami jsou hory, co jedou. A nebojte se náročných horských terénů! U nás máme i pohodové trasy ušité na míru rekreační cyklistice a výletům s dětmi.

DÁLKOVÁ I ČARODĚJNICKÁ

Patříte-li mezi pravověrné cykloturisty, kteří na svém bicyklu putují i se svými zavazadly, jistě pro svá dobrodružství vyhledáváte značené dálkové cyklotrasy. Pak vězte, že Jeseníky protíná pomyslná páteř Moravy, Moravská stezka, spojující slezské Mikulovice s Lednicko-valtickým areálem na jihu. Pouze jeseníckou specialitou je tzv. Čarodějnická cyklotrasa. Na téměř 140 kilometrech od severu na jih protíná nejznámější místa čarodějnických procesů a tento neblahý fenomén připomíná také na 95km trase pokračující v polském příhraničí.

DO TĚLA NEBO POHODOVĚ?

Jesenické hory ovšem nabízí také řadu báječných lokálních okruhů, ať už ryze sportovních, či poznávacích. Přímo z bikecentra a penzionu Kolovna v Hynčicích pod Sušinou se můžete vydat krásným horským terénem až ke Stezce v oblacích na Dolní Moravě, vystoupat na Kladské sedlo, k chatě Návrší, Paprsek nebo polskou Švýcarsnu (chata Schronisko) pod Králickým Sněžníkem.

Pokud netoužíte přímo po horské prémii s cílem přímo na Pradědu, projďte se po okolí Karlovy Studánky a Malé Morávky. Za svůj cíl si můžete zvolit třeba nedávno vybudovanou rozhlednu Nová Ves ve stejnojmenné obci nebo muzeum Kosárna v Karlovicích.

Některé z tras se nebojte absolvovat ani s nejmenšími ratolestmi. Výlet z Rejvízu do osady Mnichov u Vrbna pod Pradědem hradě zvládnete i s cyklovozíkem. Příjemnou trasu vzrostlým

lesem kopíruje naučná stezka Údolím lapků z Drakova, takže se leccos dozvíte o historii i přírodních pokladech údolí Černé Opavy.

Výjimečným projektem je pět cyklistických okruhů JesCyklo kolem Jeseníku. Celkem sto sedm kilometrů prochází především Sokolským hřbetem nad Priessnitzovými léčebnými lázněmi a Českou Vsí, zavedou vás však i do Zlatohorské vrchoviny a pod hřebeny Jeseníků.

FENOMÉN TRAILY

Zdatnější z vás se mohou na několika místech okruhů JesCyklo dokonce napojit přímo na Rychlebské stezky. Tuto síť bikových trailů v okolí Černé Vody snad ani nemusíme představovat, vždyť je doslova světovým fenoménem! Upravené staré lovecké chodníky v hlubokých bukových lesích posetých bludnými balvany, skalkami a zatopenými lomy nabízí nejen sportovní zážitek! Vydat se na ně nemusíte

bát ani s dětmi. Třeba ty kolem Smolného vrchu zvládne každé šikovné dítě školou povinné. Podobně se vyřadíte i v Lipové-lázních. Tamní Lipovské stezky nabízí osm kilometrů terénních vln a skoků v členitém terénu, v lese i na loukách.

Adrenalinovou jízdu klopenými zátáčkami a prudkými sjezdy lesem, kde nechybí sem tam nějaký kořen či kámen, nabízí bikepark v Koutech nad Desnou, Bikepark Kopřivná v Malé Morávce, traily ve Vrbně pod Pradědem i singletraily na Dolní Moravě. 📍

NA VRCHOLKY I DO HLUBIN JESENICKÝCH A RYCHLEBSKÝCH HOR

Legenda o Jeseníkách vypráví, že bohové na ně při vzniku světa trochu pozapomněli. Proto přikázali samotnému Dáblu, aby zdejší kraj vytvořil on. Pekelník tak zde rozesel hromady

balvanů a skal, do kterých ukryl špetku ze svého bohatství. Mnohé z nich dnes nabízí nejen jedinečné výhledy, ale i sportovní zážitek.

VÝHLEDY AŽ ZA HRANICE PRADĚDOVÝ ŘÍŠE

Obří skály pod Šerákem, blízký Keprník, Vozka nebo okolí bájemí opředěných Petrových kamenů nad Ovčárnou bezesporu nabízí téměř nepřekonatelné výhledy až za hranice Pradědoví říše. Vedle těchto mrazových srubů na hlavním hřebenu Hrubého Jeseníku však existují méně známá vyhlídková místa, která těmto dominantám hradě konkurují.

Jedinečné výhledy nabízí kupříkladu okno na Červené hoře. Vrcholový hřeben Červené hory posetý kosodřevinou totiž zdobí osamocená skála s poměrně velkým skalním oknem. Sice tento skalní útvar patří k tzv. falešným skalním oknům, výhled rozhodně i tak stojí za to. Při lovu nejkrásnějších jeseníckých vyhlídek nezapomeňte ani na Rolandův kámen nad Karlovou Studánkou, Ztracené kameny pod Pecným nebo Tři kameny, poměrně málo známý vrchol nad Novými Losinami.

V sousedních Rychlebských horách můžete shlížet do pralesovitého kaňonu Račího potoka ze skalní vyhlídky Čer-

tovy kazatelny. Bájně Venušánky, skřítčům podobné bytůstky, možná potkáte ve skalním městečku s unikátními žulovými prohlubněmi na vrcholu Smolný.

MALÝ LEZECKÝ RÁJ

Tušili jste, že Jeseníky jsou společně s Rychlebskými horami malým lezeckým rájem? Až čtyřicetimetrové stěny i populární boulderingové balvany jsou posety bezmála dvěma tisíci cest různých obtížností.

Největší lezeckou oblastí Jeseníků i celé severní Moravy je skalní město Rabštejn. V pevných, bohatě členěných skalách je rozseto 251 cest. Výhled na okolní kopce i do rovin úrodné Hané nabízí tamní vyhlídka na vrcholu tzv. Zadních skal, která je dostupná žebříkem ve skalní puklině.

Oblíbeným cílem lezců i turistů jsou i Čertovy kameny nad Českou Vsí u Jeseníku, v nichž je vyznačeno cirká 130 cest. Na jedné z věží je vybudovaná po nenáročném žebříku dostupná vyhlídková plošina. Velký lezecký potenciál má ovšem i Vyhlídka u Vrbna pod Pradědem či Žovka u Ludvíkova.

Lezení po obrovských balvanech bez jištění si naopak užijete v Rychlebských horách. V úzkém spojení s bike traily Rychlebských stezek tamm objevíte světově jedinečnou adrenalinovou arénu Bike'n'Boulder.

DO HLUBIN ZEMĚ

Ať vytvořil zdejší hory kdokoliv, neopomenul ani jejich podzemí. Jeskyně Na Pomezí u Lipové-lázně jsou totiž nejrozsáhlejším jeskynním systémem v mramoru u nás. V jejich útrobách potkáte Indiána sedícího v kánoji, paviana, vosí hnízdo, fakírovo lože nebo maskota jeskyní – mramorového psíka.

Jeskyně Na Špičáku zase patří za nestarší písemně doložené jeskyně ve střední Evropě. Mezi jejich největší chlouby patří mramorová chodba ve tvaru srdce nebo unikátní renesanční malby a alchymistické symboly. Už lidskou rukou vznikly chodby pod Příčným vrchem u Zlatých Hor. Tzv. Poštovní štolka prezentuje nejstarší historické artefakty důlní činnosti i unikátní tyrkysovou výzdobu zpřístupněných prostor. 📍

LÁZEŇSTVÍ POD VRCHOLKY HOR

Hory plné lázní, i takové přízvisko mohou mít Jeseníky společně s Rychlebskými horami. Vždyť pod jejich vrcholky jen na našem území vzkvétá lázeňská tradice v celkem pěti lázeňských místech. Při objevování jeseníckých pokladů by byl hřích je vynechat.

LÉČIVÁ SÍRNÁ VODA

Nejstaršími lázněmi pod hřebeny Hrubého Jeseníku jsou ty ve Velkých Losinách. První zmínka o nich pochází z roku 1562. Tamní sírné prameny pomáhají při léčbě pohybového aparátu, nemocí kožních, neurologických, onkologických a oběhových. Přírodní

termální vodou jsou napuštěny i bazény termálního parku Termály Losiny, což nikde jinde v Česku nenajdete. Být vámi, nenecháme si devatero termálních bazénů, tobogány, skluzavky a divokou řekou se zázračnou vodou ujít.

NEJČISTŠÍ VZDUCH V REPUBLICE

Až o dvě stě let později vznikly v údolí Bílé Opavy pod nejvyšší horou Moravy lázně Karlova Studánka. Nejvýše položené lázně Česka (800 m n. m.) na první pohled zaujmou malebnou dřevěnou architekturou. My vám zde doporučujeme bazénový komplex s příjemným termálním bazénem, tepidáriem a finskou saunou. A také pořádně dýchejte ten ozdravný horský vzduch!

Pořádně dýchejte i v Priessnitzových léčebných lázních v Jeseníku, které se s Horskými lázněmi v Karlově Studánce perou o prvenství v čistotě ovzduší v Česku. A rozhodně si nenechte ujít

tradiční Priessnitzovu pololázeň či návštěvu vyhlášeného Balneoparku Vincenze Priessnitz. Jedná se vlastně o speciální „vodní zahradu“, v níž se můžete brodit potůčky, vyzkoušet Priessnitzovy lavičky nebo Priessnitzovy stříky. Na nejobdivnější návštěvníky čekají i přírodní sprchy se studenou pramenitou vodou. Slovy odborníků procedurami založenými na střídání chladné vody a tepla podpoříte svůj autonomní nervový systém a výrazně zvýšíte odolnost organismu proti infekci a psychickému stresu.

ZNOVUOBNOVENÉ LÁZŇ V LIPOVÉ

Ve Schrothových léčebných lázních v Dolní Lipové se léčí nemoci z poruch výměny látkové a žlázy s vnitřní sekrecí, netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí, duševní poruchy a nemoci kožní. U dětí léčí také obezitu. V rámci regeneračního a relaxačního pobytu

si rozhodně odpočnete v tamním wellness s romantickým názvem Tilia připomínajícím květ lípy, který mají lázně mimo jiné ve svém logu.

NEJMĚLADŠÍ JESENICKÉ LÁZŇ

Příjemně zakončit dovolenou v Jeseníkách můžete také v Lázních Bludov. Nevelké lázně, které založil teprve v roce 1929 bludovský rodák Zdeněk Pospíšil st., sice nenabízejí oku lahodící historizující lázeňskou architekturu, z nabídky procedur si však jistě vybere. 📍

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM MÁ EVROPSKÝ PUNC

Magická atmosféra Václavského návrší v Olomouci s významnými historickými

objekty a unikátním Arcidiecézním muzeem vás pohltí.

V dávných dobách zde sídlila moravská úřední knížata. V roce 1306 tady byl zavražděn poslední Přemyslovec, český král Václav III. Volili se tu biskupové a arcibiskupové. Z černých neštovic se tu zotavil malý Wolfgang Amadeus Mozart. Co zahrnuje památný areál olomouckého hradu? Dochované části románského biskupského paláce, chrám svatého Václava, zvaný Dóm, kde je uchováván relikvíř s ostatky svatého Jana Sarkandera, kaple svaté Anny a kapitulní děkanství, které bylo přebudováno z přemyslovskeho hradu. Dnes je sídlem unikátního Arcidiecézního muzea. Jako jediná památka v ČR získalo muzeum prestižní označení „Evropské dědictví“. Stálá expozice prezentuje duchovní kulturu olomoucké arcidiecéze s nespočtem hodnotných exponátů z českých církevních dějin včetně cenných malířských děl, shromážděných olomouckými biskupy.

www.muoz.cz

PO STOPÁCH CÍSAŘSKO-KRÁLOVSKÉ PEVNOSTI OLOMOUC

Máte jedinečnou možnost proniknout do historie olomoucké pevnosti, o jejíž výstavbě rozhodla panovnice Marie Terezie na obranu proti Prusům.

Prohlédněte si dochované památky bastionového opevnění z 18. století v centru města. Terezskou branou kdysi při své návštěvě vjížděla do

Olomouce Marie Terezie. Ve Vodních kasárnách naproti fungují stylové restaurace a bary. V Korunní pevnůstce se v barokní válečné prachárně dozvíte víc o vojenské historii Olomouce. V areálu doporučujeme navštívit interaktivní science muzeum Pevnost poznání. Nahlédnout můžete taky do některých

objektů pozdějšího fortového opevnění z druhé poloviny 19. století v Olomouci a okolí. Císařsko-královská pevnost Olomouc je unikátní v rámci fortifikačních systémů ve střední Evropě. Třicet vojenských objektů, které bývaly součástí pevnosti, propojuje naučná cyklostezka.

www.cisarska-pevnost.cz

DO ZOO NA SVATÉM KOPEČKU LÁKÁ NOVÝ PAVILON KALAHARI

Stačí vyjet za Olomouc směrem na Šternberk a před vámi se objeví návrší, kterému dominuje poutní bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku. Jen o kousek dál se rozkládá nejnavštěvovanější cíl regionu Střední Morava - zoologická zahrada.

K raritám zdejší lesní zoo s téměř dvěma tisíci zvířaty patří společný výběh pro medvědy baribaly a vlky arktické,

pavilon netopýrů, obří akvárium, exotický tropický pavilon nebo veřejnosti přístupný výběh makaků červenolících, kterým procházíte zčásti po visuté lávce. Letošní novinkou je africký pavilon Kalahari, ve kterém se už zabydleli surikaty, damani, hrabáči a medojed kapský.

www.zoo-olomouc.cz

VYDEJTE SE ZA KRÁSAMI ČESKÉ LOIRY

Turistická oblast Orlických hor a Podorlicka je dosud neobjeveným rájem jak pro milovníky přírody, zimních sportů či cykloturistiky, tak historických památek a kulturních zážitků.

Řeka Orlice je dnes příhodně označována jako Česká Loira, neboť zde, stejně jako na slavné francouzské řece, objevíte několik pozoruhodných historických sídel. Na pár kilometrech od sebe najdete čtyři krásné zámky a dva hrady.

Jedná se o zámky v Častolovicích, Kostelci nad Orlicí, Doudlebech nad

Orlicí, Potštejně a také hrady Potštejn a Litice

Sídla prošla po restituci významnou rekonstrukcí a otevřela se veřejnosti. Všechny zámky jsou v soukromých rukách, a co víc, v péči původních šlechtických rodů. Jejich majitelé zde i pobývají. Zámky tak mají zcela výjimečnou atmosféru. Svou nabídkou si nekonkurují. Naopak se doplňují. Přináší tak velmi rozmanité kulturní bohatství co do historie, architektonických stylů, ale

též do pestrosti zážitků. Příjemné prostředí navíc osloví i děti.

Prohlídky zámků můžete skloubit s posezením v zámeckých kavárnách, cukrárnách či restauracích, procházkou parky a oborami nebo návštěvou zámecké minizoo a přírodovědného muzea. Tip pro cyklisty: Zámky spojuje 13 km dlouhá cyklostezka vedoucí podél řeky Orlice.

Vydejte se na Zámky na Orlici – za krásami České Loiry!

ZÁMECKÝ AREÁL V ŽIRČI

Jedněmi z nejpopulárnějších turistických míst Královéhradeckého kraje jsou Safari Park ve Dvoře Králové a barokní Hospitál v Kuksu. Na trase mezi těmito dvěma turistickými magnety leží zámecký areál v Žirči. Díky vydatné finanční pomoci z evropských fondů roste zámecký areál do krásy a láká stále více turistů.

Co je pýchou rozsáhlého zámeckého areálu? Velký zámecký park o rozloze 1,6 hektaru, léčivá bylinková zahrada i kostel svaté Anny, barokní skvost s unikátní zvonkohrou. Zdejší sýpka pak zájemce láká na zajímavou expozici o historii cyklistiky.

A kde se barokní architektura snoubí s moderním vybavením? Ve zdejších

Domove svatého Josefa, v němž pečují o pacienty s roztroušenou sklerózou. Jak má barokní areál Žireč otevřeno? Od dubna, kdy byla slavnostně zahájena také sezóna bylinkové zahrady, do konce října.

Tipněte si, kolik let uplynulo od první písemné zmínky o Žirči u Dvora Králové nad Labem. Přesně 670 roků!

NAPŘÍČ KRKONOŠEMI CESTOU ČESKO-POLSKÉHO PŘÁTELSTVÍ

Cesta česko-polského přátelství je hřebenovou, červeně značenou trasou, která propojuje západní a východní Krkonoše. Na své 28 kilometru dlouhé trase mnohokrát protíná nebo kopíruje česko-polskou hranici. Jelikož vede po nejvyšších vrcholcích

Krkonoš, výhledů a zajímavých míst si její návštěvník užije do sytosti.

Trasa vede nejkrásnějšími vrcholovými partiemi kolem Sněžných jam, Mužských a Dívčích kamenů až ke Špindlerově boudě, kde uhýbá více do polských Krkonoš. Zde nabízí pohled

na jezera Velký a Malý Staw a následně stoupá na Sněžku. Ze Sněžky klesá až na Pomezí Boudy. Lze ji absolvovat pouze pěšky.

Obdivovat se můžete i fauně a floře tohoto nejvyššího českého pohorí.

NA CO LÁKÁ BROUMOVSKÝ KLÁŠTER?

Benediktinský klášter v Broumově je jedinečnou barokní památkou, kterou ročně navštíví desítky tisíc návštěvníků.

Na prohlídkovém okruhu, jenž je otevřený celoročně, můžete absolvovat dva typy prohlídek. První nese název Zaostřeno na baroko a návštěvníci si zde prohlédnou například okázalý interiér kostela sv. Vojtěcha či mohou spatřit kopii tzv. Turínského plátna (látky, do níž byl zabalen Ježíš Kristus po sejmutí z kříže). Druhý typ prohlídky Život v klášteře se věnuje každodenním zvyklostem mnichů.

Kromě těchto prohlídek se můžete těšit v letní sezóně na noční hrané prohlídky. Při nich si užijete nejen tajemnou atmosféru za svitu svíček, ale potkáte rovněž zajímavé postavy. Klášter však nabízí spoustu dalších kulturních nebo vzdělávacích aktivit. Středy v týdnu jsou určené pro ArtCafé, které chystá celoroční program podvečeru s hudbou. Jeho těžištěm je jazz a blues, ale i koncerty jiných žánrů.

Od května do září se také otevírají dveře Galerie Dům. Ta představuje přední české umělce. Jaké? Hlavně malíře, sochaře a fotografy. Čtvrteční pod-

večery jsou věnovány ScienceCafé. To nabízí prostor pro neformální setkávání publika se špičkovými českými vědci.

Dětské návštěvníci se pak ve vzdělávacím programu Skriptorium dozvědí řadu užitečných informací o historii papíru, barev a knih.

DO JIČÍNA ZA RUMCAJSEM

Jak v Česku, tak i v Polsku je mezi dětmi populární postavička loupežníka Rumcajse, který ševcoval ve městě Jičíně.

V jičínské ulici Pod Košťofránkem si můžete prohlédnout loupežníkovu ševcovnu a na Valdštejnově náměstí můžete zavítat do hravé expozice Rum-

cajsův svět Radka Pilaře. Ti nejmenší mohou zdolat Cipískovu stezku Jičínem. V polovině září se Jičín pravidelně stává hlavním městem pohádky při festivalu Jičín – město pohádky. Na jeden týden zde začnou platit pohádkové zákony, ulice města ožijí pohádkovými bytostmi a nejrůznějšími kulturními akcemi.

'SME-TA-NOVÁ LITOMYŠL: SLAVÍME CELOROČNĚ!

Litomyšl má mnoho tváří. Je historická, ale i moderní. Tradiční, ale též pokroková. Konzervativní, ale také inovativní. A také znovuzrozená a to především díky zámeckému návrší, které dostalo díky rozsáhlé revitalizaci v minulých letech novou energii.

Znovuzrození je synonymem renesance, která v Litomyšli zanechala výrazné stopy. Díky řadě soudobých staveb bývá Litomyšl označována jako renesanční město moderní architektury.

Skutečné znovuzrození a inspiraci antickými ideály můžeme pozorovat třeba i v díle Olbrama Zoubka.

A jaká bude Litomyšl v roce 2018? Věřte, že vás čeká opravdu nekonečný maraton akcí!

Celý rok se budou připomínat oslavy 450. narozenin zámku. A víte, že přímo v areálu této jedinečné renesanční památky zapsané na seznam kulturního dědictví UNESCO se narodil slavný český skladatel Bedřich Smetana? Na jeho počest se na přelomu června

a července uskuteční již 60. ročník mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl.

Tím však výčet zajímavých kulturních akcí ve městě zdaleka nekončí. V létě si můžete užít již 20. Toulavcovy prázdninové pátky nebo Španělskou slavnost u příležitosti zámeckých narozenin.

A co podzim? Ten bude ve znamení Litomyšlských dvorků a ArchiMyšle – oslav Světového dne architektury.

Ať již v Litomyšli navštívíte jakoukoli z mnoha akcí, nebo se jen budete kochat unikátním dědictvím našich předků, přejeme vám nekonečně pohodový rok plný skvělých zážitků!

www.litomysl.cz

JAK SE DŘÍVE ŽILO NA VSI? UVIDÍTE NA VESELÉM KOPCI!

Hledáte úkryt před shonem a nejrůznějšími vymoženostmi dnešní moderní doby? Toužíte po oáze klidu? Kocháte se rádi malebnou krajinou? Tak zavítejte na Veselý Kopec, který vám pomůže navodit atmosféru dávných dob – tak, jak ji znáte například z obrázků slavného českého malíře

Josefa Lady nebo jeho jiných, neméně známých kolegů.

Právě nádherná nedotčená krajina plná kopců byla tím ideálním místem pro vybudování unikátního muzea v přírodě na pomezí Železných hor a Žďárských vrchů. A tak vznikl Veselý Kopec!

Z původních domků, které zde stály, se dochovala chaloupka zvaná bezzemka, což byl přbytek té nejnudší vrstvy. Toto velmi malé a skromné obydlí s miniaturními okénky a na zemi ušlapanou hlínou, v němž je i při denním světle dost temno, najdete v zadní části skanzenu.

Ostatní stavby, jež se nachází na tomto turisticky atraktivním místě, sem byly převezeny z okolních vesnic.

V současné době tvoří muzeum v přírodě, které je pro své pohádkové kouzlo často vyhledáváno i filmaři, na tři desítky objektů. Ty pak společně tvoří osadu, jež přináší věrohodné svědectví o životě, práci a zábavě drobných rolníků devatenáctého a dvacátého století. K vidění je tu například ovčín, hájenka, zvonička, suška ovoce či lnu, včelín, mlýn, špýchar, výměnek, stodola pokrytá šindelem či vodní olejna.

Do Souboru lidových staveb Vysočina však nepatří jen objekty na Veselém Kopci. Vězte, že pod svými křídly ochraňuje také památky lidového stavitelství ve Svobodných Hamrech a enklávu domků hlineckých řemeslníků, které nikdo neřekne jinak než „Betlém“.

www.skanzen-vysocina.cz

VYSTOUPEJTE PO SCHODECH AŽ DO NEBE!

Vystoupat po starých kamenných schodech na návrší poutního areálu Homol je zážitek, na který se vskutku nezapomíná! A to nejen pro daleký výhled do kraje, který se vám tu otevírá.

Tato barokní perla Podorlicka s kostelem Panny Marie Bolestné byla nedávno prohlášena národní kulturní památkou. A ne náhodou!

Je totiž doslova evropskou raritou. Kamenné schodiště o délce 200 metrů, které začíná při úpatí kopce a končí až u kostela na hraně návrší, jako by vedlo do nebe... Taková schodiště najdeme na starém kontinentu pouze dvoje, a to zde a v Itálii. V poutním areálu Homol mají 153 schodů a 16 odpočívadel.

Celý areál nechala vybudovat hraběnka Terezie Eleonor z Ugarte v le-

tech 1690 až 1696 na svém panství jako svatyni, která se stala místem zbožných poutí.

A kde tento středoevropský unikát najdete? Na osamoceném návrší mezi obcemi Borovnice a Lhoty u Potštejna.

Věřte, že místo vyzařuje mocné genium loci a dodává řadě lidí vnitřní energii a sílu. Tajuplnou atmosféru s pocitem uvolnění, oddanosti, klidu a ticha tu zažijete především v podvečerních hodinách.

Příjemným zakončením výletu může být pak třeba gastronomický zážitek v nedalekém a svou kuchyní vyhlášeném Hostinci u Hubálků v Kostelecké Lhotě!

www.mojeorlickehory.cz/baroko
www.borovnice.info
www.uhubalku.cz

REGION KONÍM PŘÍMO ZASLÍBENÝ? PARDUBICKO!

Máte rádi koně? Tak zamiřte na Pardubicko, které jim je přímo zaslíbené!

Kdo by neznal Velkou pardubickou, nejstarší a nejtěžší dostih kontinentální Evropy, který je rodným stříbrem celého regionu? Závodiště se však

stále více otevírá i dalším sportovním a kulturním akcím. Největším setkáním koní a lidí je mezinárodní výstava Koně v akci. Novou tradicí tu začal psát extrémní běžecký závod Taxis Gladiator Race. Nechybí ani extrémní golf, psí závody či gastro festival.

Víte, že Dostihový spolek si letos připomíná čtvrtstoletí svého vzniku? Věřte, že toto výročí chce slavit velkolepě. Hodlá se zaměřit nejen na kvalitu zázemí, ale také na pestré doprovodné programy a charitativní projekty.

Chtěli byste navštívit jeden z nejstarších hřebčínů na světě? Vydejte se

do Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem a určitě nebudete litovat. Jde zároveň o domov nejstaršího původního českého plemena koní – koně starokladrubského.

Tradice chovu koní zde sahá minimálně do poloviny 14. století. Více než 300 let byly Kladruby císařským dvorním hřebčínem, který zajišťoval koně pro císařský a královský dvůr v Praze a ve Vídni.

Dnes chová hřebčín přibližně 500 starokladrubských koní, a to ve dvou barevných variantách: bílé a vrané. V Kladrubech nad Labem je ustájeno

HORA MATKY BOŽÍ LÁKÁ NEJEN MNOHO POUTNÍKŮ

Znáte Horu Matky Boží? Víte, kde se toto mariánské poutní místo nachází? Nedaleko hranice s Polskem, pod Králickým Sněžníkem, nad městem Králíky. Právě zde, ve výšce 760 metrů nad mořem, v místě, které se dříve nazývalo Lysou Horou, založil králický rodák Tobias Jan Becker, svatovítský kanovník a později královéhradecký biskup, monumentální poutní komplex.

Splnil tak slib, který složil, když byl ještě malým chlapcem. V době třicetileté války na horu přicházely děti z Králik a okolí, tvořily procesí, modlily se a zpívaly mariánské písně. Tobias si tehdy umínil, že až vyroste, postaví na hoře kostel. A to se také stalo...

Poutní komplex se začal stavět roku 1696 a dostal název Hora Matky Boží. Po dokončení kostela se tu vybudoval klášter. Ten jedné srpnové noci roku 1846 shořel společně s kostelem, do něhož při bouřce udeřil blesk. Vše, co se tehdy zachránilo, bylo přeneseno do ambitů, kde tak můžeme dodnes obdivovat sbírku unikátních barokních maleb a řezb.

Během roku byl kostel znovu otevřen. Na obnovu vnitřní výzdoby ale musel čekat další půl století.

Totalitní komunistická moc pak poutní areál využila jako koncentrační tábor pro příslušníky mužských řeholí. Mnoho z nich sem umístila v akci „K“ v noci ze 13. na 14. dubna 1950. Prostor nechala obehnat ostnatým drátem a v širokém okolí byly umístěny tabulky s varováním, že je sem vstup zakázán. Řeholníci tu museli pracovat za státního dozoru a ve velmi nelidských podmínkách až do roku 1960, někteří dokonce do roku 1965.

Dnes už toto místo opět slouží poutníkům. Ti se sem mohou vydávat na různé akce. Hora Matky Boží chystá například Orelskou pouť (16. června), Hlavní mariánskou pouť (19. srpna) nebo Pouť pro rodiny po ztrátě dítěte (21. až 23. září).

Těšit se můžete i na koncert, který bude součástí Mezinárodního hudebního festivalu Letohrad (9. června), na Klášterní hudební slavnosti (8. července) či na Slavnost Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna).

www.klasterkraliky.cz

250 běloušů. O vraníky, kterých je také 250, se Národní hřebčín stará v někdejších stájích knížecího rodu Auerspergů ve Slatiňanech u Chrudimi.

V roce 2002 byl hřebčín vyhlášen národní kulturní památkou. Nyní učinil další krok k zápisu na prestižní seznam světového dědictví UNESCO. Oficiální žádost s potřebnou dokumentací nese název Krajina pro chov ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem.

www.zavodistepardubice.cz
www.nhkladruby.cz

HORSKÉ CYKLOSTEZKY ENDURO TRAILS NA KOZÍ HOŘE

Kopcovité terény v okolí Bílsko-Bělé jsou jako stvořené pro pěstování cykloturistiky.

Komplex „Enduro Trails – Bílsko-Bělá” je síť jednostopých cyklistických tras, tzv. „singletracků”. Jsou to úzké, klikaté a vlnité stezky, které se těší velkou oblibou cyklistů na horských kolech, s různým stupněm obtížnosti, od méně těžkých s mírným stoupáním, po prudké vyžadující technicky náročné sjezdy.

Středisko stezek společně s informačním centrem se nachází v okolí tzv. městských „Btoni”, na úpatí Kozí hory. Trasy se pak rozprostírají mezi Szyndzielnou a Kozí horou (v masivu Klimczok). Szyndzielnia dosahuje výšky 1030 metrů nad mořem. Na její vrchol můžete vyjet tou nemodernější kabinovou lanovkou v Polsku. Kozí hora je menší kopec (686 m n. m.) s bohatou turistickou tradicí. V provozu zde byla ta nejdelší bobová dráha v Evropě (tato stavba je stále dobře patrná). V obou

místech se nachází klimatické horské ubytovny, jejichž historie sahá do 19. století. Na pravidelně se konající Enduro závody se zde nadšeně sjíždějí cyklisté z celého Polska a Evropy. Zdejší trasy se staly místem rekreace jak rodin s dětmi, tak i profesionálů, každý tu totiž najde trasu vhodnou pro sebe.

Nemáte kolo? To nevádí, půjčte si jej na místě a kvalifikovaný personál vám navíc pomůže udělat na něm „první kroky”.

www.endurotrails.pl

PŠTINA „PERLA PRINCEZNY DAISY”

Pština je výjimečným místem v jižní části Slezského vojvodství. Mnoho turistických atrakcí se skvěle zachovaným zámekem a malebným zámeckým parkem přitahují každoročně spoustu turistů, které okouzlí jejich atmosféra i nezaměnitelný charakter tohoto místa.

Zámek v Pštíně je jedním z nejceněnějších sídel v Polsku, které plní funkci muzea a patří k hrstce muzeí tohoto typu v naší části Evropy se zachovalým bohatým historickým vybavením. Dochovalo se kolem 80 % originálního vybavení interiéru z přelomu 19. a 20. století.

Nejslavnější princezna, která bydlela na zámku v Pštíně, byla Daisy (Sedmikráska), proto je Pština nazývána rovněž Perlou princezny Daisy. Angličanka Maria Teresa Oliwia Cornwallis-West (tak zní skutečné jméno princezny) se narodila v roce 1873 a byla považována za jednu z nejkrásnějších žen této doby. V osmnácti letech se provdala za dědice obrovského bohatství. Pár vlastnil několik usedlostí na Dolním a Horním Slezsku. Patřil k nim nejen zámek v Pštíně, ale také zámek v Książi a mnoho jiných majetků.

Palác v Pštíně obklopuje úžasný památný Pštinský park rozkládající se na ploše 156 ha. Park tvoří tři části, které se liší svým charakterem. Naleznete v něm mnoho zajímavých atrakcí, např. ukázkovou ohradu zubrů, skanzen, chráněné starodávné dřeviny, malou architekturu, ale i rybníky se spoustou kachen.

Skvělým místem pro objevování kouzel Pštiny je náměstí ležící v samém

srdci města, které je ukázkou středověkého urbanistického systému. Dominantním místem náměstí je Brána vyvolených, kterou na zámek vjížděli králové a knížecí rodina. Kdysi zde byly místnosti pro hlídače, kteří dbali o bezpečnost hospodářů, a nyní se na tomto místě nachází turistické infocentrum.

Zámecké muzeum v Pštíně, ul. Brama Wybrańców 1, Pszczyna, www.zamek-pszczyna.pl.

Turistické infocentrum v Pštíně, Brama Wybrańców 1, tel. +48 32 2129999, email: pszczyna@slaskie.travel, www.pszczyna.info.pl

Setkání z očí do očí se zubrem v Pštíně

Jen několik set metrů od pštinského starého města můžete potkat...zubra. Tuto možnost máte při návštěvě ukázkové ohrady zubrů, která vznikla na

území památkového parku v části zvané „Zvěřinec”. Na téměř 10 hektarech byly vystavěny dvě ohrady s infrastrukturou, mimo jiné krmelcem, karanténní ohradou a sklady krmiva. Zvířata si můžete prohlédnout z vyhlídkového mola, na které mohou vyjet invalidní osoby výtahem. V ohradě můžete pozorovat zvyky nejen zubra, největšího savce v Evropě, ale spatřit i jiná zvířata, která obývají severní Polsko, tzn. muflony, jeleny, srny, daňky a ostatní obyvatele objektu: kačeny, husice rezavé, bernešky, husy labutí, labutě a indické pávy. V areálu ohrady se nachází hudebně vzdělávací objekt, ve kterém je nabízena možnost organizace školy v přírodě. Objekt vede naučná stezka, jsou zde panely zobrazující les jako ekosystém a expozice prezentující faunu a floru.

Ukázková ohrada zubrů v Pštíně, ul. Żorska 5, tel. +48 32 4470503, zubry-pszczyna@slaskie.travel, www.zubry.pszczyna.pl

ŽIVEC NA DRUHOU

Živec je staré město s bohatými tradicemi. Jeho okouzlující poloha mezi malebnými pahorky Živeckých Beskyd, nad řekou Soła a Živeckým jezerem láká k pravidelným návštěvám. Prohlídku Živce můžete zahájit v turistickém infocentru, které se nachází v samotném srdci města, hned vedle dvou živeckých rezidencí Starém a Novém zámku. Ve Starém zámku můžete shlédnout kupříkladu expozici týkající se historie a tradice Živce a lidové kultury Živeckého regionu – poslední výstava doplňuje Stezku dřevěné architektury. Starý zámek se může pochlubit pěkným nádvořím s křížovou chodbou.

V rozlehlém parku, který obklopuje Starý a Nový zámek, se nachází park miniatur, kde si můžete prohlédnout re-

pliky nejzajímavějších budov postavených dávnými majiteli Živeckého regionu, a také Čínský domek, ve kterém se nachází kavárna. Nejceněnější památky Živce se nalézají poblíž Náměstí, jsou jimi mimo jiné skvělá konkatedrála Narození Nejsvětější Panny Marie v Živci z poloviny 15. století a bašta.

Z centra Živce vede řada turistických cest k vrcholům Živeckých Beskyd, a doplňkovými atrakcemi jsou: Živecké jezero a hora Žar s výborným zázemím – centrem plachtění a paraglidingu. Na její vrchol můžete vyjet horskou terénní lanovkou.

Muzeum pivovaru Živec

Město Živec si většina Poláků bezpochyby spojuje hlavně se značkou

dobrého piva. A to je správné, protože tradice pivovarnictví v Živci sahá do středověku. Jednou ze zajímavostí města je Muzeum pivovaru Živec ležící na Stezce technických památek Slezského vojvodství. Arcivévodský pivovar, jedna z vizitek Živce, byl založen v roce 1856 Albrechtem Friedrichem Habsburkem. Už o dvanáct let později obsadil výrobní závod první místo v Haliči, co se týká množství uvařeného piva. Jeho kvalita byla proslulá po celé Evropě. Muzeum bylo zřízeno v nejstarší části závodu, v dávných ležákových sklepech. Trasa vede osmnácti sály (každý sál má svůj charakter) a přibližuje proces výroby piva a historii živeckého pivovaru. Expozice však nepřipomíná nudná muzeální místa. Stroj času přenese návštěvníky do uličky z 19. století a umožní jim navštívit haličskou krčmu a v místnosti upravené na komorní bar si prohlédnou dávné filmové kroniky, kde jsou na nostalgických páskách zvěčněny pivní běhy a štafety: k vidění jde zde i typický byt z období PLR s rádiem, ze kterého zaznívá se „šumem” vysílání o pivovaru... Dále zde můžete navštívit areál podniku. Výlet končí degustací zlatého moku (dospělí) nebo malinové šťávy (dětí). Nachází se zde rovněž restaurace a obchůdek se suvenýry.

Muzeum pivovaru Živec, ul. Browarna 88, tel. +48 33 8612457, www.muzeumbrowaru.pl

Kulturní a turistické infocentrum v Živci, ul. Zamkowa 2, tel. +48 33 8614310, email: zywiec@silesia.travel, www.mosir-zywiec.pl

TÝDEN BESKYDSKÉ KULTURY

Týden beskydské kultury (přelom července a srpna). Jedná se o nejstarší a největší folkloristickou akci v Evropě. Trvá něco déle než týden a účastní se jí cca 4 tisíce interpretů, kteří zastupují téměř 100 folkloristických souborů z různých koutů Polska.

Přijíždí sem také několik tisíc souborů z různých stran světa. Hlavní pódia se nachází v pěti lokalitách – Szczyrku, Visle, Żywci, Makowě Podhalańském

a Osvětimi, společenské akce (pouliční průvody, výstavy, poutě, trhy lidového umění) jsou připraveny rovněž v Bílsko-Bělé, Jistebné, obci Ujsoły a v Jablunkově na Záolší. Velkým zájmem se těší Vavřincové hody v obci Ujsoły organizované v rámci festivalu, během kterých se večer zapalují táborové ohně.

Pokud máte rádi zábavu v etno stylu, přijďte určitě na Týden beskydské kultury!

BESKYDSKOU MAGISTRÁLOU NA KOLE A NA VLNĚ POZITIVNÍCH ZÁŽITKŮ

Beskydská magistrála. Že o ní nic nevíte? Nevadí, to napravíme! A vy si už teď zkontrolujte technický stav svého kola a připravte se na úžasné zážitky, které díky husté síti cyklotras proplétajících se Beskydami prostě nemůžete minout!

Nejprve je třeba zdůraznit, že Beskydská magistrála přívětivě přivítá každého: jak cyklistu začátečníka, tak ostříleného borce; rodinu s dětmi, jež se s kolem teprve seznamují; aktivní seniory, partu bikerů, které nepřekvapí žádná klopenka nebo postupák, i pěšího turistu. Každý dostane přesně to, po čem touží.

Chcete-li si nejprve ověřit svoje síly na méně náročné trase, pak zvolte například desetikilometrový okruh kolem Prašivé. Začíná v Bystřici a vede kolem dřevěného kostela Povýšení svatého Kříže i kolem bývalé vápenné pece ve Vendryni. A cestou můžete ochutnat třeba výtečné gorolské placky... Ostatně na Beskydské magistrále můžete

okusit místní speciality doslova na každém kilometru! Taková kyselica s klobásou a krajícem domácího chleba či povidlový frgál, to je prostě něco! Mimochodem víte, jak chutnají uši? Pokud ne, vypravte se do Štramberka. I jím jedna z cyklotras Beskydské magistrály prochází. A navíc je tu Trúba, ze které se rozhlédnete po malebném okolí, a jeskyně Šipka – dávný domov pravěkých lidí. Nebo vás láká prostřídat cyklistiku s koupáním? Tak to se vypravte na odpočinkový výlet od jedné přehrady ke druhé, ze Žermanic do Těrlicka. A cestou se zastavte u Kotulovy dřevěnky, jedné z nejstarších roubených lidových staveb na Těšínsku. Svému cyklovýletu tak dáte ještě další rozměr a doma budete mít o čem vyprávět!

Obavy, že delší výpravu na bicyklu nezvládnete, jsou zbytečné. Severní Moravu a Slezskem se můžete projet i na elektrokolích. A ani nemusíte mít vlastní... Půjčovny najdete například

na Ostravici, Bílé, Čeladné a vůbec po celých Beskydech. Samostatných nabíjecích stanic je tu také dostatek, jedna z nich dokonce i na vrcholu Lysé hory. A ke komfortní cyklistice v Beskydech přispívají i cyklobusy, které vás přivezou přímo na místa, z nichž můžete vyrazet na cyklovýlety po zdejší nádherné krajině poseté kostelíky a chalupami postavenými z kmenů staletých stromů i rozhlednami shlížejícími do údolí třeba z Velké Čantoryje, Čartáku u Třeštíku nebo z Velkého Javorníku. V paměti vám navždy uvízne i zřícenina hradu Hukvaldy, Jurkovičovy stavby na Pustevnách a mnohá další místa.

Patříte k zapřísáhlým sportovcům a rádi si občas vyčistíte hlavu zdoláním pořádného kopce? Pak vsadte na Lysou horu. Odměnou za padesátikilometrový stoupák se startem v obci Krásná je výhled třeba až na Tatry. A pokud vás láká adrenalin, je skvělým tipem opravdu náročný Gorolia MTB track

vedoucí kolem Jablunkovska, případně vaši fyzickou prověří bikepark na Morávce – Sviňorkách či single trailu na Horečkách ve Frenštátě pod Radhoštěm a v resortu Bílá. Jedno je jisté. Ať se v Beskydech vypravíte na kole kam-

koliv, zcela jistě neprohloupíte. Vždyt toto pohoří je protkáno bezmála dvěma tisíckami kilometrů cyklostezek!

www.severnimorava.travel.cz
www.mtbbeskydy.cz

JESENICKÁ MAGISTRÁLA – CYKLISTICKÝ KOKTEJL MNOHA CHUTÍ A BAREV

Kouknout na azurovou oblohu, zhluboka se nadechnout vzduchu provoněného okolními lesy a pak dál ochutnávat ten přírodou a lidmi opravdu dobře namíchaný koktejl. Mísí se v něm dobrodružství s odpočinkem a špetka romantiky je ve vyváženém poměru se zábavou i pořádným kusem dřiny. Říká se mu Jesenická magistrála. Ochutnejte!

Začít můžete třeba na Červenohorském sedle a po hřebenu se vydat k Pradědu trasou, která je nejen cyklistickým zážitkem, ale zejména rozlehlou přírodní galerií až marnotratně hýřící výhledy, z nichž se tají dech. Minout nemůžete zdejší oázu – turistickou chatu Švýcárnu dokonale zapadající do krajiny. Chvilka odpočinku přijde k duhu a pak už dál k Pradědu, nejvyšší hoře Moravy s nejvyšší položenou restaurací v Česku a nejvyšším – i když umělým – bodem republiky. Byl by to opravdu důstojný cíl cesty... Jen kdyby kolem nebylo tolik lákadel, která byste si neměli nechat ujít! Stavte se na Ovčárně, která kdysi bývala útočištěm ovčáků. A nebudte smutní. Na Praděd se ještě můžete vrátit, když se sem necháte vyvézt z Funparku Kopyřná, abyste pak mohli z kopce dolů frčet na koloběžce. Třináctikilometrová jíízda je nezapomenutelným zážitkem, který

ještě umocníte v Bikeparku Kopyřná se čtyřmi trasami o délce dvanáct kilometrů, nebo se zklidníte ve zdejším wellness.

S nudou v Jeseníkách nepočítejte. Na své si tu přijde opravdu každý. Ten, kdo obdivuje přírodu, jež si zde stále ještě uchovává půvabné rysy nedotčenosti, příznivec posezení v hospůdkách, v nichž to voní borůvkovými knedlíky, biker toužící po dobrodružství i člověk obdivující boží muka, kapličky a vesnická stavení. Takový romantik by si neměl nechat ujít návštěvu zámku v Bruntále a pak si výlet zpestřit v místním aquaparku.

Na cyklovýlety se můžete vydat i na elektrokolé, a to ani nemusíte mít vlastní. Stačí navštívit Vrbo pod Pradědem, kde byste si neměli nechat ujít spanilou jízdu na bobové dráze nebo pár dobrodružných chvil v bikeparku. Stejně ochotně vám kolo zapůjčí v Krnově nebo v Karlově Studánce – lázních s nejčistším vzduchem ve Střední Evropě a s nádhernými dřevěnými stavbami s citem zasazenými do malebného údolí, jímž protéká nespoutaná Bílá Opava. Touto nejkrásnější bystřinou Jeseníků prochází naučná stezka, jež říčku přeskakuje mnoha lávkami. Možná po nich občas prochází i sám Praděd, vládce Jeseníků. ☺

TECHNOTRASA ANEB PO STOPÁCH INDUSTRIÁLNÍHO DĚDICTVÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Vyzkoušejte si na vlastní kůži, jaké to je sfát do hlubin uhelných dolů, zažijte pocitu vojáka ukrývajícího se v bunkru anebo se projedte parním vlakem po úzkokolejce. To je pouze zlomek zážitků, které můžete zažít na Technotrase spojující výjimečné industriální památky Moravskoslezského kraje.

Minout byste neměli Ostravu, jejíž železárenskou minulost připomíná bezmála 200 let starý areál Dolních Vítkovic. Tady si budete připadat jako hrdinové románu Julese Verna, v němž se historie snoubí s budoucností. Na vyhlídkovou věž Bolt Tower, která vyrostla přímo na vysoké peci, vás vyveze skipový výtah, spoustu zábavy si užijete v interaktivním Velkém a Malém světě techniky a dech se vám bude tajit nad fantastickou přestavbou bývalého plynomeru na halu Gong.

Za přiběhem uhlí na Ostravsku se vydejte na vrch Landek. Právě tady totiž „černé zlato“ používali již pravěcí lidé – jako jedni z prvních na světě! V Landek Parku vás v největším hornickém muzeu v Česku seznámí s těžbou uhlí bývalí horníci, s nimiž sfáráte výtahem, který kdysi opravdu vozil havíře. A pak si budete moci vyzkoušet i něco z těžké práce, která k této profesi neodmyslitelně patří.

Ale Landek není jediným místem, kde se v Ostravě s bohatou historií těžby uhlí setkáte. Úžasná atmosféra a zážitek vás čekají také v Dole Michal. Přestože tu fárání bylo už dávno ukončeno, budete mít neodbytný pocit, že horníci to tady nikdy neopustili a že se k vám za chvíli přidají v řetězové šatně, ve výdejně svačin nebo v „lampovně“, kde kdysi fasovali svítlny. Až si to tu prohlédnete, můžete si obraz Ostravy doplnit prostřednictvím poutavých interaktivních výstav v Hasičském muzeu, Železničním muzeu či Expozici historických motocyklů.

Je-li vaší srdcovkou vše, co je spojeno s dopravou, nesmíte si nechat ujít návštěvu Technického muzea Tatra v Kopřivnici! Pohlédnout si tady kromě jiného můžete i první automobil v Rakousko-Uhersku a nákladní vůz, za jehož volantem vyhrál Karel Loprajš Rallye Dakar! Pokud vás víc zajímají vlaky, bude pro vás tím pravým místem Vagonářské muzeum na zámku ve Studénce. Kromě expozice věnované železniční dopravě a historii místní továrny na vagony vás nenechá v klidu funkční model dvoukolejné dráhy, který je snem nejednoho kluka. A což takhle projet se opravdovým parním vlakem po úzkokolejné dráze? V tom případě vyrazte do Jeseníků, kde tento unikát spojuje Třemešnou s Osoblahou.

Neopakovatelný zážitek ještě znásobí úžasný výhled do krajiny. Pokud ji nechcete hned tak opustit, navštivte historickou kosárnu v Karlovicích, kde nahlédnete do venkovského života ještě před stoletím páry. Jeho připomínkou jsou také větrné a vodní mlýny v Moravském Kravařsku. Navštívit můžete dva – vodní mlýn Wesselsky ze 16. století, který stojí nedaleko Oder a schází mu jen jediné – opravdový vodník –, a větrný mlýn v Bravinném u Bílovce jako vystřižený z pohlednice z Holandska.

Technotrasa má pro každého nadšence techniky něco. Ti, kteří se zabývají vojenskou historií, ocení skvěle zachovalou pevnost u Darkoviček a pěchotní srub Na trati nedaleko Bohumína. Ani tím však nemusí vaše pouť za technickými unikáty skončit. Zlatavou tečkou za putováním po industriálních klenotech může být pivo čerstvě načeponané přímo v pivovaru Radegast v Nošovicích, kde vás navíc seznámí s tajemstvím výroby tohoto moku. A pokud si to celé budete chtít zopakovat, tentokrát ovšem v trochu jiné atmosféře, nenechtejte si uniknout Fajne léto plné minifestivalů s koncerty, soutěžemi a putovými prohlídkami. Tento projekt trvá od července do září a ve vybraných dnech rozezvučí jednotlivé body Technotrasu. ☺

KALENDÁŘ AKCÍ

Týden slezské kuchyně
5. – 14. 4. 2019, Opavské Slezsko

Rainbow Run
25. 5. 2019, Ostrava

MHF Leoše Janáčka
28. 5.–1. 7. 2019, Různá místa v Moravskoslezském kraji

Ostravská muzejní noc
8. 6. 2019, Ostrava

Mezinárodní folklorní festival Frýdek-Místek
11. – 17. 6. 2019, Frýdek-Místek

Oldies festival
15. 6. 2019, Ostrava

Beethovenův Hradec
15. – 16. 6. 2019, Hradec nad Moravicí

Zlatá Tetra Ostrava
20. 6. 2019, Ostrava

DOLAŇSKI GRÓM
22. 6. 2019, Karviná

Festival v ulicích
28. – 29. 6. 2019, Ostrava

Fajne léto
2019, červenec – září 2019, Různá místa v Moravskoslezském kraji

Beats for Love
3. – 6. 7. 2019, Ostrava

Na příkaz císaře
13. – 14. 7. 2019, Sovinec

Colours of Ostrava
17.–20. 7. 2019, Ostrava

Více informací na www.severnimorava.travel/co-se-deje/kalendar-akci

ZA FOLKLOREM TĚŠÍNSKÉHO SLEZSKA, ANEB POZNEJTE ŽIVOT GOROLŮ

Folklor, tedy kroje, písně, nářečí v oblasti Těšínského Slezska jsou jiné, než jak je zná turista z vesnic na jižní Moravě či na Hané. Tady, na Těšínsku, návštěvník na první pohled pozná, že život lidí ovlivnily přírodní podmínky - hory a lesy, pastviny a políčka. I kroje jsou spíše praktické a prosté, ale v tom je jejich krása.

Na místní folklor nenarazíte jen na slavnostech, jakými je například vyhlášené Gorolskie Święto. Doslova v přímém přenosu poznáte zdejší kolorit při každém rozhovoru s lidmi. V nářečí se zrcadlí, že se tento region na pomezí České republiky, Slovenska a Polska tvořil doslova bez hranic. A když ochutnáte místní speciality, poznáte další rozměr života lidí, kteří si říkají Goroli. Tady je folklor stále ještě součástí každodenního života. (pž) 🇵🇱

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO - REGION, KDE HRANICE ZEMÍ JSOU DNES TURISTICKOU ZAJÍMAVOSTÍ

Pokud přemýšlíte, kde strávit víkend či dovolenou v Česku, rozhodně si do svých plánů запиšte Těšínské Slezsko. Jen málokterá oblast si zachovala tolik původních lidových tradic a folklóru, jako se to daří v nejvýchodnější části České republiky - v regionu v okolí Těšína, Třince, Jablunkova...

Setkávají se zde zvyky tří zemí. Soužití Slezanů, Slováků a Poláků prolíná každodenní život a poznáte to podle místní kuchyně, specifického nářečí nebo třeba lidové architektury. Těšínské Slezsko lemuje pás Slezských Beskyd s legendami opředeným vrchem hory Velká Čantoryje. Hřebenové trasy jsou ideální pro

horská kola nebo pěší túry. Horské chodníky vedou kolem tradičních turistických chat, které stojí většinou v místech s výhledy do okolní krajiny.

Pro návštěvníky, kteří rádi poznávají historii, je v Těšínském Slezsku řada míst, která stojí za to poznat - najdete tady dávno zaniklá sídla prvních Slovanů, stejně jako krásou stále zářící zámky odrážející bohatství slezské šlechty. A to vše je zpestřeno původní dřevěnou lidovou architekturou, od typických chalup přes vesnické kapličky až po kostelíky na hřebenech hor.

Za návštěvu stojí místo, kde se stýkají hranice tří zemí: České republiky, Slovenska a Polska. Tak zvané Trojmezí najdete u obce Hřčava, na lukách za hustými lesy nad Jablunkovským průsmykem. Kamenné obelisky se symboly tří zemí připomínají odvěké soužití lidí v této části Evropy. A když už jsme u těch hranic - jen nedaleko odtud můžete najít další z vlastivědných a historických unikátů. Na opačné straně údolí nad Mosty u Jablunkova se nachází Šance - pevnost, která v dávných dobách střežila vstupní bránu do země, tedy pověstný Jablunkovský průsmyk. Tady příroda otevřela dveře

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO JE RÁJEM HORSKÝCH CYKLISTŮ

Milovníci horské cyklistiky, kteří touží po kombinaci náročných stoupání, krásných hřebenových tras s výhledy do krajiny a adrenalinových lesních sjezdů, vědí, že toto vše najdou v Těšínském Slezsku. Zde je horská cyklistika ještě taková, jaká má být. Méně náročné trasy po zpevněných cestách si vybere rodinka se dětmi, drsní bajkeři si přijdou na své v kopcích Těšínských Beskyd.

K cyklovýletům láká Trojmezí, místo, kde se scházejí hranice České republi-

ky, Polska a Slovenska. Každý zvládne desetakilometrový okruh kolem Prašivé. Fajnšmekři se mohou vypravit na 87 kilometrů dlouhý okruh kolem Jablunkovska, který je okořeněn výjezdem na bájnou Velkou Čantoryji. A pokud je někdo nadšenec závodění, může se zapojit do seriálu Uphill MTB Beskydy.

Projedte se Těšínským Slezskem na kole a poznejte ráj horských cyklistů. (pž) 🇵🇱

v hradbě neprostupných hor. A proto právě tudy proudily karavany kupců. Ale také vojenské šiky. Pozůstatky mohutného opevnění jsou dodnes na kopci s půvabnými výhledy na Těšínsko a na Slovensko poznat. Přímo to tady voní historií místa, které navštívil (a patřičně zvelebil) i mladíček Josef II., syn císařovny Marie Terezie...

Jedno z nejzajímavějších míst této oblasti najdete u Chotěbuze. Slovanské hradiště, jehož pozůstatky před desetiletími objevili archeologové, je dnes znovu postaveno a připomíná dobu, kdy právě tady, na kopci nad řekou Olší, hospodařili staří Slované. Jen coby kamenem dohodil je město Těšín - dnes stejnou řekou, tedy Olší, rozdělen na český a polský. V dávné minulosti jedno velké a důležité město. V dobách nedávno minulých město drsně rozdělené hranicí a střežené celníky. Dnes dvě části jednoho města, které sice leží ve dvou zemích, ale kde už zase lidé žijí společným životem.

Ale pojďme dál. Prales se zvučným názvem Mionší zavede návštěvníky do míst, kde rostou staleté stromy, do lesů, kde se nesmělo a dodnes nesmí těžít a kde tedy příroda žije podle svých

dávných pravidel. Komorní Lhotka, obec pod horami, je pověstná bylinnými lázněmi, unikátní saunou a tím, že odtud vystoupíte k jednomu z původních dřevěných kostelíků na hoře zvané Prašívá.

Těšínské Slezsko je ale také region, který v nedávné historii vyrostl na těžbě černého uhlí. Jedním z míst, která se v mozkových závitech našince spojují s pojmem uhlí, je Karviná. Nedejte se mýlit - i toto město má svou silnou historii. Objevíte ji například v historické části Fryštát se zámek a překrásným parkem. Toto je původní Karviná, místo slezské šlechty.

To vše a mnoho jiného a dalšího, najdete na Těšínském Slezsku. Ještě jeden, a to turistický, unikát zde na návštěvníky čeká. Je jím návštěvníká karta. První karta tohoto druhu v Moravskoslezském kraji, díky které se o všech atraktivních místech regionu dozvíte. Spolu s průvodci tímto regionem ji pořídíte v informačních centrech, u historických památek, v hotelích či penzionech. Díky ní se dozvíte, která místa regionu navštívit a co tam najdete.

Těšínské Slezsko je totiž místem, kde si návštěvníků váží. 🇵🇱

AKTIVNÍ TURISTIKA V DOLNÍM SLEZSKU

Kromě historických památek – desítek muzeí, církevních staveb, pozoruhodných hradů a zámků, které se nacházejí v celém regionu, od severních částí až po Kladskou kotlinu, Dolní Slezsko má také řadu oblíbených destinací pro turisty, které zajímá aktivní odpočinek. Atraktivní jsou nejen starobylé uličky Vratislavi, Lehnice, Valdenburku anebo Hlohova, ale rovněž přírodní dědictví a zvláště možnosti, jaké se otevírají před návštěvníky jižní části oblasti, které umožňují najít libovolný způsob odpočinku v přírodním prostředí.

Máme tu například návrh pro milovníky cyklistiky. Kolo je skvělá volba pro ty, kteří oceňují mobilitu, ale zároveň chtějí trávit volný čas v přímém kontaktu s přírodou. Dolní Slezsko nabízí rozmanité cyklotrasy – pro méně i více zkušené cyklisty, jak v nížinné tak i v horské oblasti. Doporučujeme zvláště ty druhé, zajímavé a velice atraktivní z hlediska nádherných výhledů a vhodné k sportovnímu a rekreačnímu využití.

Skvělé cyklotrasy najdete v Krkonoších a v Jizerských horách, jejichž část patří k mezinárodní cyklostezce „Liczyrzepy“ („Krkonoše“) a táhne se podél celého pohoří Sudet, od Německa přes polsko-českou pohraniční oblast. Skvělé pro provozování cyklistiky je nízké, ale členité pohoří Kačavské hory (Góry Kaczawskie). Mírné pahorky by neměly dělat problémy ani méně zkušeným cyklistům, a vulkanické přírodní útvary jako například Wielistawské varhany (Organy Wielistawskie), které vznikly během vulkanické činnosti, jsou výjimečnou turistickou atrakcí pro každého, kdo se zajímá o přírodní dědictví našich zemí.

Adrenalinové ježdění pro milovníky jízdy na kolech poskytuje třeba Zóna MTB Sudety a Singletrack Glacensis. První znamená aktuálně největší s-

tém horských cyklistických tras v Polsku, více než 500 km tras v Sovích horách a Suchých horách, patří k nejpůsobivějším a nejmalebnějším regionům Dolního Slezska. Potěší jak rozmanitost a pestrost jednotlivých úseků (cross-country, enduro, singletrack) tak rozvinutá síť certifikovaných ubytovacích a gastronomických zařízení, opravárenských stanic a několik přístupových bodů. Druhý – po ukončení projektu zahrnujícího konečnou infrastrukturu (označení, mosty, lávky atd.) a zavedení vhodných způsobů ochrany přírody, zpřístupní více než 130 km cyklostezek podél malebné Kladské kotliny a bude jedinou tak dlouhou sítí cyklotras typu singltrek v Polsku. Podobných tras na polsko-českém pohraničí je několik, připomeňme například Singltrek pod Smrkem, který v současné době nabízí trasy v úhrnné délce přes 80 kilometrů.

Další nápad na aktivní turistiku na jihu Dolního Slezska je recesistická akce „Spływ na BeleCzym (Splutí na čemkoliv) po řece Nysa Kłodzka, součástí dědictví Bardské hory (Góry Bardzkie) na dvě části, v okolí historického městečka Barda. Je to asi 15 km úsek řeky, který začíná poblíž ústí Ścinawy, při kterém se nachází malebný skalnatý útes, a končí v speciálně vyznače-

né místě pro spuštění na vodu, skoro přesně v centru města. Na řece je pět velkých meandrů protínajících Bardské hory, tvořících klikaté údolí lemované strmými skalními útesy. Krásu postglaciální rozmanité krajiny je nejlépe obdivovat z vrcholu Bardské hory (593 m n.m.), ale pokud chcete skutečně poznat to neuvěřitelně krásné místo, je třeba se podívat z jiné perspektivy – od vodní hladiny. Vodní turistika na Nise je příjemná nejen díky nízké vodní hladině, co umožňuje výlety na kanoích a pontonech i rodinám s dětmi, ale

těž díky čisté vodě, zeleným břehům a krásné přírodě! 🌿

KULINÁŘSKÉ SPECIALITY DOLNÍHO SLEZSKA

Dolní Slezsko je vskutku výjimečnou oblastí z hlediska turistických destinací a přírodních krás. Je zde mnoho zajímavých objektů, starobylými hra-

dy a zámky počínaje až k monumentálním církevním stavbám, které jsou nyní považovány za umělecké památky. Mnohé jsou zapsané v seznamu

světového dědictví UNESCO. Národní parky, přírodní rezervace, přírodní památky, které chrání výjimečně cenné části přírody a zajímavosti. To všechno potvrzuje, jak obrovský je potenciál regionu. K opravdovému kulturnímu bohatství regionu spojeným s kulturním a přírodním dědictvím, které odráží bouřlivou a různorodou historii slezské země, je neméně zajímavá kulinařská tradice spjatá s minulostí.

Na kulinařský dědictví Slezska, které se nám objevuje ve své dnešní podobě, měli vliv jak Poláci, Němci, Židé, Rakušané tak Češi. V té pestré směsi kultur a národností, která se během staletí mnohokrát musela přizpůsobit střídajícím se panovníkům, vznikla zcela neobvyklá a pestrá kulinařská tradice. Nejlepší šéfkuchaři si jsou vědomi toho, jaké mají možnosti, poněvadž ve své práci mohou používat nejlepší regionální a tradiční produkty. Inspirující se staro-

bylími recepty připravují jídlo jedinečné chuti a obohacují tímto způsobem moderní a otevřenou na svět polskou kuchyň. Poznávání Kulinařských specialit Dolního Slezska je výborná nabídka především pro milovníky dobrého jídla, tj. turisty, kteří mají zájem o putování za chutnou a nevěšdní specialitou, obdivování kuchařského umění, místních pokrmů, vlastně chtějí přijít tomu „na chuť“.

Vášeň a angažovanost šéfkuchařů restaurací Dolního Slezska a místních výrobců lze doslova vycítit a vychutnat ve více než padesáti místech označených na stezce. Kromě toho se můžete rozhodnout ochutnat vybrané speciality kuchařů v hradních, zámeckých a hotelových restauracích. K tomu ještě pivo z Pivovaru Kamienna, likér vyráběný v Borowicach z krkonošských bylin, čerstvé ryby a smažený sýr v Raju Pstrąga (Pstružím ráji), tradiční domácí chléb z farmy Gotwaldówka, a mnohé

další speciality. Cestování cestou Kulinařských specialit Dolního Slezska je skvělou příležitostí k návštěvě České republiky a seznámení se se specialitami našich jižních sousedů. Je možné si vyzkoušet, jak to vypadá „na druhé straně“ v česko-polské pohraniční oblasti. Není třeba zdůrazňovat, že místní víno a pivo, sladká jídla, jako jsou ovocné knedlíky, a tradiční masitá česká jídla nepotřebují speciální reklamu!

Cílem naší činnosti a vzájemné spolupráce je propagace uznávané značky, rozpoznatelné nejen nejbližšími sousedy Polska, ale i ve světě. Organizátoři a pořadatelé stezky zdůrazňují význam spolupráce sítě restaurací a místních výrobců kvalitních regionálních produktů pro rozvoj gastronomického cestovního ruchu v regionu. Nečekejte a neváhejte – je nejvyšší čas využít příležitost a ochutnat speciality a pochoutky Dolního Slezska! 🌿

EVROPSKÁ KULTURNÍ TRASA - HRADY A ZÁMKY

Bouřlivé dějiny Slezska zanechaly mnohé památky, které jsou cestou k našim společným kulturním kořenům. Přežily otřesy dějin a stále lákají svou krásou. Malebné horské hrady, opevnění a tvrze, honosné paláce, které kdysi patřily možným pánům a rytířům, tajemné zříceniny a rozvaliny historických hradů, které dnes slouží jako tichá připomínka jejich slavných dnů, jsou hrdými pozůstatky své bývalé slávy a kulturním svědectvím regionu krásně vepsaným v krajině zřícenin, „korunním klenotem“ Slezska. Jednotlivé stavby se stavěly na přání piastovských knížat anebo bohatých německých majitelů a pánovníků. Většina hradů byla vypalována, bořena, vysázena do povětří, drancována a následně mnohokrát přestavována a obnovována. I když všechny objekty ve zkoušce času neobstály, uchovaly si svou identitu a úžasnou atmosféru.

Evropská kulturní trasa - Hrady a zámky slouží propagaci kulturněhis-

torických památek a objektů a patří k nejzajímavějším v této oblasti, která nejen zahrnuje jihozápadní část Polska ale i celou česko-polskou pohraniční oblast. Milovníci turistiky a návštěv zámků mohou využít možnosti návštěvy objektů o výjimečné historické a architektonické hodnotě.

Na několika místech v dolnoslezském úseku trasy, ke které patří rovněž hrady a zámky České republiky po jižní straně Sudet, najdete stejně působivé a pozoruhodné historické stavby. Navštivte ukrytý uprostřed lesů a krásné přírodní scenérie hrad Książ, hrad Czocha, zámek Marianny Orańskiej v Kamieńcu Ząbkowickim, monumentální Statní hrad a zámek Frýdlant, okouzující interiéry zámku Nové Město nad Metují anebo zříceniny horského hradu Skály jižně od Skalního města Adršpach.

Kromě několikasetletých dějin a překrásné lokalizace v panenské přírodě některé objekty navrhují ubytování jak v historických – dobových tak v moder-

nizovaných interiérech, skvělé občerstvení a možnost zúčastnit se rozličných kulturních akcí (festivalů, pikniků, rekonstrukcí bitev, historických rytířských turnajů atd.). Je to pouze zlomek možností, které Vám nabízí kulturní trasa od okolí Vratislavi až po Kladskou kotlinu a horské oblasti v jihozápadní části Dolního Slezska.

Pokud je pravdivé tvrzení, že minulost nás provázejí především lidé, nesmí se zapomenout na ty, kteří vynakládají obrovské úsilí obnovy zvyšování povědomí v oblasti odkazu našich předků, součástí kulturního dědictví regionu. Takový návrh do minulosti (například rekonstrukce dávných bitev anebo obnovení starodávných receptů), přispívají k formování současnosti a mají kladný vliv na budoucnost. Není to jen historický odkaz z minulosti, je to činnost na ochranu a podporu regionu.

Evropská kulturní trasa - Hrady a zámky Dolního Slezska je vyznačena jako atrakce pro motocyklisty s přihlédnutím k neobyčejně zajímavým úsekům

vyhlídkových cest, zejména v horských oblastech Sudet, ale nic nebrání tomu, aby byly navštěvovány jednotlivé objekty cykloturisty nebo je možné přijet

autem, vlakem anebo autobusem. Není důvod čekat - Evropská kulturní trasa - Hrady a zámky Dolního Slezska Vás srdečně zvou už teď! 🌿

OPOLSKO JEDE

Po stopách historie

Opolské Slezsko nabízí mnoho zajímavostí, předčí v tomto nejedem, větší a lidnatější, region. Leží na polsko-českém pohraničí a má velmi bohatou historii, která zanechala své stopy v hmotné i nehmotné kultuře.

Od pradávna toto území přecházelo do rukou různých vládařů, dynastií a rodů. Opolsko je dějištěm historie, v němž staré kulisy stále ožívají nové generace herců. Po deset století se Opolí nacházelo pod českou, rakouskou, pruskou a polskou nadvládou. Střetáváme se zde s piastovskou gotikou, královským a císařským barokem, pruským klasicismem, německým bauhasem a modernismem, socrealismem lidové demokracie i se současnou architekturou. Nejlépe nasajeme klima kulturního dědictví Opolska, když ho projdeme křížem krázem a nalezneme místa a objekty představující různá období.

Středověké klima pocítíme v Rytířském hradě (Gród Rycerski) v Biskupicích u Byczyny, v severní části regionu. Rekonstrukce středověkého hradu vytvořená z dřevěného opevnění se mění v dějiště zápasů bojovníků nebo rytířských turnajů. Návštěvníci mají možnost vyzkoušet si střelbu z luku na terč, prohlédnout si mučírnu, poznat středověké technologie výroby a tehdejší domácí práce. Organizátoři akcí, z nichž hlavní je Mezinárodní rytířský turnaj konající se v květnu, zvou také na výuku starých tanců, běhy rytířů nebo ukázky středověkého dělostřelectva. Město Byczyna je obehnaná obrannými hradbami z 15. století, většina památek (např. radnice, kostel a brány) pocházejí z této doby.

Svým opevněním však Byczyna nemůže konkurovat Paczkowu, který je nazýván „polským Carcassonem“. Město ležící v těsné blízkosti polsko-českých hranic má velmi dobře zachovalé středověké obranné hradby s 19 baštami. Kamenné zdi místy dosahují až 7 metrů a obklopují město pravidelnou elipsou o délce 1,2 km. Atraktivitu hradeb dodávají tři věže s branami. Nachází se zde kostel sv. Mikuláše, který je považován za nejznámější opevněný kostel ve střední Evropě, a legendami opředený „Katův dům“ postavený z hrzděného dřeva.

Za „Slezský Řím“ je považováno město Nisa, které toto pojmenování získalo svou historií a památkami: kostely, náměstím s radnicí, Tritónovou kašnou, Biskupským palácem a skupinou vojenských objektů, tzv. Tvrz Nisa. V minulosti bylo po staletí důležitým slezským městem a sídlem niského

knížectví. Doporučujeme Nisu navštívit během slavností v rámci Dní Nisy nebo Dní tvrze Nisa, kdy probíhá rekonstrukce historické bitvy.

V dějinách Opolska zanechali své stopy také křižáci, kteří drželi hrad v Namysłowě po více než 100 let. V 13. století Opolsko čelilo tatarským nájezdům. Z té doby pocházejí různé legendy, např. o obraně niemodlińskiego hradu, když jeho obránci vynesli na hradby záračný obraz, rozestoupila se oblaka a dolů se snesl průvod andělů v čele se sv. Uršulou, který přinutil útočníky k ústupu. Tatarské motivy v sobě nese také pověst o erbů města Głuchołazy s kozí hlavou, kterou obyvatelé města využili při tatarském obléhání. Głuchołazy dodnes mají kozí hlavu ve svém znaku. Głogówek se v minulosti zapsal do dějin Polska tím, že poskytl útočiště významným osobnostem: králi Kazimíru Velikému a Beethovenovi, kterému je věnován hudební festival. Do výčtu památkově zajímavých měst, která dýchají na své návštěvníky historii, se řadí Prudnik, Otmuchów, Krapkowiec, Olesno a Kluczbork.

Významné místo v dějinách zaujímala opolská větev Piastovců, knížata vládoucí od poloviny 13. století do konce 15. století. Nejzámožnější z nich, Vladislav Opolský, byl uherským palatinem, místodržícím v Halické Rusi a rádcem v Polském království, dokud nevešel do politických sporů s Vladislavem II. Jagellem. Právě on přivezl z Rusi krásný obraz Matky Boží Čenstochovské pro paulánský klášter, který založil na Jasné Hoře v Čenstochově. Stezka opolských Piastovců vede ze starobylého města Brzeg, jehož renesanční zámek je přirovnáván ke krakovskému zámku Wawel a v němž dnes sídlí Muzeum slezských Piastovců (Muzeum Piastów Śląskich), přes hrady a zámky v Niemodlině, Kędzierzynie-Koźle, Ślawicích až do Opolí. Největší dědictví opolských Piastovců se nachází právě v hlavním městě regionu. Nachází se zde Piastovská věž, pozůstatek hradu z 13. století a hrobka opolských knížat ve františkánském kostele.

Aktivně i zábavně

Když pohlédneme z Piastovské věže, uvidíme vedle ní opolský amfiteátr tisíciletí – symbol města známého národním festivalem polské písně, díky němuž získalo slávu jako „hlavní město polské písně“. Není proto divu, že zde vzniklo unikátní Muzeum polské písně (Muzeum Polskiej Piosenki). Seznamte se s památkami Opolí: okázalou katedrálou a starobylými kostely, budovami na hlavním náměstí a s krásnou radnicí. Malebné

historické centrum sousedí se známými „opolskými Benátkami“ – řadou barevných domů, které se zrcadlí na hladině kanálu Młynówka. Zajímavým místem je Univerzitní vrch (Wzgórze Uniwersyteckie) zvané „opolskou Akropoli“. Nachází se zde několik historických a moderních soch. Mnoho atrakcí lze pozorovat z paluby lodě plavící se po Odře. Nad městem se tyčí kostel Matky Boží Bolestné, kde sv. Vojtěch hlásal evangelium, dotkl se hůlkou kamene, z něhož vytryskl pramen. Opolí nejsou jenom památky, návštěvníci jistě upoutají také malebné oázy zeleně, např. Ostrov Bolko (Wyspa Bolko) se zoologickou zahradou, který je využíván především k rekreaci.

Úplně jiná „zvířata“ na návštěvníky čekají v Jura parku v Krasiejowě, kde se na ploše cca 40 ha nachází 250 modelů dinosaurů. Odkazují k světově nejstaršímu archosaurusovi známému jako Silesaurus opolensis, který na tomto území žil před 230 miliony let. Jeho kostra byla nalezena právě v této lokalitě. Parkový komplex přináší nejen zábavu, ale také mnoho informací díky multimediaální prezentaci, tunelu času, kinu 5D a vzdělávacímu parku o vývoji člověka (Park Nauki i Ewolucji Człowieka).

Poblíž se nachází Turawské jezero. Tato nádrž je vyhledávaným rekreačním místem pro obyvatele Opolí vzdáleného jen 16 km. V jeho okolí se nacházejí četná střediska, možnosti ubytování a zapůjčení vodáckého vybavení. Milovníci vodních sportů (jachtingu, plavání nebo lovu ryb) mají v Opolsku na výběr více možností, ke svým zálibám mohou využít také další jezera: Niské a Otmuchowské. Kajakáři mohou splavit některou z řek: Odra, Nisa, Strobrawa nebo Mała Panwia, která je díky svým malebným meandrům nazývána „opolskou Amazonkou“. Návštěvníci mohou využít služeb přístavů a řady půjčoven kajaků. Hledáte-li klidnější vodní zážitky, můžete vyzkoušet plavbu parníkem na Odře a Gliwickém kanále, která vede v okolí města Kędzierzynie-Koźle na

trasách, na nichž můžete objevovat hydrotechnické památky.

Severně od Opolí vytvářejí dva krajinné komplexy zelený prstenec. Jedná se o Strobrowskou chráněnou krajinnou oblast, která sousedí s Niemodlińskými bory. V parku se nacházejí pěší a cyklistické stezky s turistickými atrakcemi. V jižní části regionu je vyhledávaným rekreačním místem chráněná krajinná oblast Opavských hor rozkládající se v blízkosti česko-polských hranic. Z vyhlídkové věže nacházející se na nejvyšším vrcholu, Biskupská kopa (890 m. n. m.), se rozprostírá výhled na lesní komplex, v němž se skrývají malebné stezky a vinoucí se řeky v kaňonech. Za pozornost stojí také stezka čarodějnic na česko-polském pomezí.

Mezi velké atrakce patří také Chráněná krajinná oblast Hora sv. Anny. Toto místo přináší esenci Slezska, která je poznamenána povstaleckými boji o příslušnost k Polsku. Význam krajiny tohoto geoparku podtrhují jeho skalní útvary vulkanického původu porostlé bukovými lesy. Návštěvníci mohou obdivovat amfiteátr se 7000 místy vytvořený v bývalém kamenolomu. Je to důležité zastavení pro poutníky směřující do kláštera s bazilikou sv. Anny. Jeho význam z hlediska vzdělávání podtrhuje také blízkost Muzeum povstání (Muzeum Czynu Powstańczego). V nedaleké

Olszowě vznikl park sakrálním miniatur (Park Miniatur Sakralnych), kde se na ploše 2,5 ha nacházejí repliky nejzajímavějších sakrálních objektů z celého světa.

Aktivnímu odpočinku a adrenalinovým sportům se lze v Opolsku oddávat různými způsoby, lze také využívat nabídky turistických služeb. Návštěvníci mohou poznávat region z koňského hřbetu nebo ze sedla jízdního kola. Nachází se zde četné koňské stáje (především jezdecké kluby v Zakrzowě a Jakubowicích), lanová centra, hřiště pro paintball, kryté plavecké bazény a vodní parky. V Opolí lze využít i umělé kluziště a služby potápěčského klubu.

Zlepšení zdraví a psychické kondice mohou přinést návštěvy středisek, v nichž se v 19. století začala rozvíjet tradice léčení metodami vycházejícími z objevů doktora Vincenze Priessnitzze a kněze Sebastiana Kneippa. V bývalých lázních v Głucholazích mohou dnešní hosté odpočívat v klidném lázeňském parku a léčit se v místních sanatoriích. K podobným účelům se využívá rehabilitační sanatorium Sebastianum Silesiacum v Kamieni Śląském, v místě kultu sv. Jacka z rodu Odrowążů, který založil polský řád dominikánů. Vedle chrámu se nachází bylinková zahrada, v rozsáhlém parku pod starými košatými stromy mohou návštěvníci rozjímat a odpočinout si od každodenních povinností. 🌿

TEMATICKÉ PROCHÁZKY

Stezka hradů a paláců Na území Opolského Slezska, podobně jako Dolního Slezska, je téměř dvě stě hradů a paláců, čili největší koncentrace v celém Polsku. V samotném Opolí bývalé hrady připomínají dvě věže: Piastovská věž a druhá se nazývá „Horní hrad“ (Zamek Górny). Skutečnou perlou této stezky je zámek v obci Moszna, který připomíná Sněžurčin palác z Disneylandu. Má 365 místností a 99 věží a věžiček. Kolem zámku se rozprostírá park, který je znám festivalem Hudební svátek kvetoucích azalek (Muzyczne Świąto Kwitnących Azalii). Zámek slezské větve Piastovců v Brzegu díky renesančním ohozům získal pojmenování „slezský Wawel“. Palác v Nise je přirovnáván k Lateránskému paláci v Římě, protože byl postaven ve stylu

italského baroka. V zámku v Rogożu Opolském se nacházejí sbírky Vojvodské veřejné knihovny v Opolí, staré tisky a historické atlasy, včetně dopisů básníka Byrona.

Turisticky velmi atraktivní jsou restaurované historické budovy sloužící jako hotely a restaurace. V paláci v Sulisławiu ze začátku 17. století se nachází centrum ajurvédského lékařství a první pětihvězdičkový hotel v Opolsku. V rekonstruovaném paláci v Pawłowicích se často konají konference, je možné také využít služeb wellness a ochutnat regionální kuchyni. K rekreačním účelům slouží také Palác Jakuba v Jakubowicích, který má vlastní stáje a rybníky určené k rybaření a vodním sportům. Pohádkový novogotický palác v obci Większyce nabízí pohoštění v nádherném interiéru. V Otmuchowském hradě

z 13. století, který je znám díky jezdeckým schodům, se dochovalo mnoho středověkých zajímavostí: propadliště, hladomorna nebo krb s posuvnou zadní stěnou. V palácovém komplexu s parkem v Kamieni Śląském se často konají konference, slouží také jako sanatorium. Okázalý knížecí hrad v Niemodlině, bývalé sídlo slezské větve Piastovců z konce 13. století, byl ve velmi špatném stavu, ale nedávno byl úspěšně rekonstruován a zpřístupněn veřejnosti.

Stezka dřevěné církevní architektury zve návštěvníky do mystické krajiny vonící dřevem, voskem, a kadidlem. Dostanete se do míst, v nichž proniká světlo malými vitrážemi a z temnoty vydobývá krásné interiéry. Kostelíky nacházející se na této stezce pocházejí z 16. – 17. století. Za nejceněnější je považován kostel sv. Anny Samotřetí

v Olesnu postavený na půdoryse rúžice. Dřevěné církevní stavby jsou rozestry na mnoha místech regionu. Stezka vede z Opolí do Olesna, její délka čítá 80 km a lze na ní navštívit 12 míst. Stezka je vhodná také pro cyklisty, kterým se nabízí na několika místech možnost zkratky, lze ji také absolvovat autem nebo autobusem.

Gastronomická stezka „opolský bifyl“ (nář. kredenc) provází přes 18 restaurací nacházejících se v celém regionu, jejichž společným jmenovatelem je výborná kuchyně, profesionální obsluha a návrat ke kulinařským tradicím. Tradiční slezská kuchyně nabízí chutnou chlebovou polévku (wodzionka), slezské knedlíky (kluski śląskie) s roládou a červeným zelím, sladké koláče (kołocze), vynikající uzeniny, ryby ze zdejších vod, regionální sýry a medy. Opolská kuchyně se

značně odlišuje od slezské kuchyně, jest bohatá a pestrá, utvářela se pod vlivem kultury sousedů a obyvatelů přicházejících z východních Kresů (východní území Polska, které po 2. světové válce připadlo do rukou SSSR).

Tradice a folklor Bohatě tradice Opolska můžete nejlépe poznat v Muzeu opolského venkova (Muzeum Wsi Opolskiej), které se nachází na kraji města Opolí. Nachází se v něm 50 starobylých objektů, v nichž jsou umístěny původní přístroje, nářadí a nábytek. Návštěvníci, kteří chtějí něčím završit svůj pobyt v tomto regionu, často vyhledávají suvenýry zdobené květovanými vzory. Ty pocházejí z vyškrabávaných vzorů velikonoční kraslic typických pro tento region. Těmito vzory je také zdoben opolský porcelán, který je zajímavou vizičkou Opolska. 🌿

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO

Těšínské Slezsko je svérázný a originální region, který leží v pohraniční oblasti severovýchodní části Slezska. Hlavním městem je Těšín a územím protéká řeka Olše. Tento region je specifický svou kulturní a regionální rozdílností. Tato neuvěřitelná kombinace přírodních hodnot, lidové zvyklosti a obyčejů, zajímavá Piastovská a rakousko-uherská historie činí z této oblasti neodolatelné místo, které je třeba navštívit.

Bezpochyby, kromě krásných měst a městeček, jsou hory největší atrakcí regionu a lákají turisty po celý rok. Čerstvý vzduch, krásná příroda této oblasti je ideálním místem pro dovolenou s dětmi. Mezi nejznámější vrcholky patří: Skrzyczne, Klimczok, Barania Góra, Czantoria, Stożek a Równica. Hlavními horskými městy tohoto regionu jsou: Wisła, Ustroń, Brenna a Trójmieś Beskidzka. Pro milovníky pěší turistiky a cyklistiky jsou připraveny vynikající

trasy a stezky (více než 500 km značených turistických stezek), které vedou k malebným, historickým kostelům, k dávným šlechtickým sídlům, palácům a hradům.

Tento region není jen turistický a rekreační. Díky speciálnímu mikroklimatu a velké koncentraci solanky byly v horských oblastech zejména v Ustroni a Wisle postaveny sanatoria. Tato zdravotnická zařízení určená k léčbě pohybových poruch, kardiovaskulár-

ních onemocnění, onemocnění horních cest dýchacích. Pacienti mohou využívat přírodní terapii a rehabilitační zařízení.

V letním období je pořádána řada akcí, která zpříjemňují turistům pobyt. K těm nejznámějším patří „Svátek Tří Bratří“, který se koná v Cieszynie a Českém Těšíně, a trvá tři dny.

Mezi nejoblíbenější kulturní akce v regionu patří filmový festival „Kino na hranici“, divadelní festival „Bez hranic“,

operní festival „Viva il Canto“, „Cieszynský podzimní jazz“, „Dekada Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej“, „Panorama Sztuki Chrześcijańskiej „Musica Sacra“.

Největší folklorní událostí je Týden Beskydské Kultury na který se každoročně sjíždějí nejlepší lidové kapely z celého světa. Dalším velice populárním festivalem je Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłos“.

MĚSTSKÉ ATRAKCE A VOLNÝ ČAS

Přemýšlíte, co zajímavého podniknout na území Těšínského Slezska, když je ještě hodně času na dovolenou? Zde je několik tipů jak strávit čas v Cieszynie a ve Wisle, protože Těšínské Slezsko má mnoho zajímavých muzeí!

Nejstarším, a zároveň největším muzeem v Polsku, je Muzeum Těšínského Slezska. Nachází se v centru města, přímo u náměstí. Budova muzea se nachází v bývalém paláci Larisch-Mönnichů, je obklopena parkem míru, jedním z nejkrásnějších parků města. Založil jej kněz Leopold Szersznik. V muzeu je k vidění spousta exponátů, které byly

shromážděny v sekci historické, folklorní nebo architektonické. Dozvíte se zde všechno o historii města.

Za zmínku také stojí Muzeum tisku. Je to skvělé místo pro milovníky technických památek (Muzeum se nachází na Stezce technických památek Slezského vojvodství). Můžete si zde prohlédnout dílny z 19. a 20. století s kompletním vybavením, zvláštní pozornost si zaslouží odlévací, lisovací a tiskací stroje. Je to úžasné cestování v čase!

Turisté, zajímající se o pastorální kulturu, naleznou informace v Beskydském muzeu ve Wisle. Toto muzeum

má několik objektů, které tvoří tzv. „živé muzeum“. Jedná se o budovy postavené podle tradiční horalské architektury, které poukazují na dávné vesnické časy, např. práci kováře. Dalším muzeem, známým jako kurna chata, je chalupa Jana Kawuloka v Istebné. Chalupa byla postavena v roce 1863. Bylo zde shromažďováno nářadí vyrobené samotným majitelem, Janem Kawulokem. Toto nářadí používali pro svou práci zdejší pastýři. Během této návštěvy se dozvíte mnoho z každodenního života horalů, poslechnete si úryvky živé hudby, počínaje od nejmenších fujarek, končíc na nejdelším trombitu.

Na druhé straně Lyžarské muzeum nabízí bohatou sbírku lyžarského vybavení, sbírku starých lyží z konce 19. století a 30 tých let minulého století. Mezi shromážděné exponáty patří mimo jiné Lyže Adam Malysze, na kterých zvítězil v polském šampionátu. Za zmínku jsou rovněž „karpel“ tzn. sněžnice-boty určené pro chůzi ve sněhu. Sbíрка obsahuje více než 80 exponátů.

Po celodenní procházce a návštěvě muzeí, stojí za to si odpočinout. A právě k tomu dokonalým místem jsou zdejší aquaparky, bazény a spa & wellness. Pokud by někomu připadlo že procházka byla krátká, tak právě na ty z vás čeká Zámecký Vrch v Cieszynie, a také okouzující historická centra měst Skoczow, Strumien, a samozřejmě srdce Těšínského Slezska- Cieszyn.

SLEZSKA STEZKA TECHNICKÝCH PAMÁTEK V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Stezka technických památek je tématická, automobilová turisticko-kulturní stezka, která spojuje objekty průmyslového dědictví v Slezském vojvodství. V současné době se na stezce nachází více než 40 objektů. Tato stezka je značkovým turistickým produktem, který představuje nejvýznamnější a nejzajímavější průmyslové objekty z hlediska turistických, historických a architektonických hodnot ve Slezsku. Objekty nacházející se na Stezce jsou spojeny s tradicí hornictví, hutnictví, energetiky, železnice, komunikací, výrobou vody a potravinářským průmyslem. Stezka se skládá ze stávajících muzeí a skanzenů, obydlených dělnických osad, fungujících továren. Majiteli jednotlivých objektů jsou místní samosprávy, soukromé osoby, soukromé a státní podniky.

V Těšínském Slezsku objekty, které leží na Slezské stezce technických památek se nacházejí v Cieszynie a Ustroni.

Muzeum tiskařství v Cieszynie. Muzeum je připomínkou-památkou největší tiskárny v Rakousko-uherské monarchii. Od roku 1806 patřila rodině

Prochasków, která přispěla k popularizaci tisku v Těšínském Slezsku. V muzeu se dochovala typografická dílna, od typu písma, matric a štoků až po odlévací, tiskařská a knihařská zařízení a stroje. Během grafických workshopů si každý může vlastnoručně připravit matrici s textem nebo kresbou a poté ji otisknout na papír pomocí starého tiskového stroje.

Zámecký pivovar Cieszyn. Srdcem pivovaru je vysoká čtyřkřídlá, obdélníková budova s vnitřním dvorem. Budova je napojena na podzemní sklepy, které jsou součástí komplexu podzemních chodeb umístěných na různých úrovních pod Zámeckým vrchem. Zajímavým objektem je samostatný, vysoký sklep pod zámeckým vrchem, téměř do poloviny nadovoří středověkého horního hradu. Tunel byl používán pro skladování ledu, který se používal ve výrobním procesu. Pivovar se vyvíjel a rozšiřoval až do první světové války, což je důvod, proč je dnes komplex budov postaven v různých architektonických stylech od biedermeieru po neogotiku. Po skončení první světové války a pádu Rakousko-uherské monarchie v roce 1920 byl hradní

pivovar znárodněn a na jeho místě byl zřízen Státní hradní průmyslový závod v Cieszynie. Během druhé světové války a po ní výroba piva nebyla zrušena ani přerušena.

Zámecký pivovar je v provozu ve stejné budově nepřetržitě již více než 170 let. Vytváří piva tradiční metodou kvašení na dně v otevřených kádích. Do dnešního dne jsou ve výrobním procesu využívány i unikátní stroje z přelomu století mj. Grantový zásobník nebo mlýn na tmavý slad. Návštěvníci mají možnost vidět proces autentické výroby piva. Grantový zásobník nebo mlýn na tmavý slad.

Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego. Než se Ustroń stal oblíbeným rekreačním a lázeňským městem, byl důležitým hutnickým centrem. Před více než 230 lety se mezi Beskydskými vrcholy v provizorní peci uskutečnilo tavení železa, které započalo činnost první ocelárny v Těšínském knížectví „KLEMENS“. Fungovaly tam rovněž závody na úpravu armatury a strojů.

Každý rok, v červnu, je slaven svátek Stezky technických památek „Industriáda“. Zajímavé akce se samozřejmě konají také v Cieszynie a Ustroni. Srdceň zveme!

TRADIČNÍ KUCHYNĚ V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Po staletí se gastronomie v Těšínském Slezsku míšila z polských, českých, rakouských a německých vlivů. Díky tomu je místní kuchyně různorodá, ale velmi chutná, bez ohledu na to, zda pochází z prosté kuchyně ze vsi, kuchyně šlechty nebo specifické židovské kuchyně.

Mělo se za to, že polévka je základ a proto tvořila někdy i hlavní chod. Z tohoto důvodu by měly být polévky husté, syté a výživné. Mezi nejznámější patří: brjje, kapuśniak, česnekačka, pyrdelónka nebo chudá Jewa. Poslední ze zmíněných polévek je na seznamu tradičních produktů Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova. Pokud byla jídla během týdne skromná, tak byl nedělní oběd sváteční. Tento zvyk přežil až dodnes. Skoro v každém domě je tradicí jíst vývar s nudlemi a knedlíky. Pokud se jedná o masové pokrmy, nejoblíbenější jsou vepřové kotlety pečené a smaže-

né, vepřová pečeně, a také se připravují pokrmy z kuřete, kachny, husy a králíka. V neděli bylo zvykem podávat také dezert, nejčastěji to byl jablkový závin, který lze servírovat jak studený tak i teplý.

Všechny tyto bohaté tradice se staly jedním z hlavních turistických produktů slezského kraje, Gastronomické Stezky - Slezské chutě (Szlaku Kulinarnego „Śląskie smaki“), shromažďujících restaurace Těšínského Slezska.

SKANZENY A TRADICE V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Těšínské Slezsko je regionem s bohatými lidovými zvyklostmi, obyčejí, tradiční architekturou, kroji a řemesly, je oblastí kde se udržuje rodinná tradice, která je spojená se sbíráním předmětů zobrazující dřívější život. Tradiční regionální objekty a malé skanzeny, vytvořené z vášně a úcty k tradici, která je také soukromým majetkem, nacházejících se na mnoha místech Těšínského Slezska. Některé z nich jsou známými centry folkloru, a jiné na periferii Těšínského Slezska. Jedním z takových míst je Chata Jana Kawuloka v polské obci Istebna. V této dřevěné šindelové chatě se dvěma pokoji a chodbou uprostřed najdete tradiční dekorace a archaické předměty každodenního použití, např. ruční mlýn sloužící k výrobě mouky. V jednom z pokojů se nachází „kurlawy“ neboli kouřová pec, z níž kouř unika přímo do místnosti! Víš proč? Odpovědi naleznete v neobyčklé Chatě Jana Kawuloka. V Chatě panuje úžasná atmosféra, pestrobarevných příběhů a především jedinečných melodií, které neuslyšíte na žádném jiném místě. Díky zvukům jedinečných pastýřských nástrojů, aspoň na malý moment, zapomenete na shon dnešních dnů. Chata Kawuloka se nachází na trase Dřevěné Architektury, a je skvělou turistickou atrakcí.

Zajímavým místem v Górkach Malych je „Chlebowa Chata“ Jadwigi a Mariana Dudyse. Je to dřevěná chata s tradičně uspořádaným interiérem. Zde si můžete vyzkoušet mlácení cepem, prací na mlecích kamenech, prosévání mouky, tvarování a pečení těsta, ubíjení más-

la a výrobu smetany. Jistě všem budou chutnat speciality, které připravuje zdejší hospodyně, např. chléb z žitné mouky nebo plochý chléba.

Dobu čekání na jídlo, které se skládá z plátku chleba s domácím máslem, sádlem nebo medem, si můžete zkrátit při sledování starého zařízení-strojů používaných při pěstování a zpracování zrna a nástrojů na výrobu másla, tvarohu a medu. Najdeme zde také několik úlů. Případným zájemcům hostitel s radostí ukáže včelařské vybavení, a zdělí zajímavé informace.

Dalším zajímavým místem je klenotnická dílna Wiktora Pieczonki w Těšíně, ve kterém jsou vyrobeny filihránové prvky folklorního těšínského kroje. Nejprve je pan Wiktor vytvářel především pro soukromé osoby, a později také začal doplňovat návrhy pro muzea v Těšíně a v Bytomu. Opasky a další prvky kroje, vytváří společně se synem, a používají k tomu staré vzory z rodinného archivu. Mnoho prací z jeho dílny se nachází v soukromých sbírkách a v šatníkú domácích a zahraničních folklorních skupin.

Mnoho takových zajímavých míst lze navštívit v Těšínském Slezsku. Proto Vás zveme na Trasu Tradičního řemesla (Szlak Tradycyjnego Rzemiosła.) Turisté navštěvující stezku mají možnost se seznámit s místními umělci a řemeslníky, kteří se zabývají mimo jiné : řemeslným papírem, keramikou, výrobou krajky, kovářstvím, včelařstvím, výrobou nástrojů a krcpů.

Zveme vás na setkání s mimořádnými lidmi, tvorbou jejich představitosti a ruční prací.

PIASTOVSKÝ ZÁMEK V RATIBOŘI – MIX DĚJIN S MODERNÍ TECHNOLOGIÍ

Kde stojí stavba, která je přirovnávána ke slavné pařížské Sainte-Chapelle, jíž se přezdívá perla slezské gotiky?

Odpověď zní: na piastovském zámku v Ratiboři!

Piastovský zámek v Ratiboři je nejvýznamnější pamětihodností tohoto města. Je svědectvím rozlehlosti hradu v období středověku, kdy v něm sídlila hornoslezská knížata a město bylo de facto

hlavním městem Horního Slezska. První zmínka o ratibořském hradě pochází z roku 1108. Ve 2. polovině 12. století se stal sídlem dvoru Měška I., pána na Ratiboři a vládce Polska. V 1. polovině 13. století se přikročilo k budování prvních zděných částí hradu. Kolem roku 1290 nařídil kníže Přemysl I. vystavění gotické kaple, která byla zasvěcená anglickému mučedníkovi sv. Tomáši Becketovi z Ca-

nterbury. Znalci z oboru nepochybují o tom, že kaple je v současnosti nejvýznamnějším objektem tohoto typu v Polsku. Říká se jí perla slezské gotiky a možná i kvůli podobnosti se slavnou pařížskou kaplí rovněž slezská Sainte-Chapelle.

V poslední době prošel zámek generální rekonstrukcí. V rámci obnovení a zprovoznění zámeckého komplexu byla opravena zástavba zámku pro vědecké účely, pro pořádání výstav a kulturních akcí a zároveň se navrtil lesk zámeckému nádvoří, které se upravilo pro potřeby divadelních her a koncertů pořádaných pod širým nebem.

Dnes to v ratibořském piastovském zámku opravdu žije. Probíhá zde nespočet akcí organizovaných či spolurogizovaných okresním starostenstvím a sdružením Agencja Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przesiębiorczości na Zamku Piastowskim v Raciborzu. V komnatách zámku se pořádají různorodé výstavy a na jeho nádvoří pak celá řada netradičních akcí.

K těm nejoriginálnějšími patří již řadu let organizovaný audiovizuální festival INTRO. Jedná se o festival elektronické hudby a světla. Je to jedinečná slavnost obdařená specifickou atmosférou a pestrostí předvedených kreačí, na níž se mísí nejmodernější technologie s historickým pozadím. Vizualní stránka je zde stejné

důležitá jako ta hudební. Festival INTRO se stal finalistou soutěže o nejvíce inovativní kulturní projekt v Polsku, organizované Academy Virgin Mobile.

Letošní již pátý ročník proběhne 12. a 13. července.

V loňském roce vystoupili takoví umělci jako: Vitalic live, Apparat (dj set), HVOB, Rodriguez Jr & Liset Alea live, Hogni live, President Bongo live, Gudrun Von Laxenburg live, Ishome live, Nolah live, Sahale live, Gooral, Dtekk b2b Błażej Malinowski, Manoid live, An On Bast live, Mia Twin, Vi, Sept b2b Sienn, Rob Nash, Shlepp Geist live, Filis Laugh x Nowhere People, Genji Yoshida, Glasse, Soundq, Furrier, Seb & Rodrigez, Kmin, Meg b2b Discos, Insomnia, Ginee, Infinity, Nefiti, Kosay, Protest, Grunsome, Kontrol, J-Cop, Mr Floppy, Nu:Tek feat. Kyoku, Sinusoyda, Insect, Matys.

Letošní umělce budeme znát do konce března. Doporučujeme vám, abyste sledovali stránky www.festivalu.

Organizátoři slibují mj.: videomapping 3D na stěnu kaple ze 13. století, zámecké nádvoří oděné v pestrobarevné hávu, scénografii a obrovskou ledovou stěnu v rámci VJingu.

Krom toho bude druhé hudební pódium – písnečné INTRO Beach Stage – účinkující na něm budou vystupovat naboso. Zámecký park nad řekou bude sloužit umělcům pro jejich instalace, rovněž jako místo pro chill outy, food trucky a pivní stánky ratibořského pivovaru z roku 1567. Chybět nebude ani stanové městečko či místo pro karavany.

Spojení historie se současností nemusí být vždy nejšťastnější, nicméně organizátorům a hostitelům festivalu INTRO se to daří.

www.zamekpiastowski.pl
www.introfestival.pl

KAJAKEM PO ODŘE

Hranice Slezska připomínají svým vzhledem dubový list. Řeka Odra na tomto listu tvoří žilku hlavní, její přítoky pak žilky boční. Není proto divu, že se v okolí Odry odedávna koncentroval život, a to nejen ten hospodářský. Dnes je hospodářský význam řeky poněkud nižší, zato však systematicky roste její turistické „vyžití“.

Na území (samozřejmě nejen na něm) Euroregionu Silesia došlo v poslední době k navýšení zájmu o využití Odry jakožto stezky pro kajakovou turistiku. V současnosti lze celý, zhruba 50 km dlouhý úsek Odry na území slezského vojvodství (polské části Euroregionu Silesia) absolvovat na kajaku či pontonu. Je dobré zvážit případné započítat plavbu už v České republice, ať už v Ostravě, nebo ve Věřňovicích na řece Olši. Při vyplutí v Chalupkách totiž začínáme okamžitě takřkajíc „od podlahy“. Čekají nás působivé a v rámci celé země unikátní Hraniční meandry Odry, kdy se řeka vine přírodním korytem v délce 7,5 km. Krom krásných scénérií můžeme v této přírodní památce obdivovat vzácné druhy fauny i flóry. Proto se nelze divit, že toto území je na obou stranách hranic zákonem chráněno. Zároveň se jedná o poměrně dosti obtížný úsek, který si není radno zvolit pro svůj „kajakářský debut“. Prakticky ihned za meandrami se do Odry vlévá Olše a poté doplujeme po již klidnějším

úseku do Ratiboře. Nezkoušení kajakáři by si na úsek od příhraničních Chalupek do Ratiboře měli vyšetřit zhruba 6 hodin. V této pasáži se nacházejí místa, kde lze plavbu skončit anebo přerušit, a to na stanovištích zbudovaných v nedávné době: v Zabeřkovicích a Krzyżanowicích. Samotné dopnutí do Ratiboře bude nicméně komplikovat stavba protipovodňové nádrže Racibórz Dolny.

Od Ratiboře je už Odra pro účely sjíždění uzpůsobena výborně. V centru města, u zámeckého parku, se nachází příhodné stanoviště pro kajaky, z něhož lze následně pokračovat dále v plavbě. Na břeh lze vstoupit také v lokalitách Zawada Książęca a Ciechowice. Nelze opominout ves Turza Śląska, kde se do Odry vlévá Ruda. Na tomto místě je dobré upozornit na fakt, že řeka Ruda, která je pro milovníky sjíždění rovněž velmi atraktivní, vyhrála v roce 2015 v Polsku soutěž Řeka roku. Zanedlouho poté opouští Odra ratibořský okres a my můžeme svou plavbu zakončit na stanovišti kajaků v Dziergowicích.

Vodácká sezóna trvá na Odře od jara do podzimu. Organizací plaveb mají na starosti samosprávy měst a obcí a místní kajakářští nadšenci. Mimoto existuje možnost individuálního vypůjčení potřebného náčiní v místních kajakářských klubech. K největším vodáckým slavnostem na Odře patří Pływadło a Meander Orient Express.

MAGIA ROCKA (MAGIE ROCKU)

Je největším rockovým regionálním festivalem, organizovaným cyklicky od roku 2003.

Akce je určena milovníkům rockové hudby, a to jak rockových balad, tak i té o poznání hlasitější. Od prvního ročníku festivalu uplynulo již 16 let a Magia Rocka se stala jednou z nejdůležitějších rockových událostí ve Slezsku. Poslední prázdninový pátek zavítá do městečka Lyski ležícího mezi Rybníkem a Ratiboří početná fanouškovská obec rockové

hudby nejen z Polska. Až dosud vystoupilo na pódiu festivalu šedesát nejvýznamnějších hvězd polské, ale i zahraniční rockové scény, jako např.: Perfect, Dżem, Myslowitz, Acid Drinkers, IRA, Oddział Zamknięty a řada jiných.

Letos se rockový festival Magia Rocka uskuteční v pátek 30. srpna na náměstí u Městského úřadu Lyski. Jménem organizátorů vás tímto srdečně zveme.

www.magiarocka.com

RODINNÝ ZÁBAVNÍ PARK „TRZY WZGÓRZA“ VE MĚSTĚ WODZISŁAW ŚLĄSKI

V poslední době se součástí mnoha měst a městeček stala odpočinkovo-rekreační centra. Často jde o vybudované zábavní parky pro děti a mládež, obvykle doplněné i o moderní venkovní posilovny pro seniory. Je vidět, že představitelé větších i menších měst vycházejí (nejen) svým obyvatelům vstříc jejich potřebě trávit atraktivním způsobem volný čas.

Jedním z největších a nejatraktivnějších míst tohoto druhu je Rodinný zábavní park „Trzy Wzgórza“ ve Wodzisławě Śl.

Areál parku se zabobovanými objekty se rozprostírá na ploše 25 ha. Díky svému situování na druhdy nevýhodném místě, tj. v obklopení tří wodzislawských sídlišť, představuje ideální nabídku pro všechny věkové kategorie.

Jednou z jeho největších atrakcí je lanový park, kde se lze pod bdělým dohledem instruktorů pohybovat v několika metrové výšce nad zemí, přejít přitom přes lanové padací mosty, lávky, skluzky či sjet po lanovce. Nezapomenutelné zážitky dětem zaručeně zajistí i 13 m

vyšoké lanové bludiště, největší bludiště pahorkovitého tvaru v Polsku, pokryté bezpečným polyuretanem. „Trzy Wzgórza“ aneb „Tři pahorky“ to jsou taktéž impozantní labyrinty rozmístěné na ploše větší než 6000 m² s 600 obloky, ohrazený zábavní park na ploše 59 arů, četné cyklostezky s překážkami různé obtížnosti (BMX racing, slop style, dirt jumping nebo tor pumptruck), to je též dráha pro dálkově ovládané modely aut, multifunkční hřiště a jeden z největších a nejlépe vybavených skateparků v Polsku. V areálu parku je možné vstoupit do solné jeskyně, což pomáhá v léčení např. nemocnění horních i dolních cest dýchacích a také zvyšuje obranyschopnost organismu.

Návštěvníci Rodinného zábavního parku „Trzy Wzgórza“ mohou příjemným způsobem strávit svůj volný čas rovněž na zvláštních místech určených ke grilování, milovníci pohybu pak mohou využívat několikakilometrové cyklostezky, potažmo pěší stezky. Zajímavou atrakcí je bezesporu i laserová

střelnice a 2 km dlouhá stezka zdraví s rozlišením podle stupně obtížnosti. V areálu mají návštěvníci k dispozici rovněž místo pro rozdělání ohně a hřiště pro pétanque, cvrknání vršků, gorodky a stoly se stolními hrami. V areálu parku je otevřena půjčovna pomůcek, jež usnadňují plné využití přebohaté nabídky wodzislawského odpočinkovo-rekreačního centra. Vstup do zábavního parku je zdarma, stejně jako většina atrakcí. V parku se nacházejí i sociální zařízení a oddělené sektory pro matky s dětmi.

Spousta rozmanitých atrakcí pro všechny věkové skupiny, několik kilometrů rozmanitých stezek pro ty, kdo svůj čas tráví s oblibou aktivně, i pro ty, jimž je blízký odpočinek s nejbližšími, jimž jsou blízka zeleň a místa, která nenajdeme široko daleko, činí z nabídky Rodinného zábavního parku „Trzy Wzgórza“ ve Wodzisławu Śląském atraktivní místo pro mnoho obyvatel polsko-českého příhraničí.

www.trzywzgorza.pl

„NEJTEPLEJŠÍ MÍSTO NA ZEMĚKOULI“ ANEB REGGAE FESTIVAL VE MĚSTĚ WODZISŁAW ŚLĄSKI

Wodzisław Śląski nejteplejším místem na Zeměkouli? Důvod je prostý – již řadu let se zde koná festival reggae hudby. Wodzislawský festival je největším festivalem v Polsku s volným vstupem. Každoročně na něj přijede několik tisíc fanoušků reggae hudby, kteří mají k dispozici stanové městečko a také možnosti stravování či využití zdravotní péče. Bezplatný vstup na festival láká do města celé rodiny a vytváří atmosféru jamajské

veselice. Tady lze opravdu zakusit pocity, jaké s sebou přináší hudba reggae.

V letošním roce se uskuteční 16. ročník Reggae festivalu „Nejteplejší místo na Zeměkouli“. Potrvá jako obvykle dva dny a vstup na něj bude zdarma! Pro účastníky bude připraveno stanové městečko a hudba bude znít ze dvou pódíí – hlavního koncertního a speciálně připraveného soundsystémového.

Organizátorem festivalu je Městský úřad města Wodzisław Śląski a umělecká agentura „Total“ spolu se skupinou „Tabu“ hrající reggae muziku.

Datum a místo: 26.–27. července 2019, městský stadión ve Wodzisławu Śl.

Vstup zdarma!

www.nmz.pl

www.wodzislaw-slaski.pl

GAZETA TURYSTYCZNA POGRANICZA

Numer 1 2019 | za darmo

Pakuj szybko swój plecak i przygotuj się na podróż z pogranicza dwóch krain – polskiej i czeskiej. Śledź nasze wędrówki śladami przeszłości, natury, obiektów sportowych i wydarzeń.

Nie powinniśmy zapominać o przeszłości, choćby dlatego, że mamy na wyciągnięcie ręki tak wspaniałe i wyjątkowe dziedzictwo. Zabytki, którymi historia oddycha. Podążaj z nami śladami zamków, pałaców, muzeów i budowli, o których jeszcze niedawno pisała historia.

Przyroda może czynić prawdziwe cuda i dziwy. Pogranicze polsko-czeskie znajduje się w samym sercu Europy, a dzięki temu obfituje w unikalną faunę i florę, której nie da się znaleźć nigdzie indziej. Wycieczki po skalnych miastach, pięknych jeziorach lub

tajemniczych jaskiniach z pewnością przypadną Państwu do gustu.

W ostatnich latach przybyło mnóstwo miejsc do zwiedzenia, aktywnego wypoczynku, relaksu i zabawy. Trasy rowerowe rosną jak grzyby po deszczu, trasy biegowe sięgają setek kilometrów. Do tego należy dodać nowe ośrodki i atrakcje dla całej rodziny i w efekcie nie można się tutaj nudzić!

Najciekawsze wydarzenia, na które docierają goście również z zagranicy. Charakter wydarzeń organizowanych w naszych regionach jest naprawdę różnorodny. Z pewnością znajdą Państwo takie, o których nawet nie mieli Państwo pojęcia. W zachwyt popadną miłośnicy historii, różnych gatunków muzycznych, sztuki, ale także kwiatów czy Inu.

JESIONIKI I GÓRY RYCHLEBSKIE W SIODLE ROWEROWYM (GÓRY, CO JADĄ)

Sami się przekonajcie, że Jesioniki wraz z sąsiednim Śnieżnikiem Kralickim i Rychlebami są góry, które jada. I proszę się nie przejmować trudnymi terenami górskimi! Oferujemy również łatwiejsze trasy dostosowane do rekreacyjnej jazdy na rowerze i wycieczki z dziećmi.

DŁUGODYSTANSOWA I CZARODZIEJSKA

Jeżeli należycie między tych prawdziwych turystów rowerowych, którzy na swoim rowerze podróżują z bagażem, napewno szukacie znaczone długodystansowe trasy rowerowe. Więc wiedźcie, że Jesioniki przecina wyobrażony kręgosłup Moraw, Szlak Morawski, łączący śląskie Mikulovice z arealem Lednice-Valtice na południu. Wyłącznie jesionicką specjalnością jest trasa rowerowa Szlak Czarownic. Wzdłuż prawie 140 kilometrów z północy na południe przecina on najstyn-

niejsze miejsca procesów czarownic, i dalej nam przypomina o tym niefortunnym zjawisku na 95-kilometrowej trasie ciągnącej się wzdłuż polskiej granicy.

WYSIŁEK LUB SPOKÓJ?

Góry Jesionické oferują też wiele wspinających tras lokalnych, jak czysto sportowych, to i edukacyjnych. Bezpośrednio z bikecentrum i pensjonatu Kolovna w Hynčicach pod Sušinou można się wybrać pięknym terenem górskim aż na Ścieżkę w chmurach v Dolnej Morawie, wspiąć się na Kladské sedlo, do chaty Návrší, Paprsek lub polskiej Švýčárny (chata Schronisko) pod Kralickim Śnieżnikiem.

Jeśli nie pragniecie bezpośrednio po premii górskiej z celem na samotnym Pradziadzie, przejeździe się po okolicach Karlovej Studánki i Małej Morávki. Za cel możecie wybrać na przykład niedawno wybudowaną wieżę widokową Nová Ves w wiosce o tym samym

imienu lub muzeum Kosárna w Karlovicach.

Na niektóre szlaki nie trzeba się bać zabrać nawet te najmniejsze z dzieci. Wycieczkę z Rejvíza do wioski Mnichov u Vrbna pod Pradziadem z łatwością da się pokonać i z cyklowózkiem. Przyjemną ścieżkę przez dorosły las kopiuje szlak edukacyjny zwany „Doliną Lapków z Drakova”, dzięki któremu da się wiele dowiedzieć o historii i naturalnych skarbach doliny Černá Opava.

Wyjątkowym projektem jest pięć tras rowerowych JesCyklo wokół Jeseníku. W sumie sto siedem kilometrów przejeżdża przeważnie Grzbiet Sokolski nad uzdrowiskiem Priesnitz i Česká Vsiá, ale zabierze was także do Zlatohorskej vrchoviny i pod grzbiety Jesioników.

FENOMEN TRAIL

Bardziej zdolni z was mogą w kilku miejscach tras JesCyklo nawet dołączyć prosto do Szlaków Rychlebskich. Sieci tras rowerowych wokół Černej

Vody chyba nawet nie trzeba przedstawiać, ponieważ jest ona dosłownie światowym fenomenem! Odnovione stare ścieżki łowieckie w głębokich lasach bukowych posianych rozległymi głazami, skałami i zalanyymi kamieniolomami oferują nie tylko doświadczenia sportowe! Nie trzeba się bać odwiedzić je nawet z dziećmi. Na przykład te wokół Smolného Vrchu napewno zdola każde zrzeczne dziecko w wieku szkolnym. Podobnym doświadczeniem

będziecie cieszyć się w Lipovej Lázní. Szlaki Lipovské oferują osiem kilometrów fal terenowych i skoków w trudnym terenie, w lesie i na łąkach.

Adrenalinową przejażdżkę przez nachylone zakręty i strome zjazdy lasem, gdzie czasami znajdzie się jakiś korzeń lub kamień, oferuje Bikepark v Koutach nad Desnou, Bikepark Kopřivná v Małej Morávce, szlaki w Vrbnie pod Pradędem i singletrails w Dolnej Moravie. 📍

NA WIERZCHOŁKI I DO GŁĘBI JESIONIKÓW I GÓR RYCHLEBSKICH

Legends o Jesionikach opowiadają, że przy tworzeniu świata bogowie o nich trochę zapomnieli. Dlatego nakazali samemu diabłu, żeby region stworzył. Piekelnik tak rozsiał mnóstwo skalisk i głazów, w których ukrył szczytę swego bogactwa. Wiele z nich dziś oferuje nie tylko wyjątkowe widoki, ale także doświadczenia sportowe.

WIDOKI AŻ ZA GRANICE OBSZARU PRADZIADA

Olbrzymie skały pod Šerákem, pobliski Keprník, Vozka lub mitami otoczone Petrovy kameny nad Ovčárną oferują niewątpliwie bezkonkurencyjne widoki poza granice obszaru góry Pradziad. Jednak oprócz drewnianych chat mrozowych na głównym grzbiecie Wyso-

kiego Jesioniku istnieją też mniej znane miejsca widokowe, które łatwo tym dominantom konkurują.

Wyjątkowe widoki oferuje na przykład okno na Czerwonej Górze. Górny grzbiet Czerwonej Góry, posiany sośnami górskimi, zdobi samotna skała ze stosunkowo wielkim oknem skalnym. Chociaż formacja ta skalna należy do tzw. fałszywych okien skalnych, widok i tak jest zdecydowanie tego wart. Przy poszukiwaniu najpiękniejszych punktów widokowych w Jesionikach nie można zapomnieć o miejscu Rolandův kámen nad Karlovą Studánką, Ztracené kameny pod Pecným lub Tři kameny, stosunkowo nieznanym szczytce nad Nowymi Losinami.

W sąsiednich Górach Rychlebskich można zajrzeć do kanionu puszczowego strumienia Rač potok ze skalistego punktu widokowego Čertova kazatelna. Mityczny Wenusjanków, stworzeń podobnych do elfów, można spotkać w skalistym miasteczku z unikalnymi granitowymi zagłębieniami na szczycie Smolný.

MAŁY RAJ WSPINACZÓW

Czy wiedzieliście, że Jesioniki wraz z Górami Rychlebskimi są małym rajem dla wspinaczy? Aż 40-metrowe ściany i popularne głazy boulderowe posiewają prawie dwa tysiące tras o różnym stopniu trudności.

Największym obszarem wspinaczkowym w Jesionikach i w całych Morawach Północnych jest skalne miasto Rabštejn. W jego mocnych, hojnie rozczłonkowanych skałach jest 251 ścieżek. Widok na otaczające wzgórza i równiny żyznego regionu Haná oferuje punkt widokowy na wierzchu tzw. Tylnych Skał (Zadní skály), do których można się dostać po drabinie w skalnej szczelinie.

Popularnym celem wspinaczy i turystów są Čertovy kameny nad Českou Vsi u Jeseníku, gdzie oznakowanych jest około 130 tras. Na jednej z wieży zbudowana jest platforma obserwacyjna dostępna po łatwej drabinie. Ogromny potencjał wspinaczkowy istnieje również w miejscach Vyhlička u Vrbna pod Pradziadem i Žovka u Ludvíkova.

Wspinać się na ogromne głazy bez zapewnienia jest możliwe w Górach

Rychlebskich. W wąskim stosunku z trasami rowerowymi Rychlebskie ścieżki odkryjecie tam na świecie niezrównaną arenę adrenalinową Bike'n'Boulder.

DO GŁĘBI ZIEMI

Niech te góry stworzył ktokolwiek, nie zapomniał on o ich podziemiu. Jaskinie Na Pomezí u Lipové Lázně są największym systemem jaskiń marmurowych w Czechach. W ich wnętrzu spotkanie Indianina siedzącego w czółnie, pawiana, osie gniazdo, łóżko fakira lub maskotkę jaskini - marmurowego pieska.

Jaskinie Na Špičáku považane są za najstarsze pisemnie udokumentowane jaskinie w Europie Środkowej. Ich największą dumą jest marmurowy korytarz w kształcie serca lub unikalne renesansowe malowidła i symbole alchemiczne. Korytarze pod szczytem Příčný vrch u Zlatých Hor stworzone były już ręką ludzką. Tzw Sztolnia Pocztova (Poštovní štolá) prezentuje najstarsze artefakty historyczne działalności górniczej i wyjątkową turkusową dekorację dostępnych przestrzeni. 📍

UZDROWISKO POD SZCZYTAMI GÓR

Góry pełne uzdrowisk - i taki przydomek mogą mieć Jesioniki razem z Górami Rychlebskimi. W końcu to pod ich szczytami tylko w naszym regionie rozwija się tradycja uzdrowiskowa w całym pięciu kurortach. Podczas odkrywania skarbów jesionickich byłoby grzechem ich pominąć.

LECZNICZA WODA SIARKOWA

Najstarszym uzdrowiskiem pod grzbiętami Wysokiego Jeseníku są Velké Losiny. Pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1562 r. Miejscowe źródła siarkowe pomagają w leczeniu układu mięśni-

wo-szkieletowego, skóry, chorób neurologicznych, onkologicznych i krążenia. Naturalną wodą termalną są również napełnione baseny parku termalnego Termály Losiny, czego nie znajdziecie nigdzie indziej w Czechach. Na naszym miejscu byśmy dziewięciu basenów termalnych, toboganów, zjeżdżalni i dzikiej rzeki z cudowną wodą nie pominęli.

NAJCZYSTSZE POWIETRZE W KRAJU

Dopiero o dwieście lat później powstało w dolinie rzeki Bílá Opava poniżej najwyższej góry na Morawach uzdrowisko Karlova Studánka. Najwyżej położone uzdrowisko w Republice Czeskiej (800 m n.p.m.) na pierwszy rzut oka zaimponuje malowniczą architekturą drewnianą. My wam tu polecamy kompleks basenowy z przyjemnym basenem termalnym, tepidarium i sauną fińską. A także porządnie oddychać to lecznicze górskie powietrze!

Głęboko oddychajcie i w uzdrowisku Priesnitz u Jeseníku, które razem z górkim uzdrowiskiem w miejscowości Karlova Studánka walczą o pierwszeństwo w czystości powietrza w Czechach. Na pewno też nie omińcie tradycyjną Priesnitzową półkąpiel lub wizytę w słynnym Balneoparku Vincenza Priesnitz. W rzeczywistości jest to specjalny „ogród wodny”, w którym można brodzić się strumykami, wypróbować ławki lub opryski Priesnitz. Dla najmłodszych z gości znajdują się tu również naturalne prysznice z zimną wodą źródlaną. Według ekspertów, procedury oparte na wymianie zimnej wody i ciepła wspierają autonomiczny układ nerwowy i znacznie zwiększają odporność organizmu wobec infekcjom i stresu psychicznego.

ZRENOWOWANE UZDROWISKO W LIPOVEJ

W uzdrowisku Schrotha w miejscowości Dolní Lipová leczy się choroby

z zaburzeń metabolicznych i endokrynologicznych, chorób nie gruźliczych układu oddechowego, zaburzeń psychicznych i chorób skóry. Leczą tam również otyłość dziecięcą. W ramach regeneracyjnego i relaksującego pobytu na pewno odpoczniecie w centrum odnowy biologicznej o romantycznej nazwie Tilia przypominającej kwiat lipy, który ma uzdrowisko również w swoim logo.

NAJMŁODSZE JESIONICKE UZDROWISKO

W przyjemny sposób zakończyć urlop w Jesionikach możliwe jest i w uzdrowisku Bludov. Niewielkie to uzdrowisko, założone dopiero w 1929 r. przez rodzimego mieszkańca Bludova Zdeňka Pospíšila st., które w prawdzie nie oferuje przyciągającej wzrok zabytkowej architektury uzdrowiskowej, ale z pewnością daje na wybór z całego szeregu zabiegów. 📍

MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE MA EUROPEJSKĄ PUNCĘ Z PIECZĘCIĄ

Magiczna atmosfera Wzgórza Wacława w Ołomuńcu z jego znaczącymi historycznymi budynkami i unikalnym Muzeum Archidiecezjalnym wciągnie was.

W dawnych czasach osiedlali się tu morawscy książęta dzielnicowi. W 1306 roku został tu zamordowany ostatni z Przemysłidów, król czeski

Wacław III. Wybierano tu biskupów oraz arcybiskupów. Mały Wolfgang Amadeusz Mozart wyzdrowiał tu z czarnej ospy. Co zawiera obszar pamięci Zamku Ołomunieckiego? Zachowane części romańskiego pałacu biskupiego, świątynie św. Wacława, zwaną katedrą, w której zachował się relikwiarz ze szczątkami św. Jana Sarkandra, kaplicę św. Anny oraz dekanat przebudowany z Zamku Przemysłidów. Dziś jest siedzibą niepowtarzalnego Muzeum Archidiecezjalnego. Muzeum jako jedyny zabytek w Republice Czeskiej zdobyło prestiżową nagrodę „Dziedzictwo Europejskie”. Stała wystawa przedstawia kulturę duchową archidiecezji ołomunieckiej z niezliczonymi cennymi eksponatami z historii czeskiego Kościoła, w tym cennymi pracami malarskimi zebranymi przez biskupów ołomunieckich.

www.muoc.cz

ŚLADAMI CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ TWIERDZY OŁOMUNIEC

To niepowtarzalna okazja do odkrycia historii twierdzy ołomunieckiej, o budowie której w celach obronnych przed Prusakami zdecydowała władczyni Maria Teresa.

Obejrzyjcie zachowane zabytki XVIII-wiecznej fortyfikacji bastionowej w centrum miasta. Przez Bramę Terezańską kiedyś podczas wizyty wjeżdżała do

Ołomuńca Maria Teresa. W Koszarach Wodnych naprzeciwko działają stylowe restauracje i bary. W Twierdzy Koronnej w barokowej prochowni wojskowej dowiedzie się więcej na temat historii wojskowej Ołomuńca. Na terenie twierdzy polecamy odwiedzić interaktywne science centrum Twierdza Wiedzy. Zajrzeć możecie również do niektórych bu-

dynków późniejszej fortyfikacji z drugiej połowy XIX wieku w Ołomuńcu i okolicach. Cesarsko-królewska Twierdza Ołomuniec jest wyjątkowa w ramach systemów fortyfikacji w Europie Środkowej. Trzydzieści budynków wojskowych będących niegdyś częścią twierdzy łączy edukacyjna ścieżka rowerowa.

www.cisarska-pevnost.cz

DO ZOO NA ŚWIĘTYM KOPCU PRZYCIĄGA NOWY PAWILON KALAHARI

Wystarczy wyjechać za Ołomuniec w kierunku Šternberka, żeby otworzyło się przed Wami wzgórze zdominowane przez bazylikę pielgrzymkową Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny na Świętym Kopcu. Tylko kawałek dalej mieści się bardzo popularny ogród zoologiczny.

Do rarytasów miejscowego ZOO z prawie dwoma tysiącami zwierząt należy wspólny wybieg dla niedźwiedzi baribali i wilków arktycznych, pawilon nietoperzy, olbrzymie akwarium, egzotyczny pawilon tropikalny

lub publicznie dostępny wybieg makaków japońskich, przez który częściowo przechodzi się po kładce wiszącej. Tegoroczną nowością jest afrykański pawilon Kalahari, w którym osiedliły się surykatki, górkowce, mrówniki lub ratele miodożerne. Podczas przejazdu kolejką safari znajdziecie się w bezpośredniej bliskości zwierząt.

www.zoo-olomouc.cz

Więcej propozycji atrakcji turystycznych, wycieczek lub wydarzeń na www.central-moravia.cz

ZAPRASZAMY ZA PIĘKNEM CZESKIEJ LOIRY

Region turystyczny Gór Orlickich i Podorlicka jest nadal nieodkrytym rajem dla miłośników natury, sportów zimowych czy turystyki na rowerze, tak również ofertą zabytków i przeżyć kulturowych.

Rzeka Orlice dziś dogodnie nazywana jako Czeska Loira (francuska Loara), ponieważ tutaj, podobnie jak na słynnej francuskiej rzece, można odkryć kilka nadzwyczajnych historycznych miejsc. Na trasie kilka kilometrów od

siebie znajdziecie cztery przepiękne zamki i dwa grodziska.

Są to zamki w Častolovicach, Kostelcu nad Orlicí, Doudlebach nad Orlicí, Potštejnem i także grodziska Potštejn i Litice.

Rezydencje te przeszły po restytucji gruntownym remontem i zostały udostępnione publiczności. Wszystkie zamki są w majątku prywatnym, i co więcej, pod opieką pierwotnych arystokratycznych rodzin. Ich właściciele nawet tutaj zamieszkują. Zamki dzięki

temu mają wyjątkową atmosferę. Swoją ofertą jednak sobie nie konkurują. Wręcz przeciwnie, uzupełniają się nawzajem. Przynoszą tak bardzo urozmaicone bogactwo kulturowe w historii, stylu architektonicznym, ale również co do różnorodności przeżyć. Przyjemne otoczenie oprócz tego zachęci także dzieci.

Wycieczki po zamku możecie połączyć z poczęstunkiem w kawiarniach zamkowych, cukierniach lub restauracjach, spacerem po parku i zwierzyńcu, lub odwiedzeniem zamkowego mini parku zoo oraz muzeum przyrodnicze. Pomysł dla rowerzystów: Zamki łączy 13 km długi szlak rowerowy, prowadzący wzdłuż rzeki Orlice.

Zapraszamy na Zamki na rzece Orlice – za pięknem Czeskiej Loiry! 📍

KOMPLEKS ZAMKOWY W ŽIRČI

Jednym z najbardziej popularnych miejsc turystycznych regionu Královéhradeckého to Safari Park w Dvůr Králové nad Labem i barokowy Hospital w Kukus. Na trasie pomiędzy tymi dwoma magnesami turystycznymi znajduje się kompleks zamkowy w Žirči. Dzięki istotnej pomocy finansowej z funduszy europejskich wzrasta kompleks zamkowy i uzyskuje na piękno oraz przyciąga coraz więcej turystów.

Co jest dumą rozległego kompleksu zamkowego? Duży park zamkowy o powierzchni 1,6 hektara, leczniczy ogród ziołowy i kościół św. Anny, barokowy klejnot z unikalną muzyką dzwonkową. Miejscowy spichlerz przyciąga ciekawą ekspozycję o historii turystyki rowerowej.

A gdzie architektura baroku łączy się z nowoczesnym wyposażeniem? W tutejszym Domu Świętego Józefa,

gdzie opiekują się pacjentami ze stwardnieniem rozsianym. Jak jest otwarte w kompleksie barokowym Žireč? Od kwietnia, kiedy to oficjalnie rozpoczęto sezon ogrodu ziołowego, do końca października.

Czy może wiecie ile lat minęło od pierwszej pisemnej wzmianki o miejscowości Žireč przy Dvorze Králové nad Labem. Dokładnie 670 lat! 📍

W POPRZEK ŚCIEŻKI KARKONOSKIEJ CZESKO-POLSKIEJ PRZYJAŹNI

Ścieżka czesko-polskiej przyjaźni to grzbietowa, oznaczona na czerwono trasa, łącząca zachodnie i wschodnie Karkonosze. Na swojej 28-kilometrowej trasie wielokrotnie przecina lub kopiuje granicę czesko-polską. Ponieważ prowadzi do najwyższych szczytów Karkonoszy, widoków i cie-

kawych miejsc odwiedzający przeżyje mnóstwo.

Trasa prowadzi przez najpiękniejsze górskie miejsca wokół jam Śnieżnych, kamieni Męskich i Dziewczęcych aż do schroniska Špindlerova bouda, skąd skręca więcej do polskich Karkonoszy. Tutaj oferuje widoki na Jezioro Wielkie

i Mały Staw, a następnie wznosi się na Śnieżkę. Od Śnieżki schodzi aż do miejscowości Pomezní Boudy. Można nią przejść tylko pieszo.

Podziwiać możecie także faunę i florę tego najwyższego czeskiego górskiego pasma. 📍

CZYM PRZYCIĄGA KLASZTOR BROUMOWSKI?

Klasztor Benedyktynów w Broumowie to wyjątkowy barokowy zabytek, odwiedzany corocznie przez dziesiątki tysięcy turystów.

Do wyboru są dwa rodzaje wycieczek zwiedzania, otwarte przez cały rok. Pierwszy nosi nazwę Bliżej Baroku, a odwiedzający mogą tutaj zobaczyć na przykład spektakularne wnętrza św. Wojciecha, lub zobaczyć kopię tak zwanego płótna Turyńskiego (tkaniny, w której Jezus Chrystus był owinięty po zdjęciu z krzyża). Drugi rodzaj trasy Życie w klasztorze poświęcony jest codziennym zwyczajom mnichów.

Oprócz tych wycieczek, możecie się cieszyć w sezonie letnim na spektakularne zwiedzanie nocą. Podczas nich możecie cieszyć się nie tylko tajemniczą atmosferą blasku świateł, ale także możecie spotkać ciekawe postaci. Klasztor oferuje jednak wiele innych działań kulturalnych i edukacyjnych. Środy tygodnia są poświęcone Art-Café, które przygotowują całoroczny program z muzyką. Skupiają się na jazzie i bluesie, a także na koncertach innych stylów.

Od maja do września otwierają się także drzwi Galerii Dom. Reprezentuje ona czołowych czeskich artystów.

Których? Głównie malarzy, rzeźbiarzy i fotografów. Czwartkowe podwieczorki są poświęcone ScienceCafé. Zapewnia to miejsce na nieformalne spotkania z czołowymi czeskimi naukowcami.

Odwiedzające dzieci potem poznają szereg przydatnych edukacyjnych programów Skriptorium na temat historii papieru, kolorów i książek. 📍

DO JICINA ZA RUMCAJSEM

Zarówno w Czechach, jak i w Polsce jest wśród dzieci popularną postacią rozbójnik Rumcajs, który był szewcem w mieście Jicin.

Na jicinskiej ulicy Pod Koštofrankem można zobaczyć warsztat szewca rozbójnika, a na placu Valdštejna można odwiedzić zabawny świat Rumcajsa od autora Radka Pilařa. Ci najmłodszy

mogą pokonać szlak Cipiska w Jicinie. W połowie września Jičín regularnie staje się stolicą bajki na Festiwalu Jičín – Miasto Bajki. Przez tydzień zaczyna tutaj obowiązywać bajkowe prawo, ulice miasta ożyją z baśniowymi stworzeniami i różnorodnymi wydarzeniami kulturalnymi. 📍

'SME-TA-NOVÁ LITOMYŠL: ŚWIĘTUJEMY PRZEZ CAŁY ROK!

Miasto Litomyśl ma wiele twarzy. Jest zarówno historyczne, jak i nowoczesne. Tradycyjne, ale także postępowe. Konserwatywne, ale też innowacyjne. A także odrodzone, przede wszystkim ze względu na wzgórze pałacowe, które dzięki szerokiej rewitalizacji w minionych latach otrzymało nową energię.

Odrodzenie jest synonimem renesansu, który pozostawił w Litomyśli znaczące ślady. Dzięki nowoczesnym budynkom Litomyśl jest często nazwy-

wany renesansowym miastem nowoczesnej architektury.

Prawdziwe odrodzenie i natchnienie ideałami antycznymi widoczne jest również w twórczości Olbrama Zoubka.

A jaki będzie Litomyśl w 2018 roku? Czekaj na Ciebie naprawdę niekończący się maraton wydarzeń!

Cały rok będą trwały obchody 450 lat Istnienia pałacu. Czy wiesz, że na terenie tego wyjątkowego zabytku renesansowego wpisanego na Listę

Dziedzictwa Kulturowego UNESCO urodził się słynny czeski kompozytor Bedřich Smetana? Na jego cześć, na przełomie czerwca i lipca odbędzie się już 60. edycja Międzynarodowego Festiwalu Operowego Smetanova Litomyšl.

Na tym jednak lista ciekawych imprez kulturalnych w mieście się nie kończy. Latem możesz wziąć udział w 20. edycji Touloucovych Piątków Wakacyjnych lub w Uroczystościach Hiszpańskich z okazji urodzin pałacowych.

A co jesień? Ta przebiegnie pod znakiem Litomyšlských dvorůk i ArchiMyšle – obchody Światowego Dnia Architektury.

Niezależnie od tego w jakim wydarzeniu weźmiesz udział w Litomyśli,

czy po prostu będziesz podziwiał unikalne dziedzictwo naszych przodków, życzymy nieskończenie przyjemnego roku pełnego wspaniałych wrażeń!

www.litomysl.cz

JAK KIEDYŚ ŻYŁO SIĘ NA WSI? DOWIESZ SIĘ NA VESELÉM KOPCI!

Szukasz schronienia przed zgiełkiem i najróżniejszymi osiągnięciami współczesnych czasów? Marzysz o oazie spokoju? Wolisz podziwiać malownicze krajobrazy? Przyjedź więc na Veselý Kopec, który pomoże Ci wczuć się w atmosferę dawnych czasów – tak, jak ją znamy na przykład z obrazów sławnego czeskiego malarza Josefa Lady lub jego innych, nie mniej znanych kolegów.

Właśnie wspaniały nienaruszony krajobraz pełen wzgórz był idealnym miejscem do stworzenia unikalnego muzeum w przyrodzie, na pograniczu Gór Żelaznych i Žďárských vrchů. I tak powstał Veselý Kopec!

Z pierwotnych domków, które tu stały, zachowała się chałupka zwana „bezzemka”, stanowiąca schronienie dla najbiedniejszych warstw – chłopów bezrolnych. To bardzo małe i skromne mieszkanie z miniaturowymi okienkami oraz podłogą z udeptanej gliny, w którym nawet przy dziennym świetle jest dość ciemno, można znaleźć na tyłach skansenu.

Pozostałe budynki znajdujące się w tym atrakcyjnym obszarze turystycznym, zostały przywiezione z okolicznych wiosek. Obecnie muzeum w przyrodzie, które ze względu na swój czar bajkowy często jest poszukiwane przez filmowców, obejmuje trzy dziesiątki obiektów. Wspólnie one tworzą osadę, która stanowi wiarygodne

świadczenie życia, pracy i zabawy drobnych rolników dziewiętnastego i dwudziestego wieku. Można tu zobaczyć na przykład owczarnię, gajówkę, dzwonicę, suszarnię do owoców lub lnu, pasiekę, młyn, spichlerz, mieszkanie na dożywocie, stodołę pokrytą gontem lub wodną olejarnię.

Do Kompleksu Budynków Ludowych Vysočina nie należą tylko obiekty na Veselém Kopci. Wiedz, że pod swoimi skrzydłami ochrania również zabytki budownictwa ludowego we Svobodných Hamrech oraz enklawę domów rzemieślników hlineckich, o której nikt nie mówi inaczej niż „Betlejem”.

www.skanzen-vysocina.cz

WSPINAJ SIĘ PO SCHODACH AŻ DO NIEBA!

Wspinanie się po starych kamiennych schodach na wzgórzu miejsca pielgrzymek Homol jest niezapomnianym przeżyciem! I to nie tylko z powodu rozległego widoku na region, który rozciąga się przed nami.

Ta barokowa perła Podorlicka z kościołem Marii Panny Bolesnej została niedawno uznana za narodowy zabytek kultury. A to nie przez przypadek!

Jest bowiem dosłownie rarytatem europejskim. 200-metrowe kamienne schody, które zaczynają się u podnóża wzgórza i kończą się przy kościele na skraju wzgórza, jak gdyby prowadziły ku niebu... Takie schody można znaleźć na starym kontynencie tylko w dwóch miejscach, zarówno tu oraz we Włoszech. W miejscu pielgrzymkowym Homol liczą 153 stopnie i 16 podestów.

Cały obiekt został zbudowany przez hrabinę Terezę Eleonor z Ugarte w la-

tach 1690 - 1696 w swojej posiadłości jako sanktuarium, które stało się miejscem pielgrzymek religijnych.

A gdzie można znaleźć ten środkowo-europejski unikat? Na samotnym wzgórzu pomiędzy miejscowościami Borovnice i Lhoty u Potštejna.

Uwierz, że miejsce promieniuje siłą opiekuńczą i dodaje wielu ludziom energii wewnętrznej i siły. Można tu doświadczyć tajemniczej atmosfery z uczuciem relaksu, oddania, spokoju i ciszy, szczególnie w godzinach przedwieczornych.

Przyjemnym zakończeniem wycieczki może być na przykład przeżycie gastronomiczne w niedalekim i słynnym ze swojej kuchni Gościńcu u Hubálků w Kostelecké Lhotě!

www.mojeorlickehory.cz/baroko

www.borovnice.info

www.uhubalku.cz

REGION ZIEMI OBIECANEJ DLA KONI? PARDUBICKO!

Lubisz konie? Udaj się, więc do Pardubic, które są ich ziemią obiecaną!

Kto nie słyszał o Wielkiej Pardubickiej, najstarszej i najtrudniejszej gonitwie kontynentalnej Europy, która jest rodzinnym srebrem całego regionu? Tor wyścigowy jednak coraz częściej otwiera się również na inne wydarze-

nia sportowe i kulturalne. Największym spotkaniem koni i ludzi jest Międzynarodowa Wystawa Konie w Akcji. Nową tradycję rozpoczął ekstremalny bieg Taxis Gladiator Race. Nie brakuje ekstremalnego golfa, wyścigów psów czy festiwalu gastronomicznego.

Czy wiesz, że Związek Wyścigów Konnych w tym roku obchodzi ćwierć wieku swojego istnienia? Ta rocznica na pewno zostanie wspaniale podkreślona. Jego celem jest nie tylko jakość zaplecza, ale również urozmaicone programy towarzyszące oraz projekty charytatywne.

Chciałbyś odwiedzić jedną z najstarszych stadnin na świecie? Wyrusz do Stadniny Narodowej w Kladrubach nad Labem, a na pewno nie pożałujesz. Jest to jednocześnie siedziba najstarszej pierwotnej czeskiej rasy koni – konia starokladrubskiego.

Tradycja hodowli sięga tu co najmniej do połowy XIV wieku. Ponad 300 lat Kladruby były nadworną stadniną cesarską, która dostarczała konie na dwór cesarski i królewski w Pradze oraz Wiedniu.

Obecnie stadnina liczy około 500 koni starokladrubskich o dwóch maściach: białej i karej. W stajni w Kladrubach nad

Labem znajduje się 250 siwków. Karoszami, których jest również 250, Stajnia Narodowa opiekuje się w starych stajniach rodu książęcego Auerspergów w Slatiňanach koło Chrudimia.

W 2002 roku stadnina została ogłoszona zabytkiem kultury narodowej. Obecnie podjęto kolejne kroki celem wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Oficjalny wniosek z niezbędną dokumentacją nosi nazwę Kraina hodowli ceremonialnych koni zaprzęgowych w Kladrubach nad Labem.

www.zavodistepardubice.cz

www.nhkladruby.cz

GÓRSKIE ŚCIEŻKI ROWEROWE ENDURO TRAILS NA KOZIEJ GÓRZE

Górzyste tereny okolic Bielska-Białej idealnie nadają się do uprawiania turystyki rowerowej.

Kompleks „Enduro Trails – Bielsko-Biała” to sieć jednokierunkowych tras rowerowych, tzw. „singletracków”. Są to najbardziej lubiane przez kolarzy górskich, wąskie, kręte i pofalowane ścieżki o różnym stopniu trudności, od tych łatwiejszych, łagodnie opadających, aż po strome, wymagające technicznie zjazdów.

Centrum ścieżek wraz z punktem informacyjnym mieści się w obrębie tzw.

miejskich Błoni, u stóp Koziej Góry. Trasy natomiast rozpościerają się pomiędzy Szyndzielnią i Kozią Górą (w masywie Klimczoka). Szyndzielnia wznosi się na wysokość 1030 metrów nad poziomem morza. Na jej szczycie można wjechać najnowocześniejszą w Polsce kolejką gondolową. Kozia Góra jest niewielkim wzniesieniem (686 m n.p.m.) o bogatych tradycjach turystycznych. To tutaj funkcjonował najdłuższy tor saneczkarski w Europie (budowla ta nadal jest wyraźnie widoczna). W obu

miejskach są klimatyczne schroniska górskie, których historia sięga XIX wieku. Na cyklicznie odbywające się zawody Enduro chętnie zjeżdżają tutaj rowerzyści z całej Polski i Europy. Tejsze trasy stały się rekreacją zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i profesjonalistów, każdy znajdzie tu trasę dla siebie.

Nie masz roweru? To nie problem, wypożyczysz go na miejscu, a do tego wykwalifikowany personel pomoże postawić Ci na nim „pierwsze kroki”.

www.endurotrails.pl

PSZCZYNA „PERŁA KSIĘŻNEJ DAISY”

Pszczyzna to niezwykle miejsce położone w południowej części województwa śląskiego. Liczne atrakcje turystyczne ze znakomicie zachowanym pałacem i malowniczym parkiem zamkowym, co roku przyciągają rzesze turystów, urzeczonych klimatem i niepowtarzalnym charakterem tego miejsca.

Zamek w Pszczynie to jedna z najcenniejszych w Polsce rezydencji, pełniących funkcje muzealne, należy do tych nielicznych muzeów tego typu w naszej części Europy, które zachowały historyczne, bogate wyposażenie. Zachowało się około 80% oryginalnego wyposażenia wnętrza z przełomu wieków XIX/XX.

Najstojniejszą księżną mieszkającą na zamku w Pszczynie była Daisy (Stoktotka), stąd Pszczyzna nazywana jest także perłą księżnej Daisy. Angielka Maria Teresa Oliwia Cornwallis-West (bo tak brzmi prawdziwe imię księżnej Daisy) urodziła się w 1873 roku i uznawana była za jedną z najpiękniejszych kobiet epoki. Jako osiemnastolatka wyszła za mąż za dziedzica olbrzymiej fortuny. Para posiadała kilka posiadłości na Górnym i Dolnym Śląsku. Zaliczała się do nich nie tylko zamek w Pszczynie, ale także zamek w Książu oraz wiele innych majątków.

Pałac w Pszczynie otacza wspaniały zabytkowy Park Pszczyński zajmujący powierzchnię 156 ha. Park składa się z trzech części, różniących się charakterem, w jego obrębie spotkasz wiele ciekawych atrakcji, m.in. Pokazową Zagrodę Żubrów, Skansen okazy pomnikowe starodrzewia, małą architekturę czy stawy z mnóstwem kaczek.

Doskonałym miejscem na odkrywanie uroków Pszczyny jest Rynek. Znajduje się w samym sercu miasta i jest przykładem średniowiecznego układu urbanistycznego. Charakterystycznym punktem na rynku jest Brama Wybrańców, przez którą na zamek wjeżdżali królowie i rodzina książęca. Kiedyś były tutaj pomieszczenia wartowników, którzy strzegli bezpieczeństwa gospodarzy, a obecnie znajduje się punkt informacji turystycznej.

Muzeum Zamkowe w Pszczynie, ul. Brama Wybrańców 1, Pszczyzna, www.zamek-pszczyzna.pl.

Punkt informacji turystycznej w Pszczynie, Brama Wybrańców 1, tel. +48 32 2129999, mail: pszczyzna@slaskie.travel, www.pszczyna.info.pl

Spotkanie oko w oko z żubrem w Pszczynie

Zaledwie kilkaset metrów od pszczyńskiej starówki można spotkać... żubra. Taką możliwość daje odwiedzenie Pokazowej Zagrody Żubrów, która powstała na terenie zabytkowego parku,

w części zwanej „Zwierzyniec”. Na blisko 10 hektarach wybudowano dwie zagrody wraz z infrastrukturą, m.in. paśnikami, zagrodą kwarantanną oraz magazynami karmy. Zwierzęta można oglądać z pomostu widokowego, na który osoby niepełnosprawne mogą wjechać windą. W Zagrodzie można zapoznać się ze zwyczajami nie tylko żubra, największego ssaka w Europie, ale również poznać inne zwierzęta zamieszkujące tereny południowej Polski tj. muflony, jelenie, sarny, danielę oraz pozostałych mieszkańców obiektu tj: kaczki krzyżówki, kazarki rdzawej, bernikli, gęsi łabędzionosiej, łabędzi oraz pawie indyjskich. Na terenie Zagrody znajduje się obiekt muzealno-edukacyjny, w którym istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć przyrodniczych. Przez obiekt prowadzi ścieżka edukacyjna, tablice przedstawiające las jako ekosystem oraz ekspozycje prezentujące faunę i florę.

Pokazowa Zagroda Żubrów w Pszczynie, ul. Żorska 5, tel. +48 32 4470503, zubrypszczyzna@slaskie.travel, www.zubry.pszczyna.pl

ŻYWIEC RAZY DWA

Żywiec jest miastem starym i z tradycjami, jego urokliwa lokalizacja wśród malowniczych pagórków Beskidu Żywieckiego, nad rzeką Sołą i Jeziorem Żywieckim skłania do regularnych wizyt. Zwiedzanie Żywca warto zacząć w punkcie IT, który mieści się w samym sercu miasta, tuż przy dwóch żywieckich rezydencjach Starym i Nowym Zamku. W Starym Zamku można zobaczyć m.in. ekspozycje dotyczące historii i tradycji Żywca oraz kultury ludowej Żywiecczyny – ta ostatnia wystawa stanowi uzupełnienie Szlaku Architektury Drewnianej. Stary Zamek może poszczycić się pięknym dziedzińcem z krużgankami.

W rozległym parku otaczającym Stary i Nowy Zamek w Żywcu znajduje się park miniatur, gdzie można oglądać repliki najciekawszych budowli wzniesionych przez dawnych właścicieli Żywiecczyny, a także Domek Chirski, w którym mieści się kawiarnia. Najcenniejsze zabytki Żywca skupiają się w pobliżu Rynku, jest o m. in. wspaniała konkatedra Narodzenia NMP w Żywcu z połowy XV wieku oraz baszta.

Z centrum Żywca prowadzą liczne szlaki turystyczne na szczyty Beskidu Żywieckiego, a dodatkowymi atrakcjami są: dobrze zagospodarowane Jezioro Żywieckie oraz Góra Żar – centrum szybownictwa i paralotniarstwa. Na jej szczycie można wjechać górską kolejką terenową.

Muzeum Browaru Żywiec Nie ulega wątpliwości, że miasto Żywiec większości Polaków kojarzy się głównie z marką dobrego piwa. I słusznie, gdyż tradycje piwowarskie w Żywcu sięgają średniowiecza, a jedną

z atrakcji miasta jest Muzeum Browaru Żywiec znajdujące się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Arcyksiążęcy Browar, jedna z wizytówek Żywca, został założony w 1856 r. przez Albrechta Fryderyka Habsburga. Już 12 lat później zakład wysunął się na pierwsze miejsce w Galicji pod względem ilości warzonego piwa. Jego jakość znana była w całej Europie. Muzeum urządzono w najstarszej części zakładu, w dawnych piwnicach leżakowych. Trasa prowadzi przez 18 sal (każda o innym charakterze), ukazując proces produkcji piwa i przybliżając historię żywieckiego browaru. Ekspozycja nie przypomina nudnych muzealnych placówek. Wehikuł czasu przenosi zwiedzających na XIX-wieczną uliczkę i pozwala odwiedzić galicyjską karczmę, a w pomieszczeniu zaaranżowanym na kameralny bar ogląda się dawne kroniki filmowe, gdzie na celuloidowych taśmach uwieczniono biegi i sztafety piwne; jest też typowe mieszkanie z okresu peerelu z radiem sączącym audycję o browarze... Dodatkowo można zwiedzić teren zakładu. Wycieczkę kończy degustacja złościwego trunku (dorośli) lub malinowego soku (dzieci). Znajdują się tu również restauracja oraz sklepik z pamiątkami.

Muzeum Browaru Żywiec, ul. Browarna 88, tel. +48 33 8612457, www.muzeumbrowaru.pl

Centrum Informacji Kulturalno - Turystycznej w Żywcu, ul. Zamkowa 2, tel. +48 33 8614310, mail: zywiec@silesia.travel

www.mosir-zywiec.pl

TYDZIEŃ KULTURY BESKIDZKIEJ

Tydzień Kultury Beskidzkiej (przełom lipca i sierpnia). To najstarsza i największa impreza folklorystyczna w Europie.

Trwa nieco ponad tydzień, a bierze w niej udział ok. 4 tys. wykonawców reprezentujących blisko 100 zespołów folklorystycznych z różnych zakątków Polski. Przyjeżdża na nią także kilkanaście zespołów z różnych stron świata. Główne estrady znajdują się w pięciu miejscowościach – Szczyrku, Wiśle, Żywcu, Makowie Podhalańskim

i Oświęcimiu, imprezy towarzyszące (uliczne korowody, wystawy, kiermasze, targi sztuki ludowej) przygotowywane są również w Bielsku-Białej, Istebnej, Ujszłach oraz Jabłkowie na Zaolziu. Dużym zainteresowaniem cieszą się organizowane w ramach festiwalu Wawrzyńcowe Hudy w Ujszłach, podczas których wieczorem rozpalane są ogromne ogniska.

Jeżeli lubisz zabawę w stylu etno koniecznie przyjedź na Tydzień Kultury Beskidzkiej!

ROWEREM PO MAGISTRALI BESKIDZKIEJ NA FALI POZYTYWNYCH WRAŻEŃ

Magistrala Beskidzka. Nic o niej jeszcze nie słyszeliście? Nie szkodzi, zaraz to zmienimy! Sprawdźcie, w jakim stanie jest Wasz rower i przygotujcie się na niesamowite wrażenia, które dzięki gęstej sieci ścieżek rowerowych wijących się przez Beskidy, już niedługo staną się Waszym udziałem!

Przed wszystkim trzeba powiedzieć jedno: Magistrala Beskidzka serdecznie powita każdego – zarówno rowerzystów początkujących, jak i otrząskanych „wyjadaczy”, rodziców z dziećmi, które dopiero poznają się z rowerem oraz aktywnych seniorów, zgraną paczkę cyklistów, którym nie straszny żaden ostry zjazd, ani stromy podjazd, ale również turystów pieszych. Każdy znajdzie tu dokładnie to, czego najbardziej pragnie.

Jeśli najpierw chcecie sprawdzić swoje możliwości w mniej wymaga-

jącym miejscu, to wybierzcie na przykład 10-kilometrową trasę wokół góry Praszywa. Ten szlak zaczyna się w Bystrzycy i prowadzi w pobliżu drewnianego kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego oraz w pobliżu dawnego pieca wapiennego w Wędryni. A po drodze można jeszcze spróbować wysmientych goralskich placków... Prawdę mówiąc, na Magistrali Beskidzkiej dosłownie co chwilę można się natknąć na jakieś lokalne specjały! Taka na przykład kwaśnica z kiebasą wraz z kromką domowego chleba lub kołacz z powidłami (frgál), to po prostu delikcja! A przy okazji, czy wiecie, jak smakują uszy? Jeśli nie, to wybierzcie się do Sztramberka – tędy też przebiega jedna z tras rowerowych Magistrali Beskidzkiej. Atrakcjami tego miasteczka są Trúba, czyli wieża, z której można się rozejrzeć po malowniczej okolicy, a także Jaskinia

MAGISTRALA JESIONICKA – KOLARSKI KOKTAJL O WIELU SMAKACH I KOLORACH

Spojrzyć na błękit nieba, głęboko oddchnąć świeżym powietrzem pachnącym okolicznymi lasami, a potem delektować się tym idealnie skomponowanym przez naturę i człowieka koktajlem. Można w nim znaleźć mieszankę przyrody i relaksu, a szczypta romantyki równoważy się tu z zabawą i porządną porcją wysiłku. To jest właśnie Magistrala Jesionicka. Koniecznie spróbujcie!

Możecie zacząć choćby na Przełęcz Czerwonogórskiej i wybrać się w stronę Pradziada prowadzącą po grzbiecie trasą, która jest nie tylko kolarskim rajem, ale również rozległą galerią przyrody, która wręcz rozrzuca obdarzą Was zapierającymi dech w piersiach widokami. Nie możecie ominąć tutejszej oazy – chaty turystycznej Švýčárna, doskonale wkomponowanej w otaczający krajobraz. Przyda się taka chwila odpoczynku, a potem trzeba ruszać dalej na Pradziada, najwyższą górę Morawy, z najwyższą ułożoną w Republice Czeskiej restauracją oraz najwyższym – choć sztucznym – punktem w całym kraju. To chyba naprawdę wystarczająco godny cel wyprawy... Aż trochę szkoda, że po drodze jest tak dużo kuszących atrakcji, których nie powinno się przegapić! Warto zatrzymać się przy hotelu Ovčárna, ulokowanym w budynku, który niegdyś był schronieniem dla pasterzy. I nie martwcie się. Na Pradziada możecie jeszcze wrócić, dając się zawieźć tam z Funparku Koprivná, aby potem popędzić w dół na hulajnodze. Trzynastokilometrowy zjazd jest niezapomnianym przeżyciem, które potem możecie jeszcze uzupełnić w Bi-

parku Koprivná korzystając z czterech tras o długości dwunastu kilometrów lub relaksując się w tutejszym wellness.

W Jesionikach z pewnością nie będziecie się nudzić. Naprawdę każdy znajdzie tu coś dla siebie. Zarówno ktoś czujący na urok przyrody, która tutaj miejscami wciąż wygląda na dziewiczą, jak i zwolennik siedzenia w knajpkach, w których unosi się aromat knedli z jagodami, czy też rowerzysta spragniony przygodą, a nawet ktoś zachwycający się przydrożnymi kapliczkami i krzyżami zwanymi Boże Męki oraz wiejskimi chatkami. Prawdziwy romantyk nie powinien pominąć zwiedzania pałacu w Bruntalu. Wycieczkę można sobie też urozmaicić wizytą w miejscowym aquaparku.

Na rowerowe wyprawy można wyruszyć też na rowerze elektrycznym, i wcale nie trzeba mieć własnego – są wypożyczalnie. Odwiedzając Wrbeno pod Pradziadem, warto spędzić kilka atrakcyjnych chwil w bikeparku. Możecie tu też spróbować zjazdu na torze bobslejowym. Bez problemów wypożyczycie rowery w Krnowie lub w Karłowej Studziencie – uzdrowiskach z najczystszy powietrzem w Europie Środkowej, z przepięknymi drewnianymi budynkami z wycuciem ulokowanymi w malowniczej dolinie, przez którą płynie nieujarzmiona Biała Opawa. Wzdłuż tego najpiękniejszego w Jesionikach potoku górskiego biegnie ścieżka edukacyjna, z przezuconymi nad nurtem licznymi mostkami. Kto wie, może czasem przechadza się po nich sam Pradziad, władca Jesioników? 🍷

KALENDARZ IMPREZ

Tydzień kuchni śląskiej
5. – 14. 4. 2019, Śląsk Opawski

Rainbow Run
25. 5. 2019, Ostrava

Międzynarodowy festiwal muzyczny Leosza Janaczka
28. 5.–1. 7. 2019, Różne miejsca w okręgu Morawsko-Śląskim

Ostrawska Noc Muzeów
8. 6. 2019, Ostrava

Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny
Frýdek-Místek, 11. – 17. 6. 2019, Frýdek-Místek

Oldies festival
15. 6. 2019, Ostrava

Festiwal muzyki klasycznej Hradec Beethovena
15. – 16. 6. 2019, Hradec nad Moravicí

Złote Kolce Ostrava
20. 6. 2019, Ostrava

DOLAŃSKI GRÓM
22. 6. 2019, Karviná

Festiwal Uliczny
28. – 29. 6. 2019, Ostrava

Fajne lato 2019
červenec – září 2019, Różne miejsca w okręgu Morawsko-Śląskim

Beats for Love
3. – 6. 7. 2019, Ostrava

Na polecenie cesarza
13. – 14. 7. 2019, Sovinec

Colours of Ostrava
17.–20. 7. 2019, Ostrava

Więcej informacji na www.severni-morava.travel/pl/co-se-deje/kalendar-akci

Šipka – miejsce, w którym żyli pradawni mieszkańcy tych ziem. A może macie ochotę czasem zsiąść z roweru i wykąpać się? Jeśli tak, to powinniście wybrać się na relaksującą wycieczkę z Žermanic do Cierlicka i zrobić sobie postoje przy zaporach. Po drodze warto zatrzymać się przy Kotulovej dřevěnce, jednym z najstarszych tradycyjnych drewnianych budynków w całym regionie cieszyńskim. Dzięki temu Wasza wycieczka nabierze dodatkowego wymiaru, a po powrocie do domu będziecie mieli o czym opowiadać!

Obawy, że na dłuższej rowerowej wyprawie sobie nie poradzicie, są zupełnie nieuzasadnione, albowiem Morawy Północne i Śląsk możecie przejechać także na rowerach elektrycznych. I wcale nie musicie mieć własnego sprzętu... Wypożyczalnie bez trudu

znajdziecie na przykład w Ostrawicy, Bilej, Czeladnej i właściwie w całym Beskidach. Stacji ładowania jest tutaj pod dostatkiem, a jedna z nich nawet na szczycie Łysej Góry. Do bardziej przystępnego uprawiania turystyki rowerowej przyczyniają się też cyklobusy, które zawiozą Was do konkretnych miejsc, z których możecie wyruszyć na wycieczki po pięknej okolicy wprost usianej kościółkami i chałupami zbudowanymi z pni wielowiekowych drzew. Z wież widokowych, takich jak Čarták koło Třeštká czy tych ulokowanych na Wielkiej Czantorii lub Wielkim Jaworniku, rozciągają się cudowne widoki na okoliczne doliny. W Waszej pamięci z pewnością na zawsze pozostaną ruiny zamku Hukvaldy, domy projektu Dušana Jurkoviča na Pustevnach i wiele innych pięknych miejsc.

Czy należycie może do tych zaprzysiężonych sportowców, którzy lubią sobie czasem przewietrzyć głowę pokonując naprawdę solidną górę? Jeśli tak, to zmierzcie się z Łysą Górą. Nagrodą za pięćdziesięciokilometrowy podjazd zaczynający się w Krasnej, będzie widok aż na Tatry. A jeśli macie nadmiar adrenaliny, to świetną propozycją jest naprawdę wymagająca trasa Gorolia MTB biegnąca przez mikroregion jabłonkowski. Kondycję sprawdzicie też w parku rowerowym Morávka-Sviňorky lub na single trackach na Horečkách we Frenztacie pod Radhoszczem, a także w ośrodku Bílá. Jedno jest pewne – gdziekolwiek w Beskidach pojedziecie, na pewno będziecie zadowoleni. Przecież w tym paśmie górskim przeplata się prawie dwa tysiące kilometrów tras rowerowych! 🍷

SZLAK ZABYTKÓW TECHNIKI, CZYLI ŚLADAMI PRZEMYSŁOWEGO DZIEDZICTWA WOJEWÓDZTWA MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO

Przekonajcie się na własnej skórze, jak jedzie się windą w głąb kopalni, sprawdźcie, co czuje żołnierz siedzący w bunkrze albo przejeźdźcie się parową kolejką wąskotorową. To tylko drobna część przeżyć, jakich możecie doświadczyć na Szlaku Zabytków Techniki, wiodącym przez wyjątkowe przemysłowe relikty województwa morawsko-śląskiego.

Nie możecie ominąć Ostrawy, której hutniczą przeszłość przypomina mający prawie 200 lat obszar Dolnych Witkowic. Poczujecie się tu jak bohaterowie powieści Juliusza Verne'a, gdzie przeszłość łączy się z przyszłością. Na wieżę widokową Bolt Tower, która wyrosła bezpośrednio na dawnym wielkim piecu wwiezie Was wyciąg skipowy, mnóstwo zabawy czeka Was w interaktywnym Wielkim i Małym Świecie Techniki, a wprost zaniemówicie na widok fantastycznej Hali Gong, która powstała w wyniku przebudowy dawnego zbiornika gazu.

Aby poznać historię wydobycia węgla w rejonie Ostrawy powinniście wybrać się na wzgórze Landek. To właśnie tutaj „czarne złoto” wykorzystywali – jako jedni z pierwszych na świecie – ludzie żyjący na tych terenach w pradawnych czasach! W Landek Parku, największym muzeum górnictwa w Republice Czeskiej, metody wydobycia węgla poznacie dzięki byłym górnikom, w towarzystwie których zjedziecie na dół autentyczną windą, która kiedyś wioziła pracowników kopalni. Możecie także sami sprawdzić jak wyglądała ciężka praca nieodłącznie kojarząca się z tym zawodem.

Ale Landek to nie jedyne miejsce, gdzie w Ostrawie możecie otrzeć się o bogatą historię wydobycia węgla. Wspaniała atmosfera i ciekawe przeżycia czekają na Was także w Kopalni Michał. Mimo że wydobycie w tej kopalni zostało już dawno wstrzymane, to cały czas ma się wrażenie, jakby górnicy nigdy stąd nie odeszli, i że za chwilę pojawią się obok Was w szatni łańcuszkowej, w miejscu wydawania posiłków lub w lampowni, gdzie kiedyś pobierali lampy górnicze jadąc na szychotę. Po zakończeniu zwiedzania możecie dopełnić sobie obraz Ostrawy dzięki interesującym interaktywnym wystawom w Muzeum Pożarnictwa lub Muzeum Kolejnictwa albo odwiedzając wystawę zabytkowych motocykli.

Jeśli bliskie Waszemu sercu jest wszystko, co wiąże się z transportem, nie możecie odpuścić sobie wizyty w Muzeum Techniki Tatra w Koprzywnicy! Możecie tu zobaczyć między innymi pierwszy samochód, jaki jeździł po terenie Austro-Węgier oraz ciężarówkę, za kierownicą której Karel Loprajs wygrał Rajd Dakar! Jeśli interesujecie się kolejnictwem, to najbardziej odpowiednim dla Was miejscem będzie Muzeum Wagoniarstwa na zamku w Studence. Oprócz ekspozycji poświęconej transportowi kolejowemu i historii lokalnej fabryki wagonów, może Was się spodobać ruchomy model dwutorowej kolejki, jaka jest przedmiotem marzeń wielu chłopców. A co powiecie na przejażdżkę prawdziwą parową kolejką wąskotorową? Jeśli macie na to ochotę, to powinniście odwiedzić Jesioniki, gdzie ten unikatowy zabytek jeździ

między miejscowościami Třemešná i Osoblaha. Niezapomniane wrażenia dodatkowo potęgują wspaniałe widoki na otaczający krajobraz. Jeśli chcecie jeszcze trochę pozostać w takich klimatach, to wybierzcie się do Karłowic do historycznej wyciemni narzędzi do pracy w polu i w lesie zwanej kosarnią, gdzie możecie zobaczyć, jak wyglądało wiejskie życie jeszcze przed stuleciem pary. Możecie zwiedzić znajdujący się niedaleko miejscowości Odry młyn wodny Wesselsky z XVI wieku, gdzie brakuje tylko prawdziwego wodnika, a także wiatrak w miejscowości Bravinné w pobliżu Bílovca, wyglądający jak wycięty z holenderskiej pocztówki.

Szlak Zabytków Techniki ma jakąś propozycję dla każdego miłośnika tej dziedziny. Interesujący się historią wojskowości z pewnością docenią świetnie zachowane umocnienia w pobliżu miejscowości Darkovičky oraz fort dla piechoty Na trati w pobliżu Bogumina. Wasza podróż po zabytkowych unikatach techniki, nie musi się jednak zakończyć już tutaj. Złocistą kropką nad „i” w wędrówce po industrialnych skarbach, może być kufel piwa świeżo nalany dla Was w browarze Radegast w Nošovicach, gdzie przy okazji poznacie tajniki produkcji tego napoju. A jeśli macie ochotę przeżyć to jeszcze raz, tylko może w nieco innej atmosferze, to nie przepuście projektu o nazwie Fajne Lato, pełnego minifestiwali z koncertami, konkursami i atrakcyjnym zwiedzaniem. To przedsięwzięcie trwa od lipca do września, a w konkretne dni wypełni różnymi dźwiękami poszczególne punkty Szlaku Zabytków Techniki. 🍷

ZA FOLKLOREM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, CZYLI POZNAJMY ŻYCIE GOROLI

Folklor - stroje ludowe, pieśni, gwara na Śląsku Cieszyńskim różnią się od tych, które turysta zna z wiosek na południu Moraw czy obszaru „Haná“.

Zwiedzając Śląsk Cieszyński na pierwszy rzut oka widać jak wielki wpływ na życie miejscowej ludności miały warunki naturalne – góry, lasy, pastwiska i małe pola uprawne. Nawet strój góralski jest prosty i praktyczny i w tym jest piękno tego obszaru. Na tutejszy folklor można natknąć się nie tylko na imprezach, jaką jest na przykład słynne Gorolski Święto. Barwne i rozmaite życie można poznać na żywo rozmawiając z miejscowymi ludźmi. W miejscowej gwarze odzwierciedla się fakt, że region graniczny Republiki Czeskiej, Słowacji i Polski utwarza się prawie bez granic. A kiedy skosztujecie miejscowych dań, poznacie inny wymiar życia tutejszych ludzi, którzy nazywają siebie Gorolami. Folklor przetrwał i stale jest częścią życia codziennego. (pż) 🍷

ŚLĄSK CIESZYŃSKI – RAJ DLA ROWERÓW GÓRSKICH

Amatorzy rowerów górskich pragnący kombinacji trudnych podjazdów, pięknych tras grzbietowych, zapewniających malownicze widoki i adrenaliny podczas leśnych zjazdów, wiedzą, iż to wszystko można znaleźć na Śląsku Cieszyńskim. Rowerowa turystyka górską jest u nas taka jaka powinna być. Rodzina z dziećmi może wybrać łatwiejsze trasy rowerowe prowadzące po utwardzanych drogach. Zaawansowani „bajkerzy” zasmakują w górskich trasach Beskidu Cieszyńskiego.

Do wycieczek rowerowych zachęca Trójstyk, w którym zbiegają się granice Czech, Polski i Słowacji. Każdy jest w stanie pokonać trasę rowerową wokół góry Prašivá mającą 10 kilometrów. Koneserzy jazdy na rowerach górskich mogą udać się trasą mierzącą 87 kilometrów, która prowadzi przez obszar Ziemi Jabłonkowskiej. Trasę urozmaici wyjazd na tajemniczą górę Czantorię. Na rowerzystów lubiących się ścigać

czeka cykl zawodów Uphill MTB Beskidy.

Udajcie się więc w podróż rowerową przez Śląsk Cieszyński i poznajcie raj górskiej turystyki rowerowej. (pż) 🍷

ŚLĄSK CIESZYŃSKI – REGION, GDZIE GRANICE PAŃSTW DO DZIŚ STANOWIĄ ATRAKCJĘ TURYSTYCZNĄ

Jeśli zastanawiacie się nad tym, gdzie spędzić weekend lub urlop w Czechach, w swoich planach powinniście z pewnością uwzględnić Śląsk Cieszyński. Mało który obszar zachował tak wiele oryginalnych ludowych tradycji oraz folkloru, jak udaje się to właśnie w położonej najbardziej na wschód części Republiki Czeskiej, w okolicach Cieszyna (Těšín), Trzyńca (Třinec), Jabłunkowa (Jablunkov)...

Spotykają się tutaj ze sobą zwyczajnie trzech regionów. Współistnienie Ślązaków, Słowaków oraz Polaków przenika do codziennego życia, co przejawia się w miejscowej kuchni, specyficznym dialekcie czy chociażby w ludowej architekturze. Śląsk Cieszyński otacza pas Beskidu Śląskiego (Slezské Beskydy) z owianym legendami szczytem góry Wielka Czantoria (Velká Čantoryje). Trasy grzbietami idealnie nadają się do przejażdżek rowerami górskimi oraz pieszych wędrówek. Chodniki górskie prowadzą wokół tradycyjnych schronisk, stojących głównie w miejscach, z których rozciąga się panorama otaczającego krajobrazu.

Na turystów zainteresowanych historią, na Śląsku Cieszyńskim czeka wiele wartych odwiedzenia miejsc –

można tu znaleźć np. zaginione osady pierwszych Słowian, jak również emanujące pięknem zamki – świadectwo bogactwa śląskiej szlachty. Całość urozmaica oryginalna drewniana architektura ludowa, obejmująca od typowych chat, przez kapliczki wiejskie, po kościółki na grzbietach górskich.

Warte polecenia jest miejsce, w którym stykają się granice trzech krajów: Republiki Czeskiej, Słowacji i Polski. Tak zwany Trójstyk (Trojmezí) znajduje się koło miejscowości Herczawa (Hrčava), na łąkach za gęstymi lasami nad Przełęczą Jabłonkowską (Jablunkovský průsmyk). Kamienne obeliski z symbolami trzech państw upamięniają odwieczne współistnienie ludzi zamieszkujących tę część Europy. Skoro o granicach mowa – niedaleko stąd można znaleźć jeszcze jeden krajoznawczo-historyczny unikat. Po drugiej stronie doliny nad miejscowością Mosty koło Jabłunkowa (Mosty u Jablunkova) znajdują się Szańce jabłonkowskie (Jablunkovské šance) – twierdza, która w dawnych czasach strzegła bramy do regionu: legendarna Przełęcz Jabłonkowska. Przyroda otworzyła tutaj drzwi w murze nieprzeniknionych gór, dzięki czemu właśnie tędy prze-

plywały karawany handlarzy, ale też szyki bojowe. Pozostałości potężnej fortyfikacji można do dziś dostrzec na wzgórzu, z którego rozciąga się niezwykły widok na Ziemię Cieszyńską i Słowację. Czuć tutaj historię miejsca, które odwiedził (i niewątpliwie upodobał sobie) młody Józef II, syn cesarowej Marii Teresy.

Jedno z najbardziej interesujących miejsc na tym obszarze mieści się koło miejscowości Kocobędz (Chotěbuz). Słowiański gród warowny, którego pozostałości przed kilkudziesięciu laty odkryli archeologowie, został na nowo postawiony, by przypominać o czasie, kiedy na wzgórzu nad rzeką Olzą żyli tu dawni Słowianie. Kawatek dalej znajduje się miasto Cieszyn (Těšín) – podzielone dziś tą samą rzeką, czyli Olzą, na część czeską i polską. W dawnej przeszłości było ono jednym dużym i ważnym organizmem miejskim. W czasach niedawno minionych miasto

zostało brutalnie przecięte granicą, którą zaczęli strzec celnicy. Dziś mamy tu po prostu dwie części jednego miasta. Co prawda leży ono na obszarze dwóch krajów, jednak ludzie żyją tu już znowu wspólnym życiem.

Przejdźmy jednak dalej. Puszczą o dźwięcznej nazwie Miąsz (Mionší) prowadzi turystów do miejsc, w których rosną stuletnie drzewa, do lasów, gdzie nie można było i do dziś nie można ścinać drzew, dzięki czemu przyroda żyje tu zgodnie ze swoimi dawnymi zasadami. Ligołka Kameralna (Komorní Lhotka), miejscowość podgórska, słynie z kąpieli ziołowych, unikalnej sauny oraz z tego, że można stąd wejść na górę Praszywa (Prašivá), na której stoi jeden z oryginalnych drewnianych kościółków.

Śląsk Cieszyński to jednak także region, który w niedawnej historii wyróżnił na wydobywaniu węgla kamiennego. Jednym z miejsc, które w świadomości wielu Czechów łączy się z nazwą

„węgiel”, jest Karwina (Karviná). Nie dajcie się zwieść – również to miejsce ma swoją znaczącą historię. Odkryjecie ją na przykład w historycznej części Frysztat (Fryštát), w której mieści się pałac i przepiękny park. To pierwotna Karwina, miejsce śląskiej szlachty.

Wszystko to i wiele innych atrakcji można znaleźć na Śląsku Cieszyńskim. Jeszcze jeden, turystyczny, unikat czeka tutaj na turystów. To karta dla zwiedzających. Pierwsza tego typu karta w kraju morawsko-śląskim, dzięki której można się dowiedzieć wielu informacji na temat wszystkich atrakcyjnych miejsc regionu. Wraz z przewodnikiem po tych terenach można ją nabyć w punktach informacji turystycznej, przy zabytkach historycznych, w hotelach oraz pensjonatach. Dzięki niej można poznać ciekawe, warte odwiedzenia miejsca regionu.

Śląsk Cieszyński to bowiem miejsce, gdzie cenią sobie turystów. 🍷

TURYSTYKA AKTYWNA NA DOLNYM ŚLĄSKU

Poza różnymi przejawami działalności kulturalnej – dziesiątkami muzeów, zabytkami architektury sakralnej czy świeckiej, zamkami i pałacami rozszanymi po całym regionie, od północnych krańców aż po Kotlinę Kłodzką, Dolny Śląsk okazuje się być jednocześnie miejscem szczególnie wdzięcznym dla turystów zainteresowanych aktywnym spędzaniem czasu. Atrakcji pod żadnym pozorem nie należy szukać wyłącznie w pamiętających dawne czasy uliczkach Wrocławia, Legnicy, Wałbrzycha czy Głogowa – dziedzictwo przyrodnicze, a także możliwości, jakie otwierają przed wszystkimi gośćmi zwłaszcza południowe partie województwa, każdemu pozwolą

znaleźć odpowiednią dla siebie formę wypoczynku na łonie natury.

I tak – na przykład – jednym z pomysłów może być odkrywanie regionu na dwóch kółkach. Rower to znakomite rozwiązanie dla tych, którzy cenią sobie mobilność, ale nie chcą tracić kontaktu z otoczeniem. Dolny Śląsk oferuje bogactwo tras rowerowych – dla mniej i bardziej doświadczonych rowerzystów, zarówno w terenie nizinnym, jak i górskim. Jednak zwłaszcza te drugie – prowadzące przez miejsca nadzwyczaj atrakcyjne pod względem walorów widokowych – warto polecić uwadze miłośników jazdy na rowerze.

Idealnym terenem do jazdy okazać się więc trasy w Karkonoszach oraz w Górach Lzerskich, których część współtworzy międzynarodowy – biegnący wzdłuż całego pasma Sudetów, od Niemiec przez pogranicze polsko-czeskie – szlak rowerowy Liczyrzepy. Do uprawiania turystyki rowerowej nadają się ponadto również Góry i Pogórze Kaczawskie, – niewielkie wzniesienia nie powinny sprawić problemów nawet mniej doświadczonym amatorom jazdy na rowerze, a powulkaniczne krajobrazy z tak ciekawymi formacjami, jak choćby

twz. Organy Wielisławskie, to prawdziwy raj dla wszystkich, których interesuje naturalne dziedzictwo kraju.

Więcej adrenaliny dostarczyć mogą amatorom dwóch kółek takie projekty, jak chociażby Strefa MTB Sudety oraz Singletrack Glacensis. Pierwszy – to obecnie największy system górskich tras rowerowych w Polsce, zapewnijający ponad 500 km szlaków, wytyczonych w Górach Sowich i Górach Suchych, jednym z najbardziej malowniczych rejonów Dolnego Śląska. Różnorodności odcinków (cross-country, enduro, jak i singletrack) towarzyszy rozbudowana sieć certyfikowanych obiektów noclegowych i gastronomicznych, stacji naprawczych czy kilkunastu punktów dostępu. Drugi – docelowo, w momencie ukończenia projektu obejmującego budowę koniecznej infrastruktury (oznaczenia, mosty, kładki itd.) oraz wdrożenie odpowiednich sposobów ochrony przyrody, ma udostępnić ponad 130 km tras rowerowych w malowniczej Kotlinie Kłodzkiej, tworząc jedyny tak długi ciąg ścieżek typu singletrack w Polsce. Podobnych tras na pograniczu z Czechami jest więcej – warto pamię-

tać także o ponad 80-kilometrowym odcinku singletrack pod Smrkiem.

Do innych pomysłów na aktywny wypoczynek na południu Dolnego Śląska warto dopisać spływy tzw. Przełomem Bardzkim, wyjątkowo urokliwym odcinkiem Nysy Kłodzkiej w okolicach Barda Śląskiego. Ten ok. 15 km fragment rzeki rozpoczyna się u ujścia Ścinawy, przy którym znajduje się malownicze urwisko skalne, a kończy w specjalnie wyznaczonym miejscu do wodowania, zlokalizowanym niemal w ścisłym centrum miasta. Przełom tworzy pięć wielkich meandrów na Nysie, wcinających się w Góry Bardzkie i tworzących krętą dolinę, którą otaczają strome skarpy skalne. W całej okazałości piękno polodowcowego

ukształtowania terenu najlepiej podziwiać ze szczytu Bardzkiej Góry (593 m n.p.m.), ale by naprawdę zachwycić się tym niesamowitym miejscem, trzeba je zobaczyć i poznać z innej strony – z poziomu wody. Uprawianiu turystyki wodnej na Nysie sprzyja nie tylko niski poziom wody w rzece, dzięki któremu spływy pontonowe i kajakowe są dostępne także dla rodzin z dziećmi, ale i przepiękna natura! 🌊

SZLAK KULINARNY SMAKI DOLNEGO ŚLĄSKA

Dolny Śląsk to region szczególny, pełen najróżniejszych atrakcji turystycznych. Wszystkie one – od pamiętających dawne wieki zamków i pałaców, przez zabytki architektury sakralnej

i świeckiej, w tym takie, które znalazły się na liście światowego dziedzictwa UNESCO, aż po parki narodowe i rezerwy przyrody, chroniące skarby naturalne – świadczą o jego wyjątko-

wości i niezwykłym potencjale. Prawdziwym bogactwem regionu o tak różnorodnym krajobrazie przyrodniczym i kulturowym, odzwierciedlającym nad wyraz burzliwe dzieje ziem śląskich, jest jednak również ciekawa tradycja kulinarna, przez którą, wcale nie mniej wyraźnie od innych elementów obrazu, przemawiają wydarzenia przeszłości.

Na kształt kuchni dolnośląskiej, o jakiej myślimy współcześnie, wpływ mieli zarówno Polacy, Niemcy, Żydzi, Austriacy, jak i Czesi – w tym istnym tygrysku kulturowym, jakim przez wieki był przechodzący z rąk do rąk kolejnych władców Dolny Śląsk, powstała najzwyklej niezwykle tradycja kulinarna. Najlepsi szefowie kuchni regionu doskonale zdają sobie sprawę z możliwości, jakie przed nimi stoją, a korzystając w swojej codziennej pracy z najlepszych produktów regionalnych, czerpiąc inspiracje z dawnych przepisów i receptur, tworzą dzisiaj no-

woczesną i otwartą na świat kuchnię polską. Szlak kulinarny Smaki Dolnego Śląska jest więc świetną propozycją zwłaszcza dla wszystkich wielbicieli dobrego jedzenia, tj. turystów zainteresowanych wędrowkami kulinarnymi, poznawaniem sztuki kucharzy, miejscowych specjałów, a więc – całkiem dosłownie – smakowaniem regionu.

Pasję szefów kuchni dolnośląskich restauracji oraz producentów produktów lokalnych czuć w każdym z około pięćdziesięciu punktów uwzględnionych na trasie szlaku – niezależnie od tego, czy pomyślimy o wykwintnych kuchniach zamkowych, pałacowych i hotelowych z ich menu degustacyjnymi, piwach z Browaru Kamienica, produkowanym w Borowicach likierze z karkonoskich ziół, świeżych rybach i smażonym serze w Raju Pstrąga, tradycyjnym chlebie z gospodarstwa Gotwaldówka, czy którejkolwiek z innych lokalizacji. Podróżowanie szlakiem smaków regionu stanowi także

doskonałą okazję do przekroczenia granicy z Czechami, a tym samym nie tylko do zapoznania się z kuchnią naszych południowych sąsiadów, ale również sprawdzenia, jak od drugiej strony wygląda mieszanie się wpływów na polsko-czeskim pograniczu. A nie trzeba chyba dodawać, że miejscowe wina i piwa, przysmaki deserowe (np. knedliki na słodko) czy tradycyjne czeskie potrawy mięsne nie potrzebują dodatkowej reklamy!

Działając razem, tworząc i promując markę, która ma szansę stać się rozpoznawalna nie tylko wśród najbliższych sąsiadów Polski, ale również na świecie, organizatorzy szlaku myślą przede wszystkim o współpracy najlepszych restauracji i producentów jakościowych produktów na rzecz rozwoju turystyki kulinarnej w regionie. Nie ma na co czekać, już najwyższy czas skorzystać z nadarżającej się okazji – czas zasmakować i rozsmakować się w kuchni Dolnego Śląska! 🍷

EUROPEJSKI SZLAK ZAMKÓW I PAŁACÓW

Pełna gwałtownych wydarzeń historia ziem śląskich pozostawiła po sobie wiele śladów przeszłości. Malowniczo położone górskie zamki i twierdze warowne, reprezentacyjne pałace, należące niegdyś do bogatych rodów rycerskich i arystokratycznych, czy wreszcie tajemnicze i mroczne ruiny, których czasy świetności minęły bezpowrotnie wieki temu – są dzisiaj w równym stopniu niesłabnącym świadectwem zmienności czasów i obyczajów, co perłą w koronie dziedzictwa kulturowego regionu. Poszczególne budowle wznoszono na życzenie książy piastowskich lub bogatych niemieckich właścicieli, następnie burzono, palono, grabiono i wielokrotnie odbudowywano z niemal doszczętnego zniszczenia – nawet jeśli nie wszystkie przetrwały próbę czasu, to potrafiły zachować swoją tożsamość, swój wyjątkowy klimat.

Promujący je dzisiaj Europejski Szlak Zamków i Pałaców to jedna z najciekawszych tras tematycznych w regionie, który swoim zasięgiem obejmuje

nie tylko południowo-zachodni kraniec Polski, ale całe pogranicze polsko-czeskie. Korzystając w trakcie podróży z niespotykanego na taką skalę nagromadzenia obiektów o niezwyklej wartości historycznej i architektonicznej, odwiedzający mają okazję do skorzystania również z innych atrakcji.

W kilkunastu lokalizacjach na dolnośląskim odcinku Szlaku, do którego warto dopisać także zamki i pałace w Czechach, położone po południowej stronie Sudetów, wcale nie mniej ciekawe i godne uwagi, wrażeń z całą pewnością nie zabraknie. I to niezależnie od tego, czy wybierzemy się akurat na zwiedzanie Zamku Książ, Zamku Czocha, Pałacu Marianny Orańskiej w Kamieńcu Żąbkowickim, czy też odwiedzimy monumentalny Zamek Frydlant, wnętrza zamku Nové Město nad Metují lub ruiny górskiego zamku Skály na południe od skalnego miasta w okolicy miejscowości Adršpach.

Oprócz niekiedy kilkusetletniej historii oraz przepięknego usytuowania

w enklawach nieskażonej przyrody, część obiektów z listy oferuje ponadto zakwaterowanie w historycznych lub nowoczesnych wnętrzach, doskonałą kuchnię, jak również możliwość wzięcia udziału w rozmaitych wydarzeniach kulturalnych (festynach, piknikach, rekonstrukcjach bitew, turniejach rycerskich itd.). A to zaledwie część możliwości, jakie się otwierają przed podążającymi szlakiem prowadzącym od okolic Wrocławia aż po Kotlinę Kłodzką i górskie rejony na południowo-zachodnim krańcu Dolnego Śląska.

Jeśli prawdą jest, że przez epoki dawne prowadzą nas przede wszystkim ludzie, to nie wolno zapominać o tych z nich, którzy podejmują ogromny trud przywrócenia szerszej świadomości wagi dziedzictwa naszych przodków – to oni właśnie, zwracając się ku przeszłości (czy to poprzez rekonstrukcje dawnych bitew, czy zupełnie prozaiczne odtwarzanie przepisów kulinarnych), kształtują naszą terażniejszość wpływając na przyszłość. I to nie tylko

przez przypomnienie o istnieniu wcześniejszego, historycznego punktu odniesienia, ale również – być może nawet przede wszystkim – za sprawą działań, które promują rozwój regionu.

Trasę Szlaku po Dolnym Śląsku wyznaczono jako atrakcję dla motocyklistów, z uwzględnieniem niezwykle ciekawych widokowo odcinków miej-

scowych dróg, zwłaszcza biegnących w rejonie pasm górskich wchodzących w skład Sudetów, ale nic nie stoi na przeszkodzie, by poszczególne obiekty zwiedzać pojedynczo, na rowerze, samochodem, dojeżdżając pociągiem czy autobusem. A zatem – nie ma na co czekać, Europejski Szlak Zamków i Pałaców zaprasza na Dolny Śląsk! 🏰

OPOLSKIE NA TOPIE

Wędrując śladami Historii

Śląsk Opolski zawiera w sobie więcej atrakcji, niż niejeden region przewyższający go wielkością i liczebnością mieszkańców. Położony na terenach pogranicza polsko-czeskiego, obejmuje ziemie o bardzo bogatej historii, która pozostawiła ślady w kulturze materialnej i niematerialnej.

Od najdawniejszych czasów ziemie te przechodziły przez ręce różnych władców, dynastii i rodów. Opolszczyzna to teatr historii, gdzie stare dekoracje ożywiają wciąż nowe pokolenia aktorów. Przez dziesięć stuleci Opole znajdowało się pod panowaniem czeskim, austriackim, pruskim i polskim. Stąd znajdziemy tu piastowski gotyk, królewski i cesarski barok, pruski klasycyzm, niemiecki bauhaus i modernizm, peerelowski socrealizm i współczesną architekturę. Najlepiej wczujemy się w klimaty dziedzictwa kulturowego Opolszczyzny wędrując po regionie - przemierzając go wzdłuż i wszerz odnajdziemy miejsca i obiekty reprezentujące różne epoki.

Średniowieczny klimat napotkamy w Grodzie Rycerskim w Biskupicach pod Byczyną, na północy regionu. Otoczona drewnianą palisadą rekonstrukcja średniowiecznego grodu zamienia się w miejsce zmagania wojów i turniejów rycerskich. Można tu postrzelać z łuku do tarczy, zwiedzić salę tortur, poznać średniowieczne techniki wyrobu przedmiotów, dawne rękodzieło. Organizatorzy imprez, z których główną to Międzynarodowy Turniej Rycerski, odbywający się w maju, zapraszają też na naukę tańców dawnych, biegi rycerskie czy pokazy artylerii średniowiecznej. Miasto Byczyna otoczone jest murem obronnym z XV wieku, a większość jego zabytków, takich jak ratusz, kościół i bramy obronne pochodzą z tego okresu.

Solidnym obwarowaniem Byczyna nie może jednak konkurować z leżącym na pograniczu polsko-czeskim Paczkowem, nazywanym „Polskim Carcassonne” z uwagi na bardzo dobrze zachowane średniowieczne mury obronne z 19 basztami. Kamienne ściany, miejscami wysokie na 7 metrów, otaczają miasto regularnym owalem o długości 1,2 km. Murom dodają uroku trzy wieże bramne, kościół św. Mikołaja - najświetniejszy kościół warowny w Europie Środkowej oraz owiany legendami „Dom Kata” zbudowany z muru pruskiego.

Z kolei miano „Śląskiego Rzymu” nosi miasto Nysa, a zawdzięcza je swojej historii i zabytkom: kościołom,

rynkowi z Ratuszem, Fontannie Trytona, Pałacowi Biskupiemu czy zespołowi obiektów militarnych zwanemu Twierdzą Nysa. Historycznie była przez wieki ważnym miastem Śląska i stolicą biskupiego księstwa nyskiego. Najlepiej trafić tu podczas barwnego święta Dni Nysy lub rekonstrukcji historycznej bitwy organizowanej z okazji Dni Twierdzy Nysa.

W historii Ziemi Opolskiej swój ślad zostawili nawet Krzyżacy, którzy panowali na zamku w Namysłowie przez ponad 100 lat. W XIII wieku Opolszczyzna przeżyła najazdy Tatarów. Z tego czasu wywodzą się legendy, jak ta o obronie murów zamku niemodlińskiego, kiedy po wyniesieniu na mury cudownego obrazu rozstąpiły się obłoki i zstąpił orszak aniołów ze św. Urszulą na czele, zmuszając najeźdźców do ucieczki. Podobnie tatarski motyw zawiera opowieść o herbie miasta Głuchołazy z kozią głową, którą posłużyli się mieszkańcy podczas tatarskiego oblężenia. Głuchołazy do dziś mają w herbie kozia głowa. Z kolei historyczny Głogówek zapisał się w historii Polski udzieleniem schronienia niebagatelnym gościom: królowi Kazimierzowi Wielkiemu i Beethovenowi, któremu poświęcony jest festiwal muzyczny. W poczet zabytkowych miast, których mury oddychają historią, wpisują się Prudnik, Otmuchów, Krapkowice, Oleśno czy Kluczbork.

Znaczące miejsce w dziejach mieli Piastowie Opolscy, książęta panujący od połowy XIII do końca XV wieku, a najmłodszy z nich, Władysław Opolczyk, był palatynem węgierskim, namiestnikiem Rusi Halickiej i wielkorządcą Polski, do kąd nie wdał się w spór z Jagiełłą i w polityczne awantury. To on sprowadził z Rusi cudowny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej dla klasztoru Paulinów, który ufundował na Jasnej Górze w Częstochowie. Szlak Piastów Opolskich prowadzi z zabytkowego miasta Brzeg, którego renesansowy zamek, porównywany do królewskiego zamku w Krakowie na Wawelu, mieści dziś Muzeum Piastów Śląskich, poprzez zamki w Niemodlinie, Kędzierzynie - Koźlu i Sławęcicach do Opola. Kulminacją dziedzictwa opolskich Piastów jest bowiem stolica regionu. Znajdziemy tu Wieżę Piastowską, pozostałość po XIII wiecznym zamku i sarkofagi Piastów Opolskich w kościele franciszkanów.

Aktywnie i rozrywkowo

Spoglądając w dół z Wieży Piastowskiej u jej stóp zobaczymy opolski

Amfiteatr Tysiąclecia – symbol miasta znanego z Krajowych Festiwali Piosenki Polskiej, które przysporzyły mu sławy „Stolicy Polskiej Piosenki”. Nic dziwnego, że powstało tu unikalne Muzeum Polskiej Piosenki. Warto poznać zabytki Opola: okazała Katedra i zabytkowe kościoły, kamienie wokół rynku czy piękny Ratusz. Malownicza Starówka sąsiaduje ze słynną „Wenecją Opolską” – tu rząd kolorowych kamieniczek odbija się w wodach kanału Młynówki. Ciekawym miejscem jest Wzgórze Uniwersyteckie, zwane „Opolskim Akropolem”, ze zbiorem rzeźb historycznych

i współczesnych. Wiele atrakcji obejrzeć można z pokładu statku kursującego po Odrze. Nad miastem góruje kościół na Górze, gdzie św. Wojciech głosząc Ewangelię utworzył cudowne źródło. Ale Opole to nie tylko zabytki, zachwycają tu zielone, urocze miejsca, wśród nich Wyspa Bolko – teren rekreacyjny z Ogrodem Zoologicznym.

Zupełnie inne „zwierzęta” znajdziemy w Jura Parku w Krasiejowie, gdzie na powierzchni około 40 hektarów znajduje się 250 modeli dinozaurów, nawiązujących do najstarszego na świecie pradinozaura sprzed 230 milionów lat, nazwanego Silesaurus Opolensis, którego szkielet znalezionej właśnie tu, na cmentarzysku prehistorycznych gadów. Kompleks parku obok rozrywki zapewni edukację poprzez szereg prezentacji multimedialnych, tunel czasu, kino 5D oraz Park Nauki i Ewolucji Człowieka.

Stąd dwa kroki do Jeziora Turawskiego – ten zbiornik to miejsce wypoczynku dla mieszkańców odległego o 16 km Opola, z licznymi ośrodkami, bazą noclegową i sprzętem pływającym. Miłośnicy sportów wodnych mają na Opolszczyźnie więcej możliwości do realizacji swoich pasji, tych bowiem do żeglowania, pływania i wędkowania zachęcają jeziora: Nyskie i Otmuchowskie. Kajakarze z kolei wy-

biorą spływ jedną z rzek: Odrą, Nysą, Stobrawą czy Małą Panwią, która ze względu na malownicze meandry nazywana jest „Opolską Amazonką”. Wyprawom sprzyjają liczne wypożyczalnie kajaków i wygodne przystanie. Bardziej statyczna przygoda z wodą to rejsy statkami po Odrze i Kanale Gliwickim, w okolicy Kędzierzyna – Koźla po trasach, które pozwalają odkrywać zabytki hydrotechniki.

Rozległy zespół przyrodniczy - Stobrawski Park Krajobrazowy, sąsiaduje z kolejnym, czyli Borami Niemodlińskim. Tworzą razem zielony pierścień na północ od Opola. Na terenie parku przygotowano ścieżki przyrodniczo-krajobrazowe i rowerowe, łączące atrakcje turystyczne. Z kolei na południu regionu popularnym miejscem rekreacji jest Park Krajobrazowy Góry Opawskiej, położony przy granicy z Czechami. Z wieży widokowej na najwyższym szczycie, Kopie Biskupiej (890 m.np) rozciąga się widok na kompleks leśny, w którym kryją się malownicze ścieżki i przełomy rzek. Godny polecenia jest Szlak Czarownic na czesko-polskim pograniczu.

Wielką atrakcją stanowi Park Krajobrazowy na Górze św. Anny. To miejsce to esencja śląskości, naznaczona walkami powstańcami o przynależność do Polski. Wartość krajoznawcza tutejszego Geoparku opiera się na strukturach skalnych pochodzenia wulkanicznego, porośniętych lasem bukowym. Gości zadziwia amfiteatr na 7000 miejsc urządzony w dawnym kamieniołomie. Miejsce to jest cenne dla pielgrzymów podążających do klasztoru z bazyliką św. Anny, ma też zarazem walory edukacyjne, których dostarcza działające tu Muzeum Czynu Powstańczego. Niedaleko stąd, w Olszowej, powstał Park Miniatur Sakralnych, gdzie na powierzchni 2,5 hektara zgromadzono repliki najciekawszych obiektów sakralnych świata.

Pasje do aktywnego wypoczynku i sportów ekstremalnych można realizować na Opolszczyźnie w różny sposób, korzystając z ofert organizatorów turystyki. Poznajemy region z grzbietu końskiego czy siodełka roweru, korzystając z licznych stadnin koni (z których główne to kluby jeździeckie w Zakrzowie i Jakubowicach), z parków linowych, paintballu, krytych pływalni i parków wodnych. W Opolu działa sztuczne lodowisko i klub nurkowy.

Poprawie zdrowia i kondycji psychicznej służą wizyty w ośrodkach, gdzie przed laty, w XIX wieku rozwinęto tradycje leczenia metodami opartymi na odkryciach doktora Vincenza Priessnitzta i ks. Sebastiana Kneippa. W dawnym uzdrowisku – Głuchołazach, dzisiejsi kuracjusze korzystają z zacisznego parku zdrojowego i z leczenia w ośrodkach sanatoryjnych. Podobną funkcję spełnia sanatorium rehabilitacyjne Sebastianum Silesiacum w Kamieniu Śląskim, miejscu kultu św. Jacka z rodu Odrowążów, który założył polski zakon dominikanów. Obok sanktuarium w herbarium, w rozległym parku ze starodrzewiem czy w kaplicy zamkowej można pokontemplować i oderwać się od codzienności.

NA TEMATYCZNYCH SZLAKACH

Szlak Zamków i Pałaców Niemal dwieście zamków i pałaców sprawia, że Śląsk Opolski jest obok Dolnego Śląska najbardziej nasycony tego typu obiektami w Polsce. W samym Opolu o dawnych zamkach przypominają dwie wieże: Wieża Piastowska oraz druga, zwana „Zamkiem Górnym”. Prawdziwą ikoną szlaku jest zamek w Mosznej przypominający pałac Królewski Śnieżki z Disneylandu, posiadający 365 pomieszczeń oraz 99 wież i wieżyczek. Zamek otacza park-żyzny z Muzycznego Święta Kwitnących Azalii. Szacowne mury Zamku Piastów Śląskich w Brzegu zyskały miano „Śląskiego Wawelu”, a to za przyczyną renesansowych krużgan-ków. Pałac w Nysie, porównywany z Pałacem Laterańskim w Rzymie, wzniesiony został w stylu baroku

włoskiego. Z kolei zamek w Rogowie Opolskim mieści najcenniejsze zbiory Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, od starodruków po zabytkowe atlasy, w tym listy poety Byrona.

Dużą atrakcją dla turystów są odrestaurowane historyczne budowle służące hotelarstwu i gastronomii. Pałac w Sulistawiu z początków XVII wieku mieści ośrodek medycyny ajurwedyjskiej oraz pierwszy na Opolszczyźnie pięciogwiazdkowy hotel. Odnowiony pałac w Pawłowicach często gości imprezy konferencyjne, oferując też usługi SPA i regionalną kuchnię. Celom rekreacji służy Pałac Jakubus w Jakubowicach, posiadający stadninę koni i stawy przeznaczone dla wędkowania i sportów wodnych. Bajkowy neogotycki pałac w Większycach mieści w wysmakowanych wnętrzach restaurację. W otmu-

chowskim XIII-wiecznym zamku, słynącym z końskich schodów, zachowano średniowieczne atrakcje: zapadnię, celę głodową, przechodni kominiek. Kompleks pałacowo-parkowy w Kamieniu Śląskim jest miejscem organizacji konferencji i obiektem sanatoryjnym. Okazały Zamek Książęcy Niemodlin, dawna siedziba Piastów Śląskich z końca XIII wieku, do niedawna mocno zaniedbany, jest sukcesywnie odbudowywany i udostępniony do zwiedzania.

Szlak drewnianego budownictwa sakralnego zabiera nas w mistyczną krainę przepełnioną zapachem drewna, wosku i kadzidła, gdzie przez małe witraże sączy się światło wydobywające z mroku dawne polichromie. Kościółki na szlaku pochodzą z XVI - XVII wieku. Najcenniejszym wśród nich jest kościół św. Anny Samotrzeciej w Olesnie,

zbudowany na planie róży. Drewniane zabytkowe kościółki rozrzucone są w wielu miejscach regionu, Szlak prowadzący od Opola do Olesna ma długość 80 kilometrów i umożliwia zwiedzenie 12 miejscowości. To szlak zarówno dla turystyki rowerowej jak i samochodowo -autokarowej, jest też klika skrótów przeznaczonych dla rowerzystów.

Szlak kulinarny Opolski Bifyj prowadzi przez 18 restauracji rozrzuconych po całym regionie, których wspólną cechą jest smaczna kuchnia, wysoka jakość usług i czerpanie z tradycji kulinarnych. Tradycyjna kuchnia o rodowodzie śląskim to smaczna zupa wodzionka i kluski śląskie z roladą oraz modrą kapusta, słodkie kołoczki, wyborne wędliny, lokalne ryby, regionalne sery i miody. Kuchnia opolska wychodzi daleko poza kanon kuchni śląskiej,

jest bogata i różnorodna, kształtowała się bowiem pod wpływem kultury sąsiadów i napływowej po II wojnie światowej ludności z Kresów Wschodnich.

Tradycje i folklor Bogate tradycje Ziemi Opolskiej najlepiej poznać w Muzeum Wsi Opolskiej zlokalizowanym na obrzeżach Opola, eksponującym prawie 50 zabytkowych obiektów, wewnątrz których zgromadzono oryginalne sprzęty, narzędzia i meble. Turyści pragnący podsumować pobyt atrakcyjną pamiątką z regionu najchętniej sięgają po przedmioty zdobione w kwiatowe wzory pochodzące z jarka wielkanocnego, czyli „kroszonki” opolskiej. Takimi wzorami zdobiona jest unikalna opolska porcelana stanowiąca wizytówkę barwnego regionu.

ŚLĄSK CIESZYŃSKI

Śląsk Cieszyński to szczególny region, położony w południowo-wschodniej części Śląska, skupiony wokół miasta Cieszyn i rzeki Olzy. Charakteryzują się odrębnością kulturowo-regionalną. To niezwykle połączenie walorów przyrodniczych na tym terenie, bogata kultura ludowa górali beskidzkich, silne poczucie tożsamości regionalnej mieszkańców oraz ciekawej, piastowskiej i austrowęgierskiej hi-

storii sprawia, że jest to miejsce, które trzeba odwiedzić.

Bez wątpienia, obok klimatycznych miast i miasteczek z Cieszynem na czele, góry są największą atrakcją regionu, przez cały rok przyciągają turystów. Świeże powietrze, piękna przyroda tego regionu również stanowi idealne miejsce na wypoczynek z dziećmi. Do najbardziej znanych szczytów górskich należą Skrzyczne, Klimczok, Barania

Góra, Czantoria, Stożek i Równica. Główne górskie miejscowości regionu to Wiśła, Ustroń, Brenna i Trójwies Beskidzka.

Na miłośników wycieczek pieszych i rowerowych czekają znakomite szlaki i ścieżki (ponad 500 km oznakowanych szlaków turystycznych), prowadzące do malowniczych, zabytkowych kościołów, dawnych siedzib szlacheckich, pałaców i zamków.

Region ten to nie tylko turystyka i rekreacja. Dzięki szczególnemu mikroklimatowi i złożom solanek, w górskich miejscowościach zwłaszcza w Ustroniu

i Wiśle ulokowały się liczne sanatoria. Leczone są w nich schorzenia narządów ruchu, choroby układu krążenia, górnych dróg oddechowych. Pacjenci mogą skorzystać z zabiegów przyrodoleczniczych i sprzętu rehabilitacyjnego.

W okresie letnim organizowany jest szereg imprez, które na pewno uatrakcyjnią turystom pobyt. Do najbardziej znanych, popularnych imprez należy „Święto Trzech Braci”, obchodzone przez trzy dni po obu stronach granicy – w Cieszynie i Czeskim Cieszynie.

Do najpopularniejszych wydarzeń kulturalnych w regionie zaliczyć moż-

na: przegląd filmowy „Kino na Granicy”, festiwal teatralny „Bez Granic”, festiwal operowy „Viva il Canto”, „Cieszyńską Jesień Jazzową”, „Dekadę Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej”, „Panoramę Sztuki Chrześcijańskiej „Musica Sacra”. Największą imprezą folklorystyczną jest sierpniowy Tydzień Kultury Beskidzkiej, na który co roku zjeżdżają najlepsze zespoły ludowe z całego świata. Ogromną popularnością cieszy się także Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłos”.

ATRAKCJE CZASU WOLNEGO W MIEŚCIE

Zastanawiacie się co robić na Śląsku Cieszyńskim, gdy do wakacji zostało jeszcze sporo czasu? Oto mamy dla Was propozycje na to jak interesująco spędzić czas w Cieszynie i Wiśle, bo Śląsk Cieszyński ma wiele ciekawych muzeów!

Najstarsze muzeum publiczne w Polsce a jednocześnie największe w tym regionie to Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Mieści się w samym centrum Cieszyna, tuż przy Rynku. Muzeum znajduje się w dawnym pałacu hrabiów Larischów, w otoczeniu Parku Pokoju, jednego z najładniejszych parków miasta. Zostało założone przez księdza Leopolda Szersznika. W Muzeum można dowiedzieć się wiele na temat historii miasta i zobaczyć dużo interesujących eksponatów, które zostały zgromadzone w kilku działach tematycznych takich, jak historyczny, folklorystyczny czy architektoniczny.

Na uwagę również zasługuje Muzeum Drukarstwa. To wspaniałe miejsce dla miłośników zabytków techniki (Muzeum znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego). Można zobaczyć warsztaty z XIX i XX wieku z pełnym wyposażeniem, gdzie na szczególną uwagę zasługu-

ją maszyny odlewnicze, klisze, prasy, urządzenia drukujące. To niesamowita podróż w czasie!

Turyści interesujący się kulturą pasterską, odnajdą informacje w Muzeum Beskidzkim w Wiśle. Muzeum to ma również kilka obiektów, które tworzą tzw. „żywe muzeum”. Są to budynki wzniesione według zasad tradycyjnej architektury góralskiej, gdzie można podpatrzeć dawne czasy życia na wsi, np. obserwować pracę kowala. Kolejnym muzeum zwanym popularnie kurną chatą jest Chata Jana Kawuloka w Istebnej, mieszcząca się w domu z 1863r. Zostały tam zgromadzone wszystkie instrumenty góralskie pasterskie, które zostały wykonane przez właściciela tejże chaty pana Jana Kawuloka. Odwiedzając kurną chatę możemy wiele się dowiedzieć o codziennym życiu górali, ale przede wszystkim wysłuchać fragmentów muzyki na żywo, zaczynając od najmniejszych fujarek, a kończąc na najdłuższej trombiecie.

Natomiast Muzeum Narciarstwa wiera bogatą kolekcję sprzętu narciarskiego, kolekcję starych nart z końca XIXw. i z lat 30-tych XXw. Wśród zgromadzonych eksponatów znajdują się

m.in. narty Adama Małysza, na których zdobył Mistrzostwo Polski. Do ciekawych można również zaliczyć „karple” czyli rakiety do chodzenia po śniegu. Kolekcja liczy ponad 80 eksponatów.

Po całym dniu chodzenia na nogach i zwiedzania muzeów warto trochę odpocząć. A idealnym do tego miejscem mogą być między innymi miejscowe parki wodne, baseny oraz spa & wellness. Gdyby jednak komuś było mało chodzenia to czeka na Was cieszyńskie Wzgórze Zamkowe oraz urokliwe starówki Skoczowa, Strumienia, no i oczywiście serca Śląska Cieszyńskiego - Cieszyna.

SZLAK ZABYTKÓW TECHNIKI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM

Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego jest tematycznym, samochodowym szlakiem turystyczno-kulturowym, łączącym obiekty związane z kulturą dziedzictwa przemysłowego województwa śląskiego. Obecnie w jego skład wchodzi ponad 40 obiektów. Szlak ten jest markowym produktem turystycznym prezentującym najważniejsze i najciekawsze pod względem walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych obiekty przemysłowe w regionie śląskim. Obiekty znajdujące się na Szlaku związane są z tradycją górniczą, hutniczą, energetyką, kolejnictwem, łącznością, produkcją wody oraz przemysłem spożywczym. W jego skład wchodzi istniejące muzea i skanseny, zamieszkałe kolonie robotnicze, działające zakłady pracy. Właścicielami poszczególnych obiektów są samorządy lokalne, osoby prywatne, przedsiębiorstwa prywatne i państwowe.

Na Śląsku Cieszyńskim obiekty należące do Szlaku Zabytków Techniki zlokalizowane są w Cieszynie i Ustroniu.

Muzeum Drukarstwa w Cieszynie. Muzeum to ślad-pamiątka po największej drukarni w Monarchii Austro-Węgierskiej. Od 1806 roku należała do rodziny Prochasków, którzy przyczynili się

do popularyzacji drukarstwa na Śląsku Cieszyńskim. Udało się zachować żywą, typograficzną drukarnię z całym bogactwem czcionek, matryc, maszyn odlewniczych oraz intrologatorskich. Podczas warsztatów graficznych każdy może własnoręcznie przygotować matrycę z tekstem lub rysunkiem, a następnie wytłoczyć z niej, za pomocą starej prasy drukarskiej, odbitkę na papierze.

Browar Zamkowy Cieszyn. Sercem Browaru jest wysoki budynek trójkondygnacyjny, zbudowany jako czteroskrzydłowy, z prostokątnym dziedzińcem wewnątrz. Budynek połączony jest z podziemnymi leżakowniami, wchodzącymi w skład zespołu podziemnych korytarzy, usytuowanych na różnych poziomach w stoku wzgórz. Interesującym obiektem jest odrębna, wysoka piwnica wydrążona pod wzgórzem zamkowym, prawie do połowy dziedzińca średniowiecznego zamku górnego. Tunel służył do składowania lodu, wykorzystywanego w procesie produkcyjnym. Browar rozwijał się i rozbudowywał do I wojny światowej, dlatego dziś stanowi zespół zabudowań w różnych stylach architektonicznych od biedermeieru po neogotyki. Po zakończeniu I wojny światowej i upadku Austro-Węgier w 1920 roku Browar Zamkowy upar-

stwowiono i powołano w jego miejscu Państwowe Zamkowe Zakłady Przemysłowe w Cieszynie. W czasie II wojny światowej i po niej uległ likwidacji i nie zaprzestano produkcji.

Browar Zamkowy jest czynny w tym samym budynku nieprzerwanie od ponad 170 lat. Tworzy piwa przy zastosowaniu tradycyjnej metody dolnej fermentacji w otwartych kadziach. Do dziś w procesie produkcji wykorzystywane są również unikatowe maszyny z przełomu wieku, m.in. korytko Granta czy młynek do słoju ciemnego. Zwiędający mają możliwość zobaczenia procesu autentycznej produkcji piwa.

Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego. Zanim Ustroń stał się popularną miejscowością wczasową i uzdrowiskową był ważnym ośrodkiem hutniczym. Ponad 230 lat temu wśród beskidzkich szczytów w prowizorycznym piecu dokonano wytopu żelaza, co zapoczątkowało działalność pierwszej w Księstwie Cieszyńskim Huty Żelaza - „KLEMENS”. Funkcjonowały tam również zakłady przerobcze armatury i maszyn.

Co roku, w czerwcu obchodzone jest święto Szlaku Zabytków Techniki o nazwie „Industria”. Oczywiście ciekawe wydarzenia odbywają się także w Cieszynie i Ustroniu. Zapraszamy!

KUCHNIA ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Przez wieki gastronomia na Śląsku Cieszyńskim mieszała się i czerpała z wpływów polskich, czeskich, austriackich i niemieckich. Dzięki temu tutejsza kuchnia jest różnorodna, lecz bardzo smaczna, niezależnie od tego czy pochodzi z prostej kuchni ze wsi, czy z kuchni cieszyńskiej szlachty albo z bardzo specyficznej kuchni żydowskiej.

Bez wątpienia uważano, że zupa to grunt czyli podstawa i niekiedy stanowiła główne danie, dlatego zupy cechuje gęstość, sytość i pożywność. Do najbardziej znanych należą: bryje, kapuśniak, czosnkula, pyrdelówka albo Chuda Jewa. Ostatnią wymienioną zupą również mieści się na Liście Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jeżeli w tygodniu potrawy były raczej skromne, to w niedzielę robiono obiad bardziej okazały. Taki zwyczaj przetrwał do dnia dzisiejszego. Prawie w każdym domu jest rosół z makaronem i kluskami, jeżeli chodzi o dania mięsne to najpopularniejszy jest kotlet schabowy panierowany i smażony, pieczenie wieprzowe, ale również przygotowuje się dania z kurczaka, kaczki, gęsi, królika. W niedzielę również był deser, najczęściej był to strudel z jabłkami, który można podawać zarówno na zimno, jak i na ciepło.

Wszystkie te bogate tradycje stały u założenia jednego z wiodących produktów turystycznych śląskiego regionu – Szlaku Kulinarne „Śląskie smaki”, skupiającego restauratorów także ze Śląska Cieszyńskiego.

SKANSENY I TRADYCJE NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM

Śląsk Cieszyński, będący regionem o bogatych tradycjach i kulturze ludowej, znanym z regionalnego budownictwa, stroju i rzemiosła, jest także obszarem, na którym zrodził się szereg inicjatyw rodzinnych, związanych z pielęgnowaniem tradycji oraz gromadzeniem eksponatów obrazujących życie w czasach dawniejszych.

Obiekty o charakterze izb regionalnych czy niewielkich skansenów, powstałe z pasji i szacunku dla tradycji, będące zarazem prywatną własnością, znajdują się w wielu miejscowościach. Część z nich to znane ośrodki folkloru, a część leży nieco na uboczu głównych tras. Jednym z ciekawych miejsc jest Chata Jana Kawuloka w Istebnej. W tej drewnianej chacie krytej gontem, z dwiema izbami z sienią na środku, zobaczysz tradycyjny wystrój wnętrza i archaiczne sprzęty codziennego użytku, np. żarna służące do wyrobu mąki. W jednej z izb znajduje się „kurlawy”, czyli dymny piec, z którego dym wydostawał się wprost do pomieszczenia, ponieważ nie posiadał komina! Czy wiesz dlaczego? Odpowiedzi szukaj w niezwyklej chacie Kawuloka. Jej izby wypełnia niesamowity klimat, barwne opowieści i przede wszystkim wyjątkowe melodie, których nie usłyszysz w żadnym innym miejscu. Dźwięki unikatowych, pasterskich instrumentów przenoszą gości w dawno minione, intrygujące czasy. Chata Kawuloka znajduje się na Szlaku Architektury Drewnianej. Jest doskonałym punktem programowym każdej wycieczki w Beskidzie.

Ciekawym miejscem w Górkach Małych jest „Chlebowa Chata” Jadwigi i Mariana Dudysów - drewniana chałupa z zaaranżowanym tradycyjnie wnętrzem. Można tutaj spróbować własnych sił w młóceniu cepami, mieleniu na żarnach,

odsiewaniu mąki, formowaniu i wypiekanu ciasta, ubijaniu masła i wyrabianiu twarogu. Z pewnością zasmakują każdemu wypiekane przez gospodynię tutejsze specjalności, jak chleb z mąki żytniej robionej na zakwasie, czy podpiłomyki. Czas oczekiwania na posiłek, składający się z pajdy chleba ze swojskim masłem, smalcem lub miodem można wykorzystać, oglądając zgromadzone na zewnątrz dawne sprzęty - maszyny wykorzystywane przy uprawie i obróbce ziarna oraz narzędzia do wyrobu masła, twarogu i miodu. Znajdziemy tutaj również kilka uli, a zainteresowanym gospodarz chętnie pokaże sprzęt pszczelarski i opowie kilka ciekawostek.

Kolejnym interesującym miejscem jest pracownia jubilerska Wiktora Pieczonki w Cieszynie, w której wyrabiane są filigranowe elementy stroju cieszyńskiego. Początkowo pan Wiktor wytwarzał je głównie dla osób prywatnych, a w późniejszym okresie zaczął także uzupełniać wzory dla muzeum w Cieszynie i Bytomiu. Pasy oraz inne elementy stroju wykonuje wraz z synem, wykorzystując stare wzory znajdujące się w rodzinnym archiwum. Wiele prac z jego warsztatu znajduje się w prywatnych zbiorach oraz w garderobach zespołów folklorystycznych w kraju i za granicą.

Wiele takich pasjonujących miejsc można zwiedzić na Śląsku Cieszyńskim. Dlatego zapraszamy na Szlak Tradycyjnego Rzemiosła. Turyści odwiedzający Szlak mają szansę poznać lokalnych twórców i rzemieślników zajmujących się m.in.: bibułkarstwem, garncarstwem, koronczarstwem, kowalstwem, pszczelarstwem, wyrobem instrumentów, wyrobem kierpców.

Zapraszamy do spotkania z niezwykłymi ludźmi, wytworami ich wyobraźni i pracy rąk.

ZAMEK PIASTOWSKI W RACIBORZU – MIX HISTORII Z TECHNOLOGIĄ

Gdzie znajduje się budowla, porównywana do słynnej paryskiej kaplicy, Sainte-Chapelle i nazywana perłą śląskiego gotyku?

Gdzie odbywa się najdynamiczniej obecnie rozwijający się festiwal muzyczny w Polsce?

Odpowiedź brzmi: na Zamku Piastowskim w Raciborzu!

Zamek Piastowski w Raciborzu jest najcenniejszym zabytkiem tego miasta. Jest świadectwem wielkości grodu w

średniowieczu, kiedy to rezydowali tu kolejni książęta górnośląscy, a miasto było faktyczną stolicą Górnego Śląska. Pierwsza wzmianka o raciborskim grodzie pochodzi z 1108 r. W II połowie XII w. stał się siedzibą dworu Mieszka I, pana na Raciborzu i władcy Polski. W I połowie XIII w. rozpoczęto wznoszenie pierwszych partii murowanych zamku. Około 1290 r. książę Przemysław I zlecił budowę gotyckiej kaplicy, która otrzymała wezwanie św. Tomasza

Becketa z Canterbury, angielskiego męczennika. Znaczący nie mają wątpliwości, że kaplica stanowi dziś najcenniejszy tego typu obiekt w Polsce. Nazywana jest perłą górnośląskiego gotyku, bądź też, ze względu na podobieństwo do słynnej paryskiej kaplicy, śląską Sainte-Chapelle.

W ostatnich latach zamek został generalnie wyremontowany. W ramach odbudowy i uruchomienia kompleksu zamkowego wykonano remonty zabudowań zamku z przeznaczeniem na cele wystawiennicze, naukowe i organizacji imprez kulturalnych, rewaloryzacji dziedzictwa zamkowego i jego adaptacji na potrzeby spektakli i koncertów plenerowych.

Dzisiaj raciborski Zamek Piastowski tętni życiem. Odbywa się tu wiele imprez organizowanych lub współorganizowanych przez Starostwo Powiatowe i Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu. W zamkowych komnatach prezentowane są różnorakie wystawy, a na dziedzińcu mają miejsce różnorakie i niezwykle wydarzenia.

Jednym z bardziej oryginalnych jest organizowany od kilku lat audiowizualny festiwal INTRO. INTRO Festival to festiwal muzyki elektronicznej

i światła. Unikatowe święto z niezwykłą atmosferą i różnorodnością sztuk. Najnowsza technologia miesza się z tułem historii. Oprawa wizualna jest równie ważna, jak muzyka. Festiwal INTRO jest finalistą konkursu organizowanego przez Academy Virgin Mobile na najbardziej innowacyjny projekt kultury w Polsce.

Tegoroczna, piąta już edycja odbędzie się 12 i 13 lipca 2019 r.

W zeszłym roku wystąpili tacy artyści jak: Vitalic live, Aparat (dj set), HVOB, Rodriguez Jr & Liset Alea live, Hogni live, President Bongo live, Gudrun Von Laxenburg live, Ishome live, Nolah live, Sahale live, Gooral, Dtekk b2b Błażej Malinowski, Manoid live, An On Bast live, Mia Twin, Vi, Sept b2b Sienn, Rob Nash, Shlepp Geist live, Filis Laugh x Nowhere People, Genji Yoshida, Glasse, Soundq, Furrier, Seb & Rodrigez, Kmin, Meg b2b Discox, Insomnia, Ginee, Infinity, Nefti, Kosay, Protest, Grunsome, Kontrol,

J-Cop, Mr Floppy, Nu:Tek feat. Kyoku, Sinusoyda, Insect, Matys.

Tegorocznych artystów poznamy pod koniec marca. Zachęcamy do śledzenia strony www festiwalu.

Organizatorzy zapowiadają m.in.: techniczny mapping 3D na bryle XIII-wiecznej kaplicy, dziedzińca zamkowy w kolorach, scenografię i ogromną kurtyna ledowa VJ-ów.

Ponadto druga scena muzyczna – INTRO Beach Stage na piasku, na bosu. Park Zamkowy nad rzeką stanowić będzie przestrzeń artystów z instalacjami, strefami chillu, food truckami i browarem raciborskim z 1567 roku. Nie zabraknie miejsca na pole namiotowe, także na kampery.

Połączenie historii z nowoczesnością nie zawsze wychodzi dobrze. Organizatorom i gospodarzom festiwalu INTRO ta sztuka się jednak znakomicie udało.

www.zamekpiastowski.pl
www.introfestival.pl

KAJAKIEM PO ODRZE

Granice całego Śląska tworzą kształt przypominający liść dębu. Rzeka Odra jest w tym liściu żyłą główną, a jej dopływy są naszymi żyłkami bocznymi. Nic więc dziwnego, że wokół Odry od najdawniejszych czasów koncentrowało się życie, nie tylko gospodarcze. Dzisiaj być może znaczenie gospodarcze rzeki jest mniejsze, za to jej „zastosowanie” turystyczne systematycznie rośnie.

Na obszarze Euroregionu Silesia, choć przecież nie tylko, w ostatnich latach wzrosło zainteresowanie wykorzystaniem Odry jako szlaku turystyki kajakowej. Obecnie cała, ok. 50-kilometrowy odcinek Odry na terenie województwa śląskiego (polskiej części Euroregionu Silesia) można pokonać kajakiem lub pontonem. Warto rozważyć rozpoczęcie spływu już w Republice Czeskiej, czy to na w Ostrawie, czy np. w Wierzniołowicach na rzece Olzie. Startując w Chałupkach od razu rozpoczynamy „z przytupem”. Mamy bowiem przed sobą efektywne i unikalne w skali całego kraju Graniczne Meandry Odry – rzeka wije się tu na długości około 7,5 km, płynąc w naturalnym korycie. Poza pięknymi krajobrazami możemy podziwiać rzadkie gatunki zwierząt i roślin. Nic dziwnego, że tereny te objęto ochroną po obu stronach granicy. Jednocześnie jest to odcinek stosunkowo trudny i nie polecany na „kajakarski debiut”. Zaraz za meandrami do Odry wpływa Olza i już spokojniejszym od-

cinkiem dopłyniemy do Raciborza. Na odcinek od przygranicznych Chałupek do Raciborza niewprawni kajakarze powinni przeznaczyć około 6 godzin. Na tym odcinku można w kilku miejscach bezpiecznie zakończyć lub przerwać spływ przy wybudowanych w ostatnich latach przystaniach: w Zabełkowie i Krzyżanowicach. Samo dopłynięcie do Raciborza będzie obecnie problematyczne w związku z budową zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny.

Od Raciborza Odra jest już dobrze do spływów przystosowana. W samym centrum miasta, przy Parku Zamkowym, znajduje się efektywna przystań kajakowa, z której można wyruszyć na dalszy szlak. Kolejne możliwości wyjścia na brzeg to Zawada Książęca i Ciechowice. Nie można przegapić miejscowości Turze, gdzie do Odry wpływa rzeka Ruda. Tu trzeba przypomnieć, że także atrakcyjna dla kajakarzy Ruda wygrała w ogólnopolskim konkursie na Rzekę Roku 2015. Krótco potem Odra opuszcza powiat raciborski, a my możemy zakończyć nasz rejs w stanicie kajakowej w Dzięgowicach.

Sezon wodniacki na Odrze trwa od wiosny do jesieni. Organizacją spływów zajmują się samorządy i lokalni pasjonaci kajakarstwa. Ponadto istnieje możliwość indywidualnego wypożyczenia sprzętu w miejscowych klubach kajakowych. Do największych imprez wodniackich na Odrze należą Pływadło oraz Meander Orient Express.

RODZINNY PARK ROZRYWKI „TRZY WZGÓRZA” W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

W ostatnich latach wiele miast i miasteczek tworzy centra wypoczynkowo-rekreacyjne. Często są to rozbudowane place zabaw dla dzieci i młodzieży, czasami połączone z modnymi obecnie siłowniami pod chmurką, także dla seniorów. Widać, że władze większych i mniejszych gmin dostrzegają potrzebę zapewnienia w miarę atrakcyjnego sposobu spędzania wolnego czasu, nie tylko swoim mieszkańcom.

Jednym z największych na Śląsku i najatrakcyjniejszych jest Rodzinny Park Rozrywki „Trzy Wzgórza” w Wodzisławiu Śl. Park z zabudowanymi obiektami zajmuje powierzchnię prawie 25 ha. Zlokalizowany na niewykorzystanym wcześniej terenie, pomiędzy trzema wodzisławskimi osiedlami, jest znakomitą ofertą dla wszystkich grup wiekowych.

Jedną z największych atrakcji jest park linowy, gdzie pod czujnym okiem instruktorów można przemieszczać się na wysokości kilku metrów nad ziemią, zaliczając po drodze zwodzone mosty, kładki, skoki indiański czy zjazdy tyrolkowe. Także wysokie, 13-metrowe linarium, umieszczone nad największą

w Polsce pagórkowatą powierzchnią pokrytą bezpiecznym poliuretanem, dostarczy dzieciom mnóstwa fascynujących wrażeń. „Trzy Wzgórza” to także imponujące labirynty rozlokowane na terenie ponad 6.000 m², wyposażone w 600 przesąd, ogrodzony plac zabaw zajmujący obszar 59 arów, liczne tory rowerowe z przeszkodami o różnym stopniu zaawansowania (BMX racing, slop style, dirt jumping oraz tor pumtruck), tor dla modeli zdalnie sterowanych, boisko wielofunkcyjne oraz jeden z większych i lepiej wyposażonych w skali kraju skate park. Na terenie parku można także wstąpić do chaty solnej, dzięki której korzystający wspomagają leczenie m.in. schorzeń górnych i dolnych dróg oddechowych oraz wzmacniają układ odpornościowy.

Goście Rodzinnego Parku Rozrywki „Trzy Wzgórza” mogą miło spędzić czas na specjalnie przygotowanych miejscach do grillowania, a osoby preferujące aktywny tryb życia mogą skorzystać z kilometrów ścieżek pieszych, rowerowych. Ciekawą atrakcją jest strzelnica laserowa oraz – zróżnicowana pod

kątem trudności – dwukilometrowa ścieżka zdrowia. Strefa rekreacji oddaje do dyspozycji gości także teren wydzielony na ognisko a także: tor do buli, tor do gry w kapsle, stoły do gier planszowych i kręgle rosyjskie. Na terenie parku działa wypożyczalnia sprzętów, które ułatwią pełne wykorzystanie bogatej oferty wodzisławskiego centrum wypoczynkowo-rekreacyjnego. Wstęp jest darmowy, a większość atrakcji jest bezpłatna. W parku znajdziemy też część socjalną, w tym także osobne pomieszczenia dla matek i dzieci.

Kilkanaście zróżnicowanych atrakcji dla wszystkich pokoleń, kilka kilometrów różnorodnych ścieżek dla tych, którzy lubią spędzać czas aktywnie oraz dla tych, którym bliska jest rodzinna rekreacja oraz dużo zieleni i miejsc, jakich nie znajdziemy nigdzie indziej w promieniu kilkudziesięciu kilometrów sprawia, że oferta Rodzinnego Parku Rozrywki „Trzy Wzgórza” w Wodzisławiu Śląskim może być atrakcyjna dla wielu mieszkańców polsko-czeskiego pogranicza.

www.trzywzgorza.pl

MAGIA ROCKA

Jest największym festiwalem rockowym w regionie, organizowanym cyklicznie od 2003 r. Impreza przeznaczona jest dla miłośników muzyki rockowej, zarówno ballad rockowych, jak i nieco mocniejszego brzmienia.

Od pierwszej edycji festiwalu minęło 16 lat, a Magia Rocka stała się jednym z najważniejszych wydarzeń rockowych na Śląsku. W ostatni piątek wakacji miejscowość Lyski, leżąca pomiędzy Rybnikiem a Raciborzem, odwiedzą liczni fani rocka z całej Polski

i nie tylko. Do tej pory, na scenie gościło prawie sześćdziesiąt najznamienitszych gwiazd polskiej oraz zagranicznej sceny rockowej, wśród nich: Perfect, Dżem, Mysłowicz, Acid Drinkers, IRA, Oddział Zamknięty i wiele innych.

W tym roku Festiwal Rockowy Magia Rocka odbędzie się w piątek 30 sierpnia na placu przy Urzędzie Gminy w miejscowości Lyski. W imieniu organizatorów serdecznie zapraszamy.

www.magiarocka.com

„NAJCIEPLEJSZE MIEJSCE NA ZIEMI” REGGAE FESTIWAL WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

Wodzisław Śląski najcieplejszym miejscem na ziemi? To za sprawą organizowanego od kilkunastu lat w tym mieście festiwalu muzyki reggae. Wodzisławski festiwal jest największym bezpłatnym reggae festiwalem w Polsce. Co roku przybywa na niego kilka tysięcy fanów muzyki reggae, którzy mają do dyspozycji pole namiotowe oraz bazę sanitarno-gastronomiczną. Darmowa formuła festiwalu ściąga do

miasta całe rodziny i tworzy atmosferę jamajskiego festynu. Tu na prawdę da się poczuć miłość, jaką niesie ze sobą muzyka reggae.

W tym roku odbędzie się 16. edycja Reggae Festiwalu „Najcieplejsze Miejsce na Ziemi”. Impreza jak zawsze trwać będzie 2 dni oraz będzie darmowa! Dla gości zostanie przygotowane pole namiotowe, a muzyka grać będzie z dwóch scen – głównej koncertowej

oraz specjalnie przygotowanej sceny soundsystemowej.

Organizatorem festiwalu jest Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego oraz Agencja Artystyczna „Total” wraz z zespołem „Tabu” grającym muzykę reggae.

Data i miejsce: 26-27 lipca 2019 r. stadion miejski w Wodzisławiu Śl.

Wstęp wolny!
www.nmz.pl
www.wodzislaw-slaski.pl